

OLTENIA

CULEGERI / CERCETĂRI DOCUMENTE

PRIVITOARE LA PĂMÂNTUL ȘI LOCUITORII
OLTENIEI, DIN TRECURT ȘI ASTĂZI

CARTEA I / PARTEA I

FĂSCIOARELE I — IV

712325

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
DOLJ

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE
„RAMURI” S. A. CRAIOVA

20 Lei.

DE ACELAȘ :

1. VORBE OLTENEȘTI. — (Extras din „Convorbiri Literare”, pe 1922).
2. GURBANELE. — (Retipărit din revista „Arhivele Olteniei”, pe 1922).
3. SCIȚII ÎN OLTENIA. — Extras din revista „Năzuința”, pe 1922).
4. DIN ISTORIA ȘI VIAȚA ȚIGANILOR NOȘTRIL. — (În revista Soc. „Tinerimea Română” An. III No. 4, 1922).
5. INSEMNĂRI ASUPRA AGRICULTURII PREISTORICE DE PE PĂMÂNTUL ROMÂNESC. — (București 1922).
6. MONUMENTE MEGALITICE ÎN OLTENIA ? — (Extras din „Arhivele Olteniei” pe 1923).
7. BORDEIUL ÎN OLTENIA. — Schiță antropogeografică. — (Buletinul Societății Regale Române de Geografie, pe 1922).

„*Oltenia*” va apare când poate și unde poate, în făscioare de câte 16 pagini. Douăspreze făscioare vor înlocui o carte, căreia i să va adăoga la sfârșit, cuprinsul, tabla numelor și tabla lucrurilor. Dacă materialul ce-l publicăm în *Oltenia*, va părea destul de încurcat, sprânjit fără nici o rânduială în făscioare, când se va lega în cărți, tablele dela sfârșit și îl vor rândui de ajuns.

REDAȚIA : Muzeul Regional de Antichități și Etnografie al
Jud. Dolj, Palatul Administrativ, Craiova.
ADMINISTRAȚIA. „Ramuri” s. a. Craiova.

Abonamentul la cartea I-a e 60 Lei.

Biblioteca Dum
in p. 10
Autore
OLTENIA

**CULEGERI / CERCETĂRI
DOCUMENTE**

PRIVITOARE LA PĂMÂNTUL ȘI LOCUITORII
OLTENIEI, DIN TRECURT ȘI ASTĂZI

CARTEA I FĂSCIOARA I

CUVÂNT 'NĂINTE

Cuvânt 'năinte? Da; e 'ntotdeauna un legământ, care de obicei făgăduiește mai mult decât dă, de aceia OLTENIA nu îndrăznește să făgăduiască nimic.

Deocamdată, ceeace îi stă scris în frunte, lămurește îndeajuns, cam ce ar avea de gând să facă.

Lăsând dar la o parte toate concluziunile pripite și urâtul obicei de a preface — a nu știu câta oară — acelaș material, OLTENIA, va căuta pe cât îi va sta în putință, să adune cât mai mult și mai felurit material, dar material curat, pe care oricând să se poată pună temei.

OLTENIA.

DOCUMENTE

1. 7153. — Oct. 28 Horodelul de jos.

Cu mila lui Dumnezeu, Io Matei Basarab voevod și domn a toată țara rumânească, dat-am domnia mea această poruncă a domniei mele slugilor dom(niei): (meale) lui Stănilav: i Oprii i Aldei, i Cârștii cu toți frații lor, și cu cetașii lor și cu toți nepoții lor, și cu feciorii lor căți Dum(ne)zeu le va da, ca să le fie lor moșie în Horodelul

de jos sud: (*loc liber*) s(tân)j(ini): 110 — însă numai ale lor părți din câmp și din pădure și din apă și din vii și du-pretutindenea și de peste tot hotarul satului Horodelul. (Însă să știe numai fără de partea Țigănelii cu frații lui, și cu toată ceata lui s(tân)j(ini) = 108 — din hotarul de sus) pentru că iaste a lor bătrână și dreaptă moșie, și de baștină dela moși și dela strămoși încă de mai denainte vreame din zilele altor bătrâni domni care iaste moșie aleasă și hotărâtă de cătră Țigănelea și de cătră Botoșariu și de cătră Ursari și de cătră (*loc liber*) și de cătră Neagoe Coaeș și de cătră megiași, și de cătră toată ceata lor din Horodelul de sus, cu 6: boiari hotarnici luați din naintea domnei mele pe răvașe domnești anume: din Șutoia Mihart cliuci(er) și din Pleșoi Dragomir post(elnicul) feciorul lui Iane post(elnic). și din Sălcuță Cornea căpit(anul) și Stan com(isul). și din Bașcov Stanciul păh(arnicul) și Neagui Bașcoveanul, și cu om domnesc boiariul dom(niei) [meale] Barbul pah(arnicul) Brădescul pentru că satul Horodelul el au fost tot un hotar și o moșie din siliștea satului. După aceia când au [fost!] acum în zilele dom. după ce s'au hotărât, iar slugile domnii mele Stănislav nepotul Aldei, și Dragomir nepotul lui Stănislav, și Stan nepotul Aldei și Ion feciorul Cârtoicii și Stanciul nepot(ul) lui Stănislav din Horodelul de jos ei au avut multă pâră, și multă gâlceavă, și au venit înaintea Domniei mele la marele divan de s'au pârât de față cu Țigănelea și cu Botoșariul, și cu Ursarii, și cu Neagoe Coaeș, și cu toată ceata lor din Horodelul de sus. și așa pâră ei cum ca să strice hotarale, și să scoată pietrile și să ameastece seamenele și hotarale. — — — — — întru aceia dom. am căutat și am judecat pe dreptate, și pe legea lui D(u)mnezeu împreună cu toți cinstiții boiarii Domniei mele. și au fost de față și boiariul domnii mele Barbul păh(arnicul). de au mărturisit înaintea domniei mele cu sufletul lui cum că au fost cu boiari, și cu oameni buni megiași din sus, și din jos și cu cartea părintelui nostru arhiepiscopului vlădicăi Teofil cu mare afurisanie, de au tras moșia cu funia, și au măsurat locurile du peste tot hotarul cum au fost cu

dreptate fără de nici o fățarie ca să nu mai fie pâră între dânșii, și au pus piatră din sus în fața Horodelului la păru, și de acolo drept la vale, și au pus piatră în cardina Băbescului și de acolo drept au pus piatră din jos de ulmi și de acolo drept au pus piatră în grind și de acolo în drept pân la hotarul Râsipiților [*pîn în piatra din drum*!] în măgurile deșirate și de acolo în jos alătura cu hotarul Râsipiților pân în piatra din drum și de acolo la vale pân din sus de fântâna Pășpăului la piatra din țealină și de acolo pân unde să hotăraște cu Caraula la piatra din copaci și de acolo drept în măgura Intorsurii, și de acolo drept la vale pân în — [*loc liber*] și pân în piatra Pârului post(elnic) și de acolo drept la piatra din jos, din jos de viaa lui Ion, și merge drept la răzorul vii la deal în capul vii Zbârcii. și de acolo drept la vale pân în: — = Horodelului în piatra care au fost a Pârului post(elnic) în hotar și de acolo în sus în puțul Horodelului. și de acolo în sus în drumul cel vechi.

Și am văzut domnia mea cartea boerilor de hotărâre. și cartea părintelui vlădicăi de afurisanie la mâna slugilor dom: ce să numesc mai sus. Apoi au rămas Țigănelea și — [*loc liber*] de leage și de judecată, dela divan, ca să-și ție fleșcarele moșia cum s'au hotărât cu acei 6: boiari și cu omul dom(nesc): Barbul pah(arnicul). cum scrie mai sus drept aceia am dat domnia mea slugilor dom(niei) (meale) Stănislav, i Opri; i Aldei, i Cârștii cu frații lor, și cu nepoții, și cu toți cetașii lor, ca să le fie moșie în Horodelul de jos s(tân)j(eni) 110 — de baștină și ohabnică lor, și feciorilor lor nepoților, și strănepoților lor, și de nimenea să nu să clătească după zisa dom(niei mele). Iată și martori am pus dom(niea mea) pe jupan Barbul v(e)l ban al Craiovei i jupan Dragomir v(e)l dvor(nic) i jupan Radul v(e)l log(ofăt) i Stroe v(e)l vist(ier) i Preda v(e)l Spat(ar) i Radul v(e)l com(is) i Socol v(e)l cluci(er) i Dumitrașco v(e)l stol(nic), i Drăgușin v(e)l pah(arnic). i jupan Constandin v(e)l post.-

(elnic) i Radul log.(ofăt). Și am scris eu Lepădat log.(ofăt) în orașul Tângoviștii.

O(c)tomvrie 28: l(ea)t
7153

+ Acest izvod s'au tălmăcit pre limba românească, asemenea de pe cartea dom:(nească) cea slovenească.

+ Floru iereu dasc:(ăl) slov:(enesc) izpisoc.

Documentul se află în păstrarea autorului.

2. 1765 Feb. 7 Horodelul de sus și Strâmba.

Adecă noi Botoșari: 4: moși ce sântemă în hrisevul lui Ștefan Vodă scriem și mărturisim cu acest al nostru zapisă la mâna căp(i)t(anului) Sandul ce iaste din moșul Crăciun Băbescu, la mâna popi Ion ce iaste din moșul Bașcoveanu și cu frații lor: ce sânt dintru acești moși ca să le fie de mare credință precum să știe că fiind ei frați ai noștri din ocin(i) de moșie din Horodel(ul) de sus și din Strâmba, și acum la această hotărnicie iarăși ne-am invoit: să fim frați pe această ocin(ă) ce scrie mai sus: să o împărțim pe: 6 = moși și iar cotași, să stăm acum un cuvânt(?) asupra egumenului și de vom scoate ceva moșie iar pe: 6: moși să o împărțim și ori multă sau puțin(ă) cheltuial(ă) de să va face să fim toți frați pe acești: șase moși: și pentru credință ne-am iscălit și ne-am pus degetile în loc de pecet(i) ca să se crează.

Feb: 7 = 1765.

Ionă ală Călin din neamul Botoșariu
eu Stană Miclea Botoșariu
eu Ilie(?) Botoșariu
eu Șărbănuț din neamu(l) Coeșului
eu Pătru Bercea din neamul Ursarului

Documentul se află în mâna unui moșnean plenicean.

FOLKLOR

3. Contribuție la: *Obirșia cîntecilor poporane.*

Intr'un drum pela Orodol-Dolj, d-l învățător Ioniță Voinescu îmi arată între altele un cântec lung, asupra răscoalei dela 1907. E făcut de *Radu dela Giubega*, poet poporan, destul de cunoscut la noi în Dolj. Am copiat acest cântec și-l dau întocmai cum l-am găsit în manuscriptul d lui Voinescu:

UN MANUSCRIS INTERESANT

Intr'o zi, un elev din clasa V-a îmi aduce un notes octav, plin cu cântece între care e și răscoala din 1907 Martie. Părțile cele mai însemnate le reproduc întocmai după cum sunt scrise și numerotate în manuscris.

„Răscólele țărănești din Martie 1907”

1

Fóie verde fân ghizdei
In anul 53
Când sau coronat știrbei
Puneai plugu piunde vrei
Și arai pe cât puteai
Când sau coronat și ghica
Bătrâni răsuceau chica
Când s'au coronat și cuza
La ciocoi le plesni buza.

2

Domnul cuza om cu cap
Pe noi ne-a delimitat
Din păduri ne-a adunat
Și'n linii ne-a așezat
Și cu pământ ne-a 'n zestrat
Cum domnu sfânt l'anvătat
De casă 7 pogoane

Vezi-l și auzi-l Dómn
Ușureazăi mormântelu
Pomeneștei sufletelu

3

Fóie verde bob, năut
De atunci a trecut timp mult
Noi fórt ne-am îmuliț
Pământu a devenit
La frați surori sau părțit
Iacă acum sa și'pierdut
Rostu nostru pe pământ
Și ne-am pomenit muncind
La ciocoi în plug trăgând
Pentru o vacă de-o avem
Tótă vara clăcuim
Când eram la socoteală
Mai datoram înc'o vară.

4

Fóie verde trei granate

Anu 907 sute șapte
Când am fost bătută la spate
Cu bețe funii udate
Of! ce tapte blestemate
Fóie verde de artăraș
De sus a venit răvaș
Anconcentrat călărași

5

Fóie verde trei alune
Și ia trimis prin comune
Ca sa și bată joc de lume
Pe care cum îi prindea
Ii bătea și-i canunea
Și la pușcă'i trimitea
Șii vedeai pe toți căzând
Tot ca epuri din crâng

6

Fóie verde de trifoi
Sunt și vinovați din noi
Dar acum măntorc și zic
Căci focul care a venit
D-zeu la poruncit
Na mai fost de suferit
Urgia după pământ.

7

Strofa 7, e ștearsă fiind re-
petiția celei 5.

8

Fóie verde bob năut
Cobori Dómnne pe pământ
Vezi soldații cea făcut
Pe noi că nea jefuit
Ca pe niște strini de rând

9

Primari mi sau vorbit
Cu greci sa sfătuit
Și pe acasă nea jerfit
Nainte că leau ieșit
Tóle din casă scotând
Cu chibrituri scăpărând
Lea pus foc numai decât
Cenușa sa dus în vânt
Nimic nu sa mai văzut

10

Fóie verde matostat
Nea legat nea ferecat
Si'n gura pușca nea dat
Armata iă ascultat
Căci era asediu dat
Mulți dintre noi a picat
Batel Dómnne și-l trăsnește
Pe al de ne năpăstuște

11

Fóie verde de trei flori
Regimentu Roșiori
Când am mers în oprișor¹
Cu greci sa preunat
Și pe țărani iau pușcat
Fără să fi fost la fapt
Și deacas de lângă gard
Nici'un moment răsculat.

12

Fóie ferde matostat
Dómnne cum ai fi răbdat

¹⁾ Comuna Oprișor în jud. Mehe-
dinți aproape de Dunăre.

Așea ceas îngreunat
De sânge nevinovat
Că când a fost la pătule²
Oameni din comuni vecine
Și puneau sute la rând
Gloanțe de război trăgând

13

Fóie verde de dafin
Și iau pușcat ca pe copii
Rămâind mame copii
Cu lacrimi până în bărbii
Infocate șed pustii.

14

Fóie verde bob năut
Asta Dómnne nam crezut
Că cea fost nu sa văzut
Nici cetit nici pomenit
Să săntâmples pe pământ
Strânsesem la tinerețe
Și soldații luând povețe
Nia distrus la bătrânețe
Oastea noastră Românească
Nu alta dea păgânească.

15

Fóie ferde de negară
A căzut blestem pe țară
Cu cumplita de răscolă
Mulți a dezertat din țară
Șia trecut peste hotară
Ca să scape să nu móră

16

Fóie verde trei lămâi

²⁾ Comună aproape de Gruia din
jud. Mehedinți.

Vre zece cincisprezece mii
Ia băgat prin pușcării
Despărțându-i de copii
Casele lor pustiind
Nevestele lor plângând
Dea făcut de na făcut
Na fost credet pe pământ

17

Fóie verde foi domensci
Când a fost la Băilești³
Stai în loc și te jelesc
Și pe urmă te gândesc
Cincizeci de case la rând
Lea bombardat la minut
Iar numele celor morți
Pomeninduse de toți
Că sa omorât bogați
Cu mai mulți nevinovați
Nici cel puțin întrebați

18

Fóie verde trei oglice
Astromonul care zice
Limba din gură săi pice
S'o ia câini s'o mănânce
Corpu să i se usuce
Că na fost aceste fapte
De la D-zeu lăsate
Căci el puternic și sfânt
In delung a suferit
A stat numai de a privit
Caltă treabă na avut

19

Fóie verde bob năut

³⁾ Băilești, comună mare jud. Dolj

Lanceput când nea făcut
Cred că nea și rânduie
Creșteți de vă îmulți
Pământu del stăpâniți
Cu sapă de vil lucrați
Cu furca de vă îmbrăcați.

20

Fóie verde mărgărit
Astăzi cum a dovedit
Cine la hotărnicit
Moșii mari pe el făcând
Și făcându-se stăpâni
Tot frați de ai noștri români

21

Fóie ferde de trifoi
Avenit vremea deapoi
Sa omorât mulți din noi
Pârâți de frați ciocoi
Cen călecasse pe noi
Cât au fost călări pe noi
Remăsesem fără boi
Șin obor cu două oi
Negrisă pielea pe boi
Năcăjindui la ciocoi

22

Fóie verde de ormuș
De la bucureasa în sus
Vestea 'n țară a apus
Că din gară până 'n gară
Toți țereni de la țară
Sau pomenit în răscoală
Strigă toți măcar să moară
Și să jeles și să plâng
Că vremea care a venit
Nu mai e de suferit

Biciul și jugul purtând

23

Fóie ferde iasomie
Vin greci de la grecie
Fără șubă sau samar
Câte șapte piun măgar
Aoleo! ce goi săraci
Parcă sunt ciobani de vaci
Și peste un an sau doi
Se fac bogați dela noi

24

Din covigari plăcintari
Măinei vezi proprietari
În urmă milionari
Dar acum va blestemat
Domnul cel prea luminat
Ca făcut multe greșele
Șin sfintele sărbători⁴
Muncind la treerători

25

Fóie verde toie lată
Țara noastră blestemată
Cum în lume nu e alta
Canpușcat copil pe tată
Și mulți lipsesc din noi Dómne
Infundați prin închisori
Betegi și lipsiți de tome

26

Fóie verde mărgărit⁵

⁴) Administratorii nu lăsau de la lucru pe țărani nici Dumineca.

⁵) Jandarmăria română cred a fi rămas tare satisfăcută de suma ce a strâns după răscoale de la nenorociți de ră-culații.

(Martor ocular)

Deam făcut de nam făcut
Na fost credet pe pământ
Jandarmi când a venit
Peacasă nea jefuit
Mulți din ei sau pricopsit
Cau luat aur și argint
Și a lăsat pe mulți plângând

27

Fóie verde de trei bozi
Sarmanu de județu Dol-Jiu
Mult să stai și să-l privești
Și pe urmă să-l jelesci
Căci a fost județu cu jale
Omorâți prin bombardare
Dea mers vestea până la mare

28

Fóie verde peliniță
Mare grije la sălcuță⁶)
Fóie verde siminoc
În curte la nae pop⁷)
Fóie verde de sarmale
Sunt aduși din depărtare
Fincă erea curtea mare
Și putea ca săi omoare

29

Fóie vdrde și o lalea
După ce căi îpușca
O groapă mare făcea
O sută cînzeci băga
Până groapa se umplea
Mulți pe afară rămânea
Și curcile îi ciocănea

⁶) Sat în Dolj⁷) Mare proprietar

Cu carnea lor se hrănea
Până osu rămânea
Că nimenea nu'n drăsnea
Să se ducă ca săi ia
Că soldați foc trăgea
Nimeni nu s'a propia
Ca șa ordinu avea

30

Fóie verde porumbari
Atuncea trei cârciumari
Care sunt proprietari
D-voastră îi știți bine
Dar eu să vîi spui pe nume
Unu este Mateescu⁸)
Altu Ilie Mirescu
Și cu Ștefan Crețulescu

31

Fóie verde de șolalea
Că câte trei se vorbea
Si-o comisie'm forma
Care după cum voiea
Aceluia zile'i da
Iar pe care-l acuza
Afară'n curte-l scotea
Si cincizeci de gloanțe i da
Fereastră prin el făcea
Mulți nevinovați murea

32

Fóie verde lemn câinesc
Vedeți ordin ciocoiesc
Nu de la stăpân domnesc
Doamne nu ofi păcat
Sânge drept nevinovat

⁸) Bogătași din sălcuța.

De lume ce sa'npușcat
Ah, ce jale ce păcat
Doamne cum ai fi răbdat

33

Fóie verde trei grăunți
Șau puscat copii mulți
În fășii învăluiți
De părinții lor trimiți
Căci părinți în brațe-lua
Si soldați foc trăgea

34

Fóie verde trei alune
Dei ști țara câtă lume
Numai calcă azi întine
Mult ai plânge și-ai ofta
Cuprinsă de jealea grea
Ca murit mulți dintre noi
Pârați de frați ciocoi

35

Fóie verde de negară
Blestemată ai fost țară
În această primăvară
Țară țară țărișoară
Scapă lumea de inchisoare
Ca ea nu e vinovată
Vinovat este ciocoiu
Ca sa facă pe craiu
E iubitor de argint
Și șarpe afurisit

36

Fóie verde bob năut
Tu țară nu teai gândit
La războiul ceai făcut
Cu păgânul cel urât

Care lai și biruit

37

Fóie verde de doi sfanți
Căci anostri părinți frați
Cu arme bine și armați
Trecea Dunărea notând
Pe rusia salutând
Unde a și izbutit
Zece mii s'au prăpădit
Din aceș bravi iroi
Care au luptat pentru noi

38

Fóie verde lemn dârmos
Aceasta osgrim ca fos
Timp de doi ani nu mai jos
Dar acuma a murit mii
Bărbați femei și copii
Fete mari și mici copile
Sau omorât în trei zile
Sa dus vestea până la mare
Ca fost la noi mare jale

39

Fóie verde șolalea
Sărmana caraula⁹⁾
A fost mare jale în ea
Intro sfânta Dumineca
Ca armata când sosea
Cu boeru se vorbea
Tunurile le seza
Casele le bombarda

40

Fóie verde colelie

⁹⁾ Prop mare domnea S. Ferckide

Când fu soarele în chindie
Lor le căzu cu mânie
Și trimiasără să vie
Tot satu la primărie
Fóie verde matostat
Soldați'n dată au plecat

41

Fóie verde șolalea
Soldați dacă pleca
Pe care cum îl găsea
Frumos cu ștreangul lega
La primărie îi aducea
Ca așa ordinu era
Și pe toți când îi strângea
Îi bătea pânăi făcea
De spunea ce nu știa

42

Fóie verde și o lalea
După ce rău îi bătea
Treizeci tineri alegea
Și cot la cot îi lega
Pe șosea 'n vale îi lua
Până din sat îi scotea
Și 'ntro vale ajungea

43

Fóie verde șolalea
Căpitanul ce făcea
Dacă vedea ce vedea
Că noaptea sapropia
El de loc nu zăbăvia
Pe oameni la rând punea
Și la soldați comanda
Foc de salbă 'n ei trăgea

44

Fóie verde de un bujor⁸⁾
Sa vă spui și de plopșor
Este foarte mititel
Așezat pe un colnicel
Cu o sută de case în el
Parcă este un orășel

45

Fóie verde matostat
Armata când a picat
Cu ordin de asediu dat
Mateescu a aflat⁹⁾
Cu armata sau învățat
Și la plopșor a plecat

46

Fóie verde mărgărit
La plopșor când a sosit
Cu Mirescu sa vorbit
Că cu el știa vorba
Și toată sfățuiala
Batăi maica precesta
Și sfânta Duminecă
Că dea șea lea fost mințea

47

Fóie verde de un pelin
Ei au făcut sfatu bun
În cârciumă la călin
Că acolo era vin bun

48

Fóie verde sălcioară
După ce se convoiară

⁸⁾ Sat lângă Sălcuța

⁹⁾ (bogătași în Plopșor).

49

Pe soldați cu ei luară
 Și pe șosea în sus plecară
 La isvor sârbu trăgea
 Că pe el necaz avea
 Dacă acasă nu-l găsea
 Gaz pe casă arunca
 Și pe toate ce găsea

50

După ce le găzuia
 Cu chibrituri scăpăra
 Și foc la toate punea
 Ardea până se isprăvia
 Și pe urmă ce zicea
 Pe linii în jos pleca
 La patru case foc punea

51

Fóae verde șolalea
 Și mai nainte mergea
 La Gheorgiță să oprea⁸
 Că pe el năcaz avea
 Că voia nu le făcea
 În curte la el intra
 Întâi un câine împușca

52

Fóie verde de sarma
 După ce se mai vorbea
 Gaz pe toate arunca
 Cu chibritu scăpăra
 Și pe toate le aprindea
 Căruța cum scăpa

⁸) răsculat

Cu coceni că o 'ncărca
 Și foc rău că îi punea
 Aștepta până ardea
 Și nimic nu rămânea
 Așa scopu și împlinea

53

Fóie verde de-o smicea
 Pe linii în jos pleca
 Și la cinci căși foc punea
 Pan la firu ajungea⁹
 Mai mare jalea era
 Și caii în coșeri ardea
 Și țipa și necheza
 Dar Firu așa striga
 Din casa de unde sta
 Că afară nu eșea
 Că soldații nu-l lăsa
 Caii acolo se topea
 Și niminea nu-i scotea
 Ca Mateescu nu vrea

54

Fóie verde șolalea
 Pe linie în jos pleca
 Pân'la Dănțești ajungea
 La Mitrică 'n casă intra
 Unde mort el se afla
 Că-l împușcase armata
 Foc casei că el punea
 O parte din timp ardea
 Până dușmanii pleca
 Mumăsa salătura
 Și prin foc la el intra
 Iarăș afară l scotea
 Of! sărmana vai de ea

⁹) Răsculat

I-se aprindea și cârpa
 Ea pe jos se tăvălea
 Ca să-și stingă cămașa
 Ca să-și scape viața
 Ca nimenea în sat nu erea
 Ajutor ca săi mai dea

55

Fóie verde busuioc
 Să vă spui și de Vârtop¹⁰
 Mare noroc la ajutat
 Că asediu s'a ertat
 Fără să arză vr'o casă
 Și nimeni nu se împușcase

56

Fóie verde matostat
 Dacă primăria a aflat
 Că asediu s'a ertat
 Cu boeri sau învățat
 Și soldați cu ei au luat
 Și prin comună a plecat
 Fără să fi cercetat
 Cine este vinovat

57

Fóie verde de-o smicea
 Și la care cum mergea
 Gaz pe case arunca
 Cu chibritu scăpăra
 Și foc mare saprindea
 Deți era mare jalea

58

Fóie verde murele

¹⁰) Sat aproape de Cern.

Ardea frate casele
 Cum ard lumânările
 Când se fac deniile
 Și trosnea pătulele
 Și cu magaziile
 Cum pocnesc tunurile
 Când se fac manevrele

59

Fóie verde magheran
 Si să vă spui și de corn¹¹
 Cosută ciocoi în el
 Parca este un orașel
 Așa e de frumușel
 Căci ciocoi sunt dușmani
 Cau făcut și averi mari

60

Fóie verde fir mărar
 Si să vezi rogojinari
 Care sunt cei mai tâlhari
 Un ciocoi Angelescu
 Cu învățătoru Florescu
 Si cu Nicolae Ionescu

61

Fóie verde șolalea
 Se vorbea se sfătuia
 Si o comisie informa
 Si verdictu căl scotea
 30 tineri în el punea
 La armată 'i trimetea
 Fóie verde de-o negară
 Li acuză ca să moară
 Fóie verde meri domnești

¹¹) Cornul e un bogat sat de moșneni în jud. Doljiu.

Și punea oameni deștepți
Din mahalaua Bifulești

62

Fóie verde șolalea
Scopu nu șil ajungea
Că asediu se trăgea
Și nimeni nu se 'npușca
Numai că se jefuia

63

Fóie verde de tutun¹²
Incediu a fost în cătun
Fóie verde foi de plop
La averea lui Nae Pop

64

Fóie verde peliniță
Aoleo boer Stănică
Cum mai tremurai de frică
Că s'aștepta și plângea
Să-l cuprinză jalea grea
Fóie verde matostat
Om bătrân și om cu cap
Pe Pițurcescu a rugat¹³
O mie de lei a dat
De incediu a scăpat

65

Fóie verde matostat
In tot timpul răsculat
Numai stai culcat în pat
Fóie verde foi de troacă¹⁴
Mitru doarme la Boboacă

¹²) Cătunul Tei
¹³) Pițurcescu e un hoț vestit din Orod.

Fóie verde de ghizdău
Și Ioncică 'ntr'un spârnau

66

Fóie verde bob năut
Ne gândim numai atât
Cavem rege bun și blând
Că credem că n'a știut.
Cum trăim pe acest pământ
Insă astăzi a văzut
Guvernele ce a făcut
Că s'a pus naintei zid

67

Astăzi zidul sfărâmând
Guvernele a văzut
Suveranul ce a făcut
Și foarte bine a crezut
Că ciocoimea ne-a supt
Fără drept pe acest pământ
Care nii la dăruit
Bunul D-zeu cel sfânt

68

Fóie verde deavramească
Zicem ura să trăiască
Și zilele să-i lungească
Mulți ani să ne stăpânească
Și la noi să se gândească
Ca să ne 'npământenească.

68 Bucăți

Amin!

¹⁴) Mitru bogat din Corn Boboacă
țigan căldărar. Ioncică ginerile lui Mitru.

Scrisă și subscrisă de mine: I. Corneanu

Obs. A. În strofele 58 — 60 poetul e părtinitor. Bifuleștii sunt oameni de rând și cam hoți. Nu după cum arată autorul. Nicolae Ionescu a scăpat din Tei în Corn unde nu s'a făcut răscoală. Angelescu e socru învățat. Florescu e un om urât de sat.

B. Ori cât de însemnate ar fi lipsurile din această poemă a răscoalelor din 1907, ori cât de satirice ar fi unele strofe pentru cei avuți, tot trebuie să ne sară în ochi judecata dreaptă ce are țaranul despre suveran, modul lui de argumentare — fals — pentru distribuirea pământului hărăzit de D-zeu. El n'are în minte ideia de proprietate. Străini ce ne vin în țară se îmbogățesc de pe urma noastră și apoi cu bani corup armata spre a trage în părinții ce ne-au făcut. Nimic nu este bun. Numai regele și domnii dinaintea lui Cuza.

Ioniță Voinescu

ȚIGANII

VLAH

4. Cuvântul Vlah cu însemnarea Rumân, îl au Țigani ursorari și azi, întrebându-l mai ales când vor să nu fie înțeleși că vorbesc de un Rumân.

Ex.: *Avèl o Vlăho*, care înseamnă: vine Rumănu. Ar mai putea spune: *avèl o Gajò*, cu aceeași însemnare, dar cuvântul *Gajò* (femenin e *Gaji*), e cunoscut destul de bine de Rumâni, care chiar l-au imprumutat întrebându-l sub forma destul de apropiată: *gagin*, *gagică*, cuvânt căruia i s'a dat altă însemnare.

O gajò, mai înseamnă, stăpân, ceva mai mare decât ei, fiindcă ei singuri se văd mai pre jos de cât Rumâni și Rumânul a fost până bine de curând stăpânul lor.

De altfel, de oarece însemnătate pare că e și numele pe care-l dau ei Turcilor. *O Horahai* = Turc (femeninul, e *Horahni*), deși cunosc celălalt nume: *o Tûrcos*.

JUDECATA ȚIGĂNEASCĂ

5. Orice pricină între Țiganii sălașului e judecată de vâtaf, care chibzuește și imparte dreptate cum crede de cuviință, amendând sau punând la bătae pe vinovat.

Dacă se întâmplă ceva între ei nu se duc la judecătorie. Se judecă între ei. Spun tărașenia vâtafului și el trebuie să le facă dreptate. El e judecătorul Țiganilor. Dacă cel cu pricina nu e mulțumit cu dreptatea făcută de vâtaful lor, mai cheamă și alți vâtafi din împrejurimi și așa se judecă. Mai bine o împăcaciune strâmbă decât o judecată dreaptă, — așa zic ei.

S'a întâmplat, ca niște Țigani ciurari să se ia la ceartă cuun vâtaf ursar, când se întorceau dela o pomană. Unul din ciurari a dat cu ciumagul în capul vâtafului și i l-a spart. S'au strâns Țiganii la sfat, s'au sucit, s'au învățit; cel cu capul spart cerea o mie de lei (cinci zeci de poli) și nu s'au putut împăca. Dacă au văzut așa au mai chemat vâtafi de la alte sălașe. Erau peste zece inși. Vâtafi s'au așezat în cerc și înaintea lor, dar nu la mijloc, aveau pe împetricinați. Toată Țigănimia se strânsa în jurul lor și făceau gălăgie, unii pentru cel cu capul spart, alții pentru criminal.

Ședința a fost deschisă de unul din cei trei primari (vâtafi mai mari ai sălașelor) și au chibzuit cum au chibzuit până au ajuns la pace. De fapt sentința a fost dată numai de cei trei, iar restul ajutorii de primari și consilierii (vâtafi mai mici) au aprobat.

Au întrebat pe victimă, dacă se simte rău, să fie dusă la spital și vindecată pe socoteala vinovaților. El a spus că se simte bine, dar să-i plătească, pentru că i-au spart capul. S'au tocmit și dela o mie de lei au ajuns la 120 (șase poli). S'a făcut pace, s'au numărat banii și au pus două ciomege cruce în mijlocul lor, semn că ajunseseră la pace cu dreptate. Impăcaciunea suna, că chiar dacă ar muri cel lovit, sau s'ar îmbolnăvi rău, să nu mai poată avea nici o pretenție.

De bucurie că s'au împăcat s'au dus cu toți la cârciumă și-au băut toți banii și s'au îmbătat turtă.

După trei zile a murit Țiganul, și ai lui n'au mai reclamat nicaeri că așa suna judecata lor.

OLTENIA

CULEGERI / CERCETĂRI
DOCUMENTE

PRIVITOARE LA PĂMÂNTUL ȘI LOCUITORII
OLTENIEI, DIN TRECUT ȘI ASTĂZI

CARTEA I

FĂSCIOARA II

DOCUMENTE

1765 Martie 12, Horodelul de sus și Strâmba jud. Mehedinți.

7. Adeacă eu Sandul căpit: (anul) den moșul Drăgoi Băbesc, i pop: (a) Ion Bașcoveanu den moșul Simion Negoescu, și Ion al lui Neagoe Botoșarul, vechil fiind și despre partea lui Dumitru Penga din neamul Ursarului, și cu tot neamul nostru și a cetașilor noștri moșneni den Orodulu de sus și Strâmba ot sud. Meh: (edinți) dat-am zapisul nostru la mâna Stoicăi Oancii..... voin(ii), și fraților lui, și Neculcii Mihnea vărul lui, ce să trag den neamul lui Marco nepotul lui Dănilă, și la mâna Mihalicii Stăniei, ce să trage den neamul Țigănelii, și la mâna lui Ghiorghie i Șarban, i brat ego: și verilor, ce să trag din neamul lui Neagoe Coaeș, precum să știe că având noi, multe pricini de gâlceavă între noi pentru acest hotăr de moșie Horodelul de sus i Strâmba, am luat 12 = boiari hotarnici cu luminată cartea mării sale domnului nostru. Io Ștefan Mihai Racoviță vod(ă) de ne-am hotărât moș: (ia) dar nefiind cu toții odihniți(i) pe hotărnicie, am venit cu toți aici la București la divan, și era să eșim înaintea mării sale lui vod(ă) apoi iară noi între noi de a noastră bună voe, ne-am socotit și ne-am împăcat și ne-am așăzat, și fiindcă numele moșilor lor nu s'au găsit în hisoavele de moștenire ce le avem pentru moș(ia) Orodulu i

Strâmba, noi îi lepădam de tot den moșie fără de nici o parte numai căci se pomenise și ei stăpânitori acolo în Orodel, cu un hrisov al mării sale răposatului Ștefan Vod(ă) Cantacuzino ot l(ea)t 7223: care să dădease la mâinile lor, fiindcă au fost jurat cum că nu sânt rumâni mănăstirii Căluilui, și căci au scăpat de rumânie i-au fost făcut moșneni den Orodel, i Strâmba n'am primit să mai eșim la d[ivan și ne-a]m împăcat între noi, și i-am înfrățit și pe dânșii în moș: (ie) și le-am dat la... a câte trei acești mai sus numiți moș: (neni) și feciorilor și verilor lor însă cei de sânge care vor fi: iar nu și cei dă prin fâmei să ție parte de un moș: adecă la capul moșiei despre Râsipiți stânjini i la mijloc stânjini = și la capul moșiei despre moșăia piliatra Buzescă stânj(ini) ca să-i stăpânească acești stânj(ini) câte trei cu frații și feciorii și verii lor cei de sânge frățește cât unul și altul adecă Stoica Oancea al lui Voin(ea) cu ceata lui la capul moșiei despre Râsipiți [s](tân)j(ini) i la mijloc stânj(ini) i la capul moșiei despre Piiatra st(ân)j(ini) însă și cu vără-său Neculae Minea, și Mihalcea al Stăniei, iarăși la capul moșiei den partea: a celui moș despre Râsipiți stânj(ini) i la mijloc stânj: (ini) și la capul moșiei despre Piiatra stânj: (ini) și G,..... ce i Șarban i brat eg: (o) și verii lor Coaeșii despre Râsipiți s(tân)j(ini) i la mijloc stânj(ini) i la capul moș: (iei) despre Piiatra stânj: (ini) ¹⁾ și așa am fost și o parte: și alta mulțumiți, și noi încă i-am înfrățit cu toată voia noastră iar hisovul lui Ștefan vod: (ă) să rămâe jos să nu să pomenească, căci iaste făcut numai pe jurământ: că n'ar fi fost rumâni mănăstirii Căluilui și.... hotărnicie a acestor 12 boiari și.... scrisori vechi și noauă ce au fost până acum pe numele lor de stăpânirea moș: (iei) în Orodel, și cart: (ea) de hotărnicie a 12: boiari care iaste întărită de răposatul Matei vod(ă) l(ea)t 7153 și aceia să rămâe jos, — căci că sau făcut în urma vânzării dela Rudeanul, ci pe cum au rămas cumpărătoarea Rudeanului rea, și

¹⁾ Numărul stânjinilor n'a fost trecut.

au rămas moș: (ia) Plenița și Păstaia cu rumânii, care-i cumpărase Rudeanul, și în urmă i-au luat iarăși mâ(năs)tierea: Căluilui jos așa au rămas acum, și acca carte: de hotărnicie, și cart: (ea) lui Ștefan vod(ă) rea: și de acum înainte, într'această chip, să să urmeze stăpânirea fieș[tecăruia], iar care den noi să va mai scula în urma acestui așezământ: a strica așezământul și a mai căuta altă judecată, aceluia să nu i să ție zisele în seamă, ci să să izgonească den divan, și să să globească cu t(a)l(eri): 50: și să să bată și la scara domnească cu toeage + 100 + pentru că noi L.... cine ce-am avut a răspunde unul în potrive altuia am răspunsu și den toat..... ne-am așezat și ne-am împăcat, drept aceia am dat zapis unul la mâna altuia,..... i-am întărit cu iscăliturile și ne-am pus și dege(ti)le mai jos ca să [să] crează: —

Mart(ie) 12, 1765.

Sand(u)l căpit(anul) Strâmbeanu, adeverez.

Dumitru Penga, adeverez.

Ion Botușariu, adeverez.

Popa Ion Bașcov(ea)n(u)l, adeverez.

Și am scris cu zisa lor în divanul cel mare în Buc(u)rești:

Șt: Lămătescul Marin?

Documentul în păstrarea moșneanului Mărin Puchină din Plenița.

1853 6 Dec. Craiova.

O ILUMINAȚIE

8. În arhiva veche a primăriei Craiovei, între alte hârtii de preț pentru cunoașterea istoriei mai noi a acestui oraș, se află și un dosar pe a cărui foaie dintâi scrie: No. 4. *Dellă pentru facerea iluminățiunii la zioa, mării sale lui Vodă și la alte zile solenele.*

Din cuprinsul destul de însămnat, al acestei dele, să

vede că în timpul celei din urmă cotorpări rusești, noi vrând nevrând, venindu-ne poruncă de sus, sărbătoream cu mare cinste zilele naționale ale țării cotorpitoare; Mai ales în ziua de Sf. Nicolae în Decembrie, ziua împăratului, se făcea mare slujbă bisericească și seara iluminatie.

Intreaga dellă are 38 de foi, dintre care 21 scrise, toate privitoare la asemenea sărbătoriri. ¹⁾ Se găsește aici: (foaia 2-a și 3-a) socoteala luminației de la 6 Decembrie 1852; (f. 11-a): poftirea sfatului orășenesc la 8 Noembrie 1853, la „Sfânta Biserică Maica Precesta Dudu” unde „este a se celebra... aniversala zi a înălțimei sale marelui Duce Mihail, fiul măriei sale împăratului tuturor Rușilor”; (f. 12-a) poftirea prezidentului magistrat la 20 Noembrie la Maica Precesta Dudu „unde este a să face rugăciune bisericească”; (f. 5-a): socotelile „baraganului înființat la bariera drumului Calafatului cu prilejul venirii măriei sale înălțatului nostru domn” și mai multe hârtii cu privire la marea sărbătoare din 6 Decembrie 1853.

Deocamdată, lăsând pentru altcândva tipărirea celorlalte documente, vom da la lumină aci numai pe cele ce sunt în legătură cu sărbătoarea din 6 Decembrie 1853.

Ziua de Sfântul Nicolae să sărbătorească și în anul trecut cu iluminatie. Socotelile acestei iluminații însă nu sunt așa de mari. Iată-le: (f. 1-a și 2-a).

lei	p(a)r(ale)	
398	5	Pentru 122 $\frac{1}{2}$ oca seu pentru umplu(tul) cioburilor câte lei 3 $\frac{1}{4}$ ocaoa.
280	—	Pentru 17 $\frac{1}{2}$ vedre păcură a 16 lei va(dra).
4	20	Pentru borcane de păcură.
2	30	Dresul sârbilor.
22	20	Pentru 68 coți pânză 300 cue și 2 burghie.
707	35	

Deci cu 707 lei și 35 parale s'a făcut iluminatie.

¹⁾ Fiindcă hârtiile au fost legate în dellă, cam ne rânduie dupe vreme, am îndrăsnit a pune cu creionul numere foilor, spre a putea arăta unde sunt diferitele hârtii pe care le publicăm aici.

În 1853 însă, de față fiind și generalul conte d' Anrep. lucrurile s'au schimbat. Sărbătorirea zilei de Sf. Nicolae a costat nu mai puțin de 4478 lei. Fiindcă cinstitul Sfat Orășenesc a avut de orânduit toată această sărbătoare și în dellă găsim mai toate hârtiile sfatului, pentru a înțelege lesne de tot cum s'a urmat această sărbătoare, dela început până la sfârșit — pe cât ne arată hârtiile — nu facem altceva de cât să le înșirăm una dupe alta, dupe timpul în care au fost scrise.

La 25 Noembrie 1853 Sfatul Orășenesc al Craiovei primește următoarea hârtie (f. 21):

CÂRMUIREA JUD. DOLJUL
Anul 1853 Noemb. 23

No. — 14229

Ci(nstitului) Sfat Orășenesc de aici

Cinstitul departament din lăuntru, prin porunca cu No. 8093, ce s'a primit la cârmuire cu ștafeta chiar într'acest moment, face cunoscut că excelența sa general leitenant contele d' Anrep. De Ellupt este hotărât a veni preste prea puține zile în capitala acestui județ și tot deodată poruncește ca să se ia cele mai grabnice dispoziții atât pentru pregătirea cftartirului trebuincios cu toate mobilile bune, cât și pentru primirea escelenței sale după toată cuviința și respectul cuvenit unei asemenea însemnate persoane, încât să rămâe întru toate mulțumit și odihnit pe câtă vreme să va afla în Craiova cârmuirea(?). În urmarea aceștiea grăbește a face cu c(inste) cunoscut ci(nstitului) sfat poftindul să binevoiască ca prin înțelegere cu cinstita comisie a cftartiruirilor și polițaiu orașului să pregătească încăperile trebuincioase cu mobile bune, ca când va veni escelența sa să aibă toată mulțumirea, va binevoi cinstitul sfat ca să aibă grije pentru primirea escelenței sale cu ceruta cinste și respect ce i să cuvine a nu cerca cea mai mică nemulțumire.

Cârmuitor polcovoic, nedescifrabil

Ajutor, N. Nicolau(?)

Pe dosul acestei foi Sfatul scrie aceasta :

1853 Noembrie 25.

Domnul casier al Sfatului, după cum s'au urmat și alte dați la asemenea împrejurări, să va înțelege cu C(instita) cârmuire și C(instita) poliție pentru aranjarea celor trebuincioase spre primirea și cftartuirea ecseleței sale, slobozind sumele de bani trebuincioase și în urmă să facă cunoscut sfatului tot costul a să face și formele cuvenite.

P. Măinescu.

La 2 Decemvrie Sfatul primește de la Cârmuirea județului Doljiu altă hârtie cu No. 14585 (f. 22-a).

Cins(titului) Sfat Orășenesc.

Ziua de 6 Decemvrie corent după pilda trecutului urmează a să serba cu solemnitatea cuvenită spre care sfârșit cârmuirea conform poruncei Ci(nstitului) departament din lăuntru cu No. 8309, cu cinste poștește pă stat ca să pășască într'a ei îndeplinire, și trebuincioșii bani ce să va cheltui cu această operație cu cea mai mare iconomie să se dea din fondurile casi acelui sfat și 'n urmă să binevoiască a trimite cârmuiri lsiță de cheltuelile făcute denpreună cu dovezile primitorilor banilor spre a supune Ci(nstitului) Departament după cerere ca să dea deslegare a să înscrie în socoteli.

Cârmuitor, S. N. Greceanu.

În ziua primirii Sfatul scrie jos :

D(omnul) casier va pune în lucrare pregătirea celor trebuincioase p(en)t(ru) celebrarea zilei de 6 Decemvrie cu iluminatie după pilda trecutului și după săvârșire să înfățișeze socoteala de cheltuelile ce să vor urma ca să dea în cunoștința ci(nstiei) Cârmniri potrivit cererei făcute.

P. Măinescu.

La 4 Decem. Sfatul, comunică poliției locale cu No. 1716, următoarele: (f. 25-a).

La Ci(nstita) poliție locală.

Fiindcă la 6 ale lunei curente este casă să facă țărmonia p(en)t(tru) ziua numelui mării sale împăratul Nicolae protectorul nostru este să sloboadă și 101 tunuri și ca să nu se sperie auzul locuitorilor sfatul grăbește cu cinste a face cunoscut C(institei) poliții și o pilduește să publice prin telal și arătând în tot coprinsul orașului spre știrea tuturilor.

iscăliți Membrii Sfatului, P. M. P. R.

În aceiași zi Sfatul, cu gândul la economie, scrise (f. 23-a)

1853 Decemvrie 4.

Fiindcă cele doozeci și șase fețe de saltele și opt saci rămași dintre obiectele ce să înființaseră într'acest oraș p(en)t(ru) trebuința împărăteștilor oștiri rusești în epoca trecută din anul 1848 sânt rupte și putrede cu desăvârșire în cât după toate încercările ce s'au făcut a să vinde prin lițitație n'au fost cu puțință a să prinde nimic pă dânsule, sfatul chibzuește că acum cu prilejul iluminatiei ce este a să face poimăine la 6 ale corentei luni fiindcă este a să cumpăra vr'o dooă sute coturi pânză proastă p(en)t(ru) pus feștili prin borcanele cu păcură să să întrebuițeze acele saltele și saci și prețul de lei una sută ce ar fi trebuit să să plătească p(en)t(ru) cumpărătoarea pânzei pă de o parte să va trimite Ci(nstitei) cârmuiri a le înainta Ci(nstitului) Departament din năuntru, iar pă de alta acești bani să vor trece la D. casier în cheltueala iluminatiei.

P. Măinescu Th.

La 5 Decemvrie, adică în ajun, președintele primește această poftire cu No. 14732 (f. 26-a):

Cins(titului) D-lui Prezidentu

Cins(titului) Sfat Orașenesc

Duminecă la 6 Decemvrie următor fiind aniversala zi a numelui Maestății sale Marelui împărat al tuturilor Rușilor și

augustul protector al acestui principat Nicolae Pavlovici, în onoarea căruia este a să face mare ținută bisericească și tedeum la biserica sfintei episcopii unde va eczista toate trupele împărătești și eselența sa generalul Anșef conte d'Anrep cârmuirea are onoare a vă invita pe D. prezident ca împreună cu toți domni Membri și ceilanți funcționari ai cins. sfat să bine voiți a fi față la săvârșirea sf. leturghii și a tedeumului ce este a să cânta pentru îndelungata viață a Maestății sale Marelui împărat și al nostru August protector îngrijind tot deodată și nentru iluminarea orașului de seara.

Cârmuitor

Doar aceste hârtii sunt primite și trimise de Sfatul Orășenesc până în ajun. Deși lucrurile au fost luate în pripă totuși fiindcă sfatul era nvățat cu asemenea hangarale — dupe cum ne arată hârtiile următoare — ziua de 6 Decemv. 1853 a fost o zi măreață, cu slujbă bisericească, cu masă mare și cu iluminatie.

La 31 Decemvrie în ajunul anului nou, trebuind încheiate socotelile iluminatiei, Sfatul primește mai multe hârtii, din care se pot vedea cu deamăruntul toate cheltuelile făcute de Sfat cu prilejul acestei zile.

Iată hârtia trimisă de „Casierul Sfatului Orășenesc din Craiova”, datată Decemvrie 1853 și cu No. 2 (t. 12-a).

Ci(nstitului) Sfat Orășenesc d'aici.

Potrivit jurnalului încheiat de Ci(nstitul) Sfat pe adresa Ci(nstitei) cârmuiri Dolju No. 14229 urmată după porunca Ci(nstitului) Departament din năuntru cu No. 8093, atingător de cfartiruirea ecseleției sale general leitenant contele de Anrep și îngrijirea celor de trebuință la venirea într'acest orașu subînsemnatul cu onoare alături pe lângă această listă de costul tuturilor obiectelor ce s'au cumpărat spre mulțumirea ecseleției sale spre a se urma cu ele cele de cuvînță.

Kasier, P. Mănescu.

A doua hârtie a aceleiași casierii cu No. 3 și data de 23 Decemvrie 1853.

Ci(nstitului) Sfat Orășenesc d'aic.

În urma jurnalului încheiat spre îndeplinirea adresei ci(nstitei) cârmuiri Dolju No. 14585, subînsemnatul am cins te a depune pe lângă aceste în ci(nstitul) Sfat o socoteală de lei trei mie cinci sute șaptezeci și trei parale douăzeci, pentru cheltuelile ce s'au făcut cu iluminatia ce s'au făcut în seara de șase Decemvrie însoțită cu 8 chitanți ce s'au luat dela primitorii banilor, precum asemenea și lei una sută prețul saltelelor și sacilor rupți și vechi rămase din obiectele înființate pentru împărăteștile oștiri rusești în anul 1848, și care s'au întrebuințat la masalale după chibzuirea făcută prin jurnalul ci(nstitului) Sfat din 4 Decemvrie.

Pe dos urmează:

Cheltuelile ce s'au făcut cu iluminatia celebrării zilei de 6 Decemvrie 1853.

lei p(a)r(ale

236	10	pentru facerea a 6 transperinte.
315	—	pent(ru) 70 perechi scânduri de brad pent(ru) facerea cercurilor și roatelor de iluminatie.
8	—	plata unui om cu care sau cărat lemnăria la locul unde sau făcut luminați(i).
300	—	plata pent(ru) 75 zile dulgherilor ce au făcut lemnăria de iluminatie.
141	20	pent(ru) 2488 cioburi de iluminatie și 340 borcane pent(ru) păcură noi.
1247	30	pentru 367 oca seu la umplutul a 4348 cioburi cu feștilele lor.
1091	10	pent(ru) 48 1/2 vedre păcură pent(ru) umplutul borcanelor cu masalalele:
133	30	pent(ru) 7 oca piroae cinci mie cue și șase păpuși sfoară mărunț(ă).

3473 20

100 — pentru 26 saltele și opt saci rupți și putrezi cu desăvârșire, rămași dintre obiectele ce înființaseră în epoca trecută din anul 1848 pentru împărăteștile oștiri rusești și pe care după încercările făcute ca să se vândă spre despăgubirea ci(nstitei) Vistierii, neputându-se prinde nimic, după chibzuiala făcută de ci(nstitul) Stat sau întrebuițat de fitiluri la borcanele cu păcură ce sau aprins ca masalale la iluminare și să trece prețul a 200 coți până proastă ce s'ar fi putut cumpăra pentru arătatul sfârșit.

3573 20

1853 Decembrie 31.

Sfatul scrie jos:

Suma cheltuită de lei trei mii cinci sute șaptezeci și trei p(a)r(ale) 20 coprinsă în alăturata socoteală, să va trece de D. Casier în condica cheltuielilor Casii Sfatului, iar cea depusă de lei una sută în va (?) pentru saltele și saci ce s'au întrebuițat la masalale să vor înainta ci(nstitei) Cărmui, împreună cu socoteala și documentele luate de la primitorii banilor.

P. Măinescu Th.

NOTĂ. — Pentru a să lămuri mai bine rostul acestor cheltuieli, iată cum ne spune un bătrân de 86 ani, că se făcea pe vremuri o iluminare. Din vreme să băteau la răscruciuri stâlpi împodobiți cu frunze, deasupra cărora se așezau unul lângă altul cioburile cu seu, un fel de străchinuțe mici cam adânci, anume făcute. Feștilele erau de treanță de bumbac. În seu se puneau culori, ca să ese luminile albe, roșii, verzi... Jos înșirau pe caldarâm borcane cu păcură care ardeau și fără fitil. Acestea le orânduia Sfatul Orășenesc, dar toți negustorii umpleau cu păcură străchini, oale, borcane, ghivece, orice aveau la îndemână, le aprindeau și ardeau așa până la miezul nopții când le stingeau ca să nu să întâmple ceva. Toată lumea eșă la iluminare. Din loc în loc pe străzi cântau tarafuri de lăutari îmbrăcați cu antirie lungi de cutnie vârgată. Candriu, Buică, Tudorică. erau vestiți. La grădina lui Bibescu cânta muzica. Așa să făcea pe atunci o iluminare!

Acum iată și „lista de costul tuturilor obiectelor ce s'au cumpărat spre mulțumirea ecșelenției sale“ (f. 28-a):

Articole	Listă de cheltuială urmate prin mine cu masa ce s'au dat de ci(nstitul) sfat la venirea ecșelenției sale D. General conte D'Anrep	Lei pr.	
		Lei	pr.
16	găini	25	15
6	curcani	27	20
69	ouă	12	—
	pere și mere de complot	2	20
1/2	oca capere ,	2	10
2	oca unt topit	11	—
3	idem făină	3	30
4	oca zahăr	22	—
	piper	1	5
	cuișoare, scorțișoare și frunză de dafin	2	10
16	lămâi	12	—
1/2	oca măslina verzi	1	30
14	franzele	6	12
1	oca lumânări de seu	4	—
8	oca carne de vacă	8	—
3	oca cartofi	1	5
	țelină morcovi și lapte	5	25
1/2	oca pesmeți pisați	24	—
	slănină	3	15
2	limbi de bivoli uscate	6	30
	mușchi uscat	3	15
	cașcaval	6	30
1/2	oca icre negre	10	—
24	dr(amuri) clei de morun	12	—
	oțet (de) vin ceapă și sare	6	30
1	sticlă de undelemn	6	30
	salam de verona	21	12
1	cutie sardele și de băcănie	15	15

Articole	Listă de cheltuială urmate prin mine cu masa ce s'au dat de ci(nstitul) sfat la venirea ecseleńjiei sale D. General conte D'Anrep		
		Lei	pr.
	rom	2	10
1	rață sălbatică	2	10
5	oca carne de vacă	5	—
$\frac{1}{2}$	epure	2	10
3	unt de rapiță pentru lămpi	15	30
	hrean	1	5
	zahăr fețe	1	5
	cârmuz	20	
	migdale	4	20
1	oca făină	1	5
$\frac{1}{2}$	funt ciocolată	3	15
5	coți americană pentru șervete de șters mere pentru masă	5	20
	fițil de lambă	4	20
	fițil de lambă	2	10
9	oca vin pentru masă	20	10
		<u>318</u>	<u>28</u>
Peste tot lei trei sute optsprezece p(a)r(ale) (doă zeci și optu) s'au cheituit prin mine .			
<i>I. C. Pimanov</i>			
	bucătarului ce au gătit masa p. ecseleńjia sa	45	—
	sufraziului ce au slujit la masă	45	—
	pentru ceruitul scândurilor odăi dela pahar- nicul Dinulescu în care s'au mutat D. ge- neral Belgard de sau golit casele D. Agă C. Glogoveanu de s'au primit într'nsele p. ecseleńjia sa D. general D'anrep	45	—
		<u>453</u>	<u>28</u>

Articole	Listă de cheltuială urmate prin mine cu masa ce s'au dat de ci(nstitul) sfat la venirea ecseleńjiei sale D. general conte D'Anrep		
		Lei	pr.
	S'au mai plătit și la D. Ghiță Alecsan- drescu pentru obiectele mai jos însemnate ce s'au luat tot prin D. Iancu Pimanov cinovnicu p. masă și inluminarea odăilor.		
10	funți lumânări de spermanțet a 6 cr. 80 .	68	00
6	butelci șampanie fain a 20 cr. 10	121	—
1	tuțin cuțite argint noi {	173	00
1	tuțin linguri idem {		
4	sticle bordo a 18 cr.	72	—
2	facile	18	—
Peste tot lei noă sute cinci -pr. douăzeci și opt		<u>905</u>	<u>28</u>

Casier, P. Măinescu

Casierul a trimis aceste două hârtii și primește în schimb
alte două. Iată pe întâia (f. 27-a pe dos):

La Casierul acestui sfat

Pentru suma de lei nouă sute cinci par(ale) 28 cheltuite
cu masa ce s'au dat la primirea ecseleńjiei sale D. general
leitinant Conte D'Anrep când au venit într'acest oraș după
socoteala ce a-ți depus cu adresa D-v. de subț No. 2 Sfatul
potrivit jurnalului încheiat vă dă printr'aceasta deslegare ca
să o treceți în cheltuelile casi acestui Sfat.

1853 Decembrie 31

Iscăliți membrii Sfatului P. M. P. R.

Iată și a doua (f. 30-a):

La Casier

1853 Decembrie 31

Pentru suma de lei 3573 p(a)r(ale 20 ce s'au cheltuit cu iluminăția făcută în sara de 6 Decembrie după socoteala ce a-ți depus în Sfat cu adresa de subț No. 3 Statul potrivit jurnalului încheiat vă dă printr'aceasta deslegare ca să treceți în cheltuelile casei acestui Sfat.

Iscăliți membrii Sfatului *P. M. P. R.*

După aceasta, tocmai în 1854 Ghenarie 22, membrii Sfatului trimit cărmuirii aceasta (f. 24-a)

La Cărmuire

1854 Genarie 22

În urmarea adresii ci(nstitei) cărmuirii cu No. 14585 din anul încetat, sfatul cu cînste se însoțește pe lângă această socoteală de cheltuelile urmate cu iluminăția ce s'au făcut în seara de 6 Decembrie în sumă de lei trei mii cinci sute șaptezeci și trei parale 20 împreună cu 8 adevăriniți ce s'au luat dela primitorii banilor, și tot deodată încunoștiințându-se ci(nstita) Cărmuire că din obiectele înființate în anul 1848 pentru trebuința împărăteștilor oștiri rusești, între altele care, după toate licitațiile și mijloacele întrebuițate neputându-se vinde din pricina proastei stări în care să află, fiind douăzeci și șase saltele și opt saci rupte și putrede cu totul, sfatul cu prilejul luminații, ca să se prinză ceva și pă aceste obiecte, le-au întrebuițat de fițiluri la masalalele cu păcură ce s'au aprins și prețul lor de lei una sută ce ar fi trebuit să se cheltuiască pentru două sute coți pânză proastă de fițiluri pă de o parte l'au trecut în cheltuiala iluminății, iar pă de alta cu cînste trimite pe lângă aceasta ci(nstitei) Cărmuirii și acea sumă de lei una sută prețul vânzării ziselor

obiecte a o înainta ci(nstitului) Depart(ament) din năuntru de a căroră primire este rugată să binevoiască a cînsti și pe sfat cu răspuns.

Iscăliți membrii Sfatului *P. M. P. R.*

Răspunsul cînstitei cărmuirii nu se găsește.

Acestea sunt hărțile privitoare la sărbătorirea zilei de 6 Decembrie din 1853. Dupe cum se vede sunt destul de înșămunate. Din ele pe scurt se desprind următoarele:

La Sfântul Nicolae în ziua de 6 Decembrie 1853, ziua împăratului rusc, fiind față și „*ecselenția sa generalul conte D'Anrep*“, dimineața la ora nouă, s'a făcut slujbă la „*biserica sfintei episcopii*“, apoi s'a dat în casele lui Glogoveanu o masă pentru care s'a cheltuit sumă de bani spre mulțumirea ecselelenției sale și sara s'a făcut o iluminăție ca pe atunci, cu care s'a cheltuit și mai mult. Pe câtă vreme bietul *Sfat Orășenesc* să cârpea cu sacii și cu saltelele putrede de la 48, rămase tot de pe urma armatelor muscălești, generalul bea *șampanie fain* mânca toate bunătățile din lume servindu-se cu linguri și cuțite de *argint noi*.

Fericit cutropitor!

ȚIGANII

9. Kai dikhèz le ursarèz

Unde vezi ursarul

Kai dikhèzi ursarès,
Trin dât te ciùmide-lès.
Cai dikhèzi le ciurarès,
Trin dât te ciungârde-lès

Unde vezi ursarul
De trei sârută l.
Unde vezi ciurarul
De trei scuipe-l.

Auzit în sălașul ursarilor lui ION SANDU, Gubaucea-Dolj.

ȚIGANII

10. Avel o bărs o neò

Avèl o bărs, o neò,
De *chalai* sâm *phandadò*.
Dihma Dăvla ancaladò,

Pe cearâte zalinò.
Pe cearâte, cearorâte,
Te mai ja' man la moleâte,
Le pralènța, cean, ceangâte

La dadêhe la corâte,
Le romneâsa pala mândè.
La moleâte că gălèm,
Enë pirè mol pilèm,
Hai cì matilèm.
Can a *dichlèm* so *dichlèm*,
Durulì avrì ancaladèm,
Hai pilèm, hai matilèm
O vâst pi rovli *thodèm*
Trin, ștar, plâia paigheerdèm
Biștairin loleardè lèmn.

Auzit dela Bălășoiu Ion fierar, Cornești-Gorj.

11. Dichta dâde, dadorò

Dichta dâde dadorò,
E ricinì co chilò,
De-aratiâra-s bocalò,
Or de-lès daici, te hâl,
Or de-lès co dròm, te jâl.

Auzit în sălașul ursarilor lui ION SANDU, Gubaucea-Dolj.

REDACTIA: C. S. Nicolăescu-Plopșor, Muzeul Regional de Antichități și Etnografie. Palatul Administrativ, Craiova.

ADMINISTRAȚIA: „RAMURI” s. a. Craiova.

FOLKLOR

Vine anul nou

Vine anul nou,
De când sunt închis.
Vezi-mă Doamne scapat,
(scos)

Pe iarbă verde.
Pe iarbă ierbuliță,
Să mai merg la cârciumă,
Cu frații, genunchi, la genunchi

Cu tata de gât,
Cu țiganca dupe mine.
La cârciumă că am mers,
Nouă oale de vin am beut
Și nu m'am îmbătat.
Când văzui ce văzui,
Butea afară am scos,
Și beui și mă 'mbătai,
Mâna pe ciumag pusăi,
Trei, patru, dealuri am trecut,
Douăzeci și trei galbini am
luat.

Uite tată tătuță

Uite tată tătuță,
Ursul la țaruș
E de-asara flămând.
Or dă-i ceva, să mănânce,
Or dă-i drumu să plece.

OLTENIA

CULEGERI / CERCETĂRI
DOCUMENTE

PRIVITOARE LA PĂMÂNTUL ȘI LOCUITORII
OLTENIEI, DIN TRECUT ȘI ASTĂZI

CARTEA I

FĂSCIOARA III

DOCUMENTE

12. 1765 Martie 18, Horodelul de sus și Strâmba jud. Mehedinți.

Io Ștefan Mihai Racoviță Voevod bieio Matii gpr vsei
zemli Vlahscoi.

Davat gdvmi lui Ioan al lui Neagoe i brat ego i verilor lor nepoții Cinciului i Stancului a lui Iordaiche i brat ego cu verii lor nepoții lui Stan i popii lui Ioan sân Ioan i brat ego, și verilor lor nepoții Neții, și lui Stan al lui Stroe i brat ego și verilor lor nepoții Radului Micli, ce să trag din moșul lor cel bătrân Botoșarul și lui Dumitru Penga i brat ego, și verilor lor nepoții lui Lațco, i lui Pătru i brat ego, și verilor lor, i Predii fata lui Sintion și verilor lor nepoatele lui Păun, ce să trag din moșu lor cel bătrân Ursariol: și Stoican Oancea i brat ego... cu vâru său Necula al Mihnii i altor veri ai lor ce să trag din moșul lor Dănilă, și Mihalcii al lui Pătru i brat ego și cu verii lor ce să trag din moșul lor Stănia, și lui Șerban i brat ego sin Predii și verilor lor Gheorghie; Badea i brat ego ce să trag din moșul lor Coaeșul, Și Sandului căpit(anului) Strâmbeanu i brat ego nepotul lui Hamza, i Radului i brat ego sin Pătru Mazâlul, nepoții lui Crăciun Negoescul, i lui Lațco i brat ego Simion, și lui Dumitru Cocoraștii ce să trag din moșul lor Stoian sin Dragul. Și popei lui Ioan i brat ego Matei sin Lațco Bașcoveanul, și Iancului i brat ego Ioan și verilor lor ce să trag

Prețul 5 Lei.

din moșul lor Simion sin Dragotă Negoescul, moșneanii din Horodelul de sus, i Strâmba ot sud Mehedinți. Ca să aibă a ținea și a stăpâni moșie într'acest hotar. Inșă Ion al lui Neagoe i brat ego i verii lor nepoții Cinciului la capul moșiei despre Râsipiți stânj(eni) 54 i la mijloc stânj(eni) 75 și la capul moșiei despre Piatra Buzească stânj(eni) 69. Și Stancul cu frații lui sin Iordaiche cu verii lor nepoții lui Stan la capul moșiei despre Râsipiți stânj(eni) 54 i la mijloc stânj(eni) 75 și la capul moșiei despre Piatra stânj(eni) 69. Și Popa Ioan i brat ego sin Ioan cu verii lor nepoții Neții despre răsarit stânj(eni) 54 i la mijloc stânj(eni) 75 i la capul moșiei despre Piatra stânj(eni) 69 și Stancu cu frații lui sin Stroe cu verii lor nepoții Radului Miclii la capul moșiei despre Râsipiți stânj(eni) 54 i la mijloc stânj(eni) 75 i la capul moșiei despre Piatra stânj(eni) 69. Și Dumitru Penga i brat ego cu verii lor despre Râsipiți stânj(eni) 70 i la mijloc stânj(eni) 95 i la capul moșiei despre Piatra stânj(eni) 91. Și Pătru cu frații lui sin Ioan cu verii lor despre Râsipiți stânj(eni) 70 i la mijloc stânj(eni) 98 și despre Piatra stânj(eni) 91. Și Preda fata lui Sintion cu verile ei despre Râsipiți stânj(eni) 70 la mijloc stânj(eni) 98 și despre piatra stânj(eni) 91. Și Stoica Oancea i brat ego cu vărul său Necula Mihnea și cu alți veri ai lor despre Râsipiți stânj(eni) 76 la mijloc stânj(eni) 106 și despre Piatra st. 96. Și Mihalcea i brat ego sin Pătru cu..... lor, și cu verii lor despre Râsipiți st. 72; la mijloc st. 100 i despre Piatra st. 92. Și Șarban i brat ego cu verii lor Gheorghie i Badea despre Râsipiți st. 72 la mijloc st. 100 i despre Piatra st. 72. Și Sandul căpit(anu) cu frate-său despre Râsipiți st. 72 i la mijloc stânj(eni) 100 i la capul moșiei despre Piatra stânj(eni) 92. Și Radul cu frații lui sin Pătru Mazâlul despre Râsipiți st. 72 i la mijloc st. 100 și despre Piatra st. 92 i Lațco i brat ego Simion i Dumitru despre Râsipiți stânj(eni) 72 și la mijloc stânj(eni) 100 și despre Piatra 92. Și popei Ioan i brat ego Bașcoveanii despre Râsipiți stânj(eni) 108 i la mijloc stânj(eni) 150 și despre Piatra st. 138. Și Iancu i brat ego Ioan verii popei Ioan despre Râsipiți st. 108 i la mijloc st. 150 și despre Piatra

st. 138 din câmp din pădure din apă din dealul cu viile, din siliștea satului și du peste tot hotarul, pe seamnele și hotarale bătrâne. Pentru că iaste a lor bună și dreaptă moșie de moștenire încă de mai denainte vreame câștigată despre moșii lor dela răposatul Dan Voivod, pentru dreaptă slujba lor cu care sau fost arătat, după cum am văzut domnia mea hrisovul răposatului Gavrilă Moghilă v(oe)v(o)d ot l(ea)t 7182 și tot au stăpânit-o ei cu neamul lor în pace unii de cătră alții. Iar când au fost acum înmulțindu-se neamul și ne mai putând a stăpânii cu toții împreună au venit la domnia mea de la-am orânduit pe Ioniță Glogoveanul b(i)v v(e)l sluger: i pe Ștefan Bibescul b(i)v v(e)l cloce(r). Zaaire drept 12 boiari și au mers în fața locului și le-au sforât și le-au hotărât moșiea urmând hrisovului răposatului Mateiu vod(ă) Basarabu ot leat 7153 și hrisovului al răposatului Ștefan Vodă Cantacuzino ot l(ea)t 7223 cu care au fost întărit hotărnicia a 12 boiari și altă hotărnicie a 6 boiari ce-au fost una după alta, nefiind hrisoavele mănăstirii Căluui pentru moșia Plenița i Păstaia ce să hotărăște cu Horodelul de sus față. Dar ei nu s'au odihnit după alegerea ce le-au făcut căci scosease pe Sandu căpit(anul) și pe popa Ioan Bașcoveanul cu ceata lor fără de parte de moșie. Și au venit cu toții aici în București să pârască la divan. Și când au fost să iasă înaintea domniei mele, iar ei între dâșii s'au socotit și au mers întâi la mănăstirea stăsii Gheorghie la carea iaste mănăstirea Căluui metop și cercetând hrisoavele mănăstirii s'au adevărit și moșu Sandului căpit(anului) și al Popei Ioan Bașcoveanul, buni moșneni din Horodelul de sus deci ei între dâșii cunoscându-și dreptatea unul altuia s'au învoit și s'au păciuit așăzându-se prin zapise ce au dat unii la mâna altora ca să stăpânească fieșcare din tr'ânșii parte de moșie într'acel hotar Horodelul de sus și Strâmba după cum să arată mai sus fiind în tot hotarul acesta cinci părți adecă cinci moși mari, și viindu-li-să de fiecare moș mare la capu moșiei despre Râsipiți stânj(eni) 216 i la mijloc stânj(eni) 300 și la capu moșiei despre moșiea Piatra Buzească stânj(eni) 277. Iar ei între dâșii s'au

așezat și s'au împărțit stânenii moșului lor fieșcarele cu ceata lui arătând căruia câți stâneni i s'au venit la fieșcare trăsura anume, iar hrisovul răposatului Matei vo(evo)d și al răposatului Ștefan vodă să rămâe jos precum și cartea acestor 12 boiari de acum fiind că au urmat acestor hrisoave. Și nici acestea nici alte scrisori ce vor urma acestor hrisoave de le vor mai scoate vreunii dintr'acești să nu să fie în seamă, pentru că înmulțindu-se neamul s'au strămutat stăpânirea ce să cuprinde într'ânsele ci de acum înainte într'acesta și i precum scrie mai sus să le fie toată stăpânirea lor iar m[ai m]ult să nu să întinză, legându-să ei în zapisile lor, ca ori care s'ar mai scu'a dintre dânșii să strice acest așezământ al lor să să bată la scară cu 100 de toiage și să să globească cu t(a)l(eri) 60 și să plătească și cheltueala celor alalte părți, și să fie lipsiți și de toată partea lor de moșie. Și orice scrisoare ar scoate împotriva așezământului sau verice pricină va pune, să nu să crează, și să fie izgonit de la orice judecată. Și după ce s'au păciuit și s'au așezat între dânșii au eșit cu toți de față înaintea dumneilor veliților boiari de au spus că s'au împăcat și s'au așezat această lună a lui mart, 15 aseamenea unul ca altul la mâniile lor iscălite de dânșii și întărite de dum(nealor) numiții boiari. Dar după aceastea toate pentru mai bună încredințare și întărirea așezământului lor i-am chemat domniea mea și pe dânșii pe toți de față înaintea domniei mele de de i-am întrebat sânt odihniți pe așezământ și ei cu toții au zis: cum că de voia lor ne siliți de nimeni s'au așezat, și pe acest așezământ sânt cu toții odihniți, și mulțumiți. Drept aceea și domnia mea după hrisovul răposatului Gavrilă Moghilă v(oe)v(o)d, și după zapisul lor de așezământ le-am dat și domniea mea acest cinstit hrisov al domniei mele ca să li să păzească așezământul nestrămutat. Întărind domniea mea hrisovul acesta cu însăș credința domniei mele: **ȘTEFAN RACOVITĂ V(OE)V(O)D**. Și cu credința prea iubiților domniei mele fii **MIHAI VOEVOD**; **COSTANDIN VOEVOD**. Și mărturii punem pe toți cinstiții, și credincioșii boiarii cei mari ai divanului domniei mele. Pan Toma Cre-

șulescu v(e)l ban. Pan Radu Văcărescu v(e)l dvornic. Pan Costandin Cândescu v(e)l log(ofăt). Pan Atanasie Ipsilat vel spat(ar) Pan Mihai Cantacuz(ino) vel vist(ier). Pan Toma Rafail v(e)l post(elnic). Pan Ioniță Guliano v(e)l cluce(r). Pan Dimitrie Fotachi v(e)l pah(arnic). Pan Iordache Caragea v(e)l stol(nic). Pan Ianacachi Roset v(e)l com(is). Pan Mihalachi v(e)l pit(ar). Ispas Costandin Cândescu v(e)l log(ofăt). Și s'au scris hrisovul acesta în anul dintâi al domniei mele aici în scaunul orașului București, în anul de la zidirea lumii 7273: iar de la mântuirea ei 1765 în luna martie 18. De Popa Florea dascălul slovenesc ot stăin Gheorghe vechiu.

Ștefan Racoviță v. v.
Io Ștefan Voevod

Milostiu boju gospodar.

Pecete binișor păstrată

Se poate încă citi:FAN MIHAI RAKOVITĂ VOEVOD....

Acest hrisov e scris pe pergament și e bine păstrat. Se află în păstrarea d-lui Nicolae Potârcă din Plenița.

15. 1779 Ghenarie 14 Plenița Mehedinți.

DELA DIVANUL CRAIOVEI

Avut-au judecată de față înaintea noastră Stoica Oancea cu cetași lui ce să trag din moșul lor Dănilă: i Stroe cu ceata lui ce să trage din moșul lor Stăniea ce i zic Țigănelea: și cu alți cetași ai lor de la Plenița sud Mehedinți cu Sandu căpit(anul) i cu Popa Ion Bașcoveanu i cu Ion log(ofăt): Botoșarul și cu alți cetași ai lor tot de la Meh(e)din(ți) zicând mai sus numiții, că fiind și ei veichi moșneni în hotarul Horodelu de sus i Strâmba, ar fi ținut cu toții părțile lor de moșie până de curând, iar mai nainte de trecuta răzmirițe, s'ar fi sculat un Ion sin Călinei cu Sandul căpit(anul): fără de știrea altor moșneni și mergând la București au luat boeri hotarnici la fața locului cu care boeri ar fi scos pe Sandul căp(i)t(anul) i pe Popa Ion Bașcoveanu

fără de moșie, și cum că mai la urmă, ne odihnindu-se Sandul căp(i)t(anul) cu ceilalți ar fi luat tot pe acei boeri hotarnici, și le-au dat lor moșie prin mijlocul plaiului rămânând ei fără de moșie, și cerea acum prin judecată să 'și afle dreptatea, întrebându-se și Sandul căp(i)t(anul) i Popa Ioan Ion log(ofătul), ce au să răspundă: ne aratără un hrisov de leat(ul) 1765: Mart. 18: de ani 14: al mării sale Ștefan Vod(ă) Racoviță întru care arată, și alege stânjinii fieșcăruia moșnean care cât să stăpânească moșie în hotarul Horodelul de sus: i Strâmba, și dă și Stoicăi Oancea i brat ego cu vărul său Nicola Mihnea și cu alți veri ai lor despre Râsipiț(i) stânj(eni): 76: la mijloc stânj(eni): 106: despre Piatra stânj(eni): 96: asemenea alege și Mihalcei cu ceata lui i lui Șarban i brat ego cu ceata lor ce căuta acum judecată. Dă, și Sandului căp(i)t(anul) cu fratesău ¹⁾ despre Râsipiț(i) stânj(eni): 72: la mijloc stânj(eni): 100: la capătul moșiei despre Piatra stânj(eni): 92: i Radului cu frații sin Pătru Mazilu despre Râsipiți s(tân)j(eni): 72: la mijloc s(tân)j(eni): 100 = despre Piatra s(tân)j(eni): 92: asemenea și lui Lațco i brat ego i altor cetași ai lor: cum și Popa Ioan i brat ego Bașcovenii despre Râsipiți stânj(eni): 100: la mijloc stânj(eni): 150: despre Piatra s(tân)j(eni): 100: așisderea și tuturilor celorlalți moșneni și scrie că din porunca mării sale le au fost orânduit hotarnici pe D-lui Ștefan vod stol(nic): Bibescu și pe D-lui Ioniță Glogoveanu biv sârdar drept 12 boeri urmând hrisovului mării sale răposatului Matei Vod(ă) Basarab, ot leat 7153 și hrisovului răposatului mării sale Ștefan Vod(ă) Kantacuzino ot leat 7200 cu care au fost întărit botărniciia a 12: boeri și altă hotarnicie a 6 boeri ce au fost una după alta: nefiind hrisov de mânăstirii Călușului pentru moșia Plenița i Păstaia, ce să tăraște cu Horodelul de sus, față, dar ei nu s'au fost odidi după alegerea ce le-au făcut, căci scosese pe Sandul căp(i)t(anul) și pe Popa Ioan Bașcoveanu cu ceata lor fără de moșie: și mergând cu toții la București, au cercetat

1) Indreptat mai târziu „frații săi”.

soavele Mă(năs)tirii dela Stăin Gheorghie, la care iaste Mă(năstirea) Călușului metoh, și s'au adeverit și moșul Sandului căp(i)t(anul) și al Popei lui Ioan Bașcoveanu buni moșneni din Horodelul de sus: care ei între dânșii cunoscându-și dreptatea unul altuia s'au învoit și s'au păciuit așăzându-se prin zapise ce au dat unii la mâna altora: că să stăpânească fieșcarele dintr'ânșii parte de moșie într'acel hotar Horodelul de sus și Strâmba, după cum li să cuprinde fieșcăruia suma stânj(ini)lor într'acel hrisov, fiind în tot hotarul acesta cinci părți adevă că cinci moși mari, și viinduli-să de fieștecăre moș mare, la capul moșii despre Râsipiți s(tân)j(eni): 216: la mijloc stânj(eni): 300: la capul moșiei despre moșia Piatra Buzească s(tân)j(eni): 277: împărțindu-și între dânșii stânjinii moșului lor fieșcare cu ceata lui arătând căruia cât(i) stânjini i s'au venit la fieșcare trăsura anume: iar hrisovul mării sale răposatului Matei Vod(ă) i al mării sale răposatului Ștefan Vod(ă) scrie să rămăe jos, precum și cartea de hotărnice a acestor 12: boeri fiindcă au urmat acestor hrisoave: și nici acestea nici alte scrisori ce vor urma acestor hrisoave de le vor mai scoate vre unii dintr'ânșii să nu să ție în seamă: pentru că înmulținduli-să neamul s'au strămutat stăpânirea ce să cuprinde într'ânșele, și scrie că ori care s'ar mai scula dintr'ânșii să strice acel așezământ să să bată la scară cu: 100: toege și să se globească cu t(a)l(eri) 60, plătind și cheltueala celorlalte părți și să fie lipsit și de to(a)tă partea lui de moșie: și ori ce scrisori ar scoate împotriva așezământului sau verice pricină ar pune, să nu se crează și să fie izgonit de la orice judecată care acele zapise ale lor s'au fost întărit și de D-lor veliții boeri, și scrie într'acest hrisov că pentru mai bună întărirea așezământului lor, i-au chemat înaintea mării sale: și au răspuns că de a lor bună voe ne siliț(i) de nimeni s'au așezat, și pe acel așezământ sânt cu toții odihniț(i) și mulțumiț(i) și hotărăște măriia sa, ca după hrisovul răposatului Gavrilă Vod(ă) Moghila, și după zapisele lor de așezământ să li să păzească așezământu nestrămutat, și zicea Sandul căpit(anul): i Popa Ioan că după hotărârea judecății

dela București, mai la urmă tot din porunca mării sale Ștefan Vod:(ă) și tot D-lor mai sus numiții boeri dr[ept] 12: boeri iarăș au mers la fața locului și după copriinderea hrisovului câț stânj(ini) s'au dat Sandului căpit(anului) i Popei Ioan cu toată ceata lor i-au deosăbit și i-au inpietrit de către toți ceiălalti moșneni, și de atunci încoaci i-au tot stăpănit fără de pricină: iar un Ion Potârcă, în anu trecut, cu indemnarea Stoicăi Oancei ce iaste și el unul din cetașii lor, i-ar fi mutat o piatră de ale hotarului, nesupunându-se aș plăti dijma pământului, și otaștina din vii pe partea ce i-au ajunsu stânenii lui, care întrebându-să și Stoica Oancea i ceilalti cetași ai lor, să arate, fost-au și ei cu toții de față când s'au judecat la București înaintea mării sale Ștefan Vod:(ă) și așezatu-s'au printr'acele zapise precum să cuprindă în hrisov, și întâi de(de)se Sandul căpit(anul) i Popa Ioan cu ceilalti mai mult peste suma stânj(ini)lor ce li s'au dat lor, și să numesc în hrisov: ce sânt aleși și împietriți de către D-lor boerii hotarnici: sau nu, și cum că n'au fost la București, și că nu s'au învoit printr'acele zapise, nici un feli de tăgăduire nu putură arăta, și nici Sandul căpit(anul) cu ceilalti, mai mult peste ce li s'au dat prin hrisov nu să întinde: numai atâta găsia pricină neadevărată, că atunci la hotărârea judecătii dela București li s'ar fi făcut nedreptate, de unde s'au cunoscut că Stoica Oancea cu toți ceilalti rău și fără de cale căutau de a strica acel așezământ ce prin hrisov domnesc s'au întărit, pentru aceia și noi hotărâm ca fieșcare din moșneni să-și stăpânească și de acum înainte părțile lor de moșie din Horodelu de sus i Strâmba dupăcum li să cuprindă sumas tînj(ini)lor în hrisovu(l) mării sale Ștefan Vod(ă) cu bună pace unii de către alții = și pe acest Stoica, căci din indemnul lui au pornit și pe ceilalti să pornească judecată pist(e) așezământu(l) ce s'au învoit: i s'au făcut certare cu o sută toege la talpă: așizderea și lui Ion Potârcă pentru mutarea pietrii hotarului: toege: 60: și să plătească ei cu toată ceata lor cheltueala celor alalte părți și să dea la cutie t(a)l(eri) treizeci măcar că după hrisov sânt legați a plăti gloabă t(a)l(eri) 60 = de vor mai căuta

judecată: dar noi i-am lăsat numai pe atâta, că așa am găsit cu cale și cu dreptate.

1779 Ghen(arie) 14

Urmează trei iscălituri.

Documentul e în stăpânirea moșneanului Marin Puchină din Plenița.

14. 1787 Aprilie 6 Plenița Județul Mehedinți

Adec:(ă) eu Sanda soția lui Ion Bașcoveanu: din înpreună cu featele mele anume Stanca: Ioana Călina: ot Plenița sud Mehe(dinți) care și mai jos ne vam iscăli dat-am încredințat zapisul: nostru: la mâna cumnatu-mieu: popi Ion Bașcoveanu: și la mâna cetașilor lui precum să să știe că avândă noi trei sute: de stânjini în Horodelu de sus: i în Plenița: și în Strâmba: și întrupindu-să cu mult(ă) cheltuială: a tot: pă aici pi la Craiov: (a) cât și pi la București de au scos acești stânjini de care sânt știuți de toți moșnenii dar fiindă-că am avut: mult(ă) pricină cu numiții aici la divan și judecându-ne în anu trecut aici la divan: și s'au hotărât ca să le dau t(a)le(ri) 80 cheltuiala moșii: și numiții mai sus: să'm dea: șațezăci și cinci stânjini de moșie: deci: până a nu eși: la judecat:(ă) ne-am împăcat de bună voia: no(a)stră ne sâliți de niminea: și cu știrea tuturor moșneanilor de ne-au dat șaizăci ¹⁾ de stâneni de moșie să-i stăpănim cu bună pace de către numiții: și ei: să nu mai aibă voe să ne mai ceară acei t(a)l(eri): ²⁾ : cheltuiala moșii: ci să fim: nesupărate de acei bani: stâneni: ce prisos(e)scă i-am dat: să fie numai ai popi Ion cumnatu-mieu sîn Gușanul (?) iar și ce stâ(n)jâni: să vor găsi vânduți de noi: și cu știrea no(a)stră cine ce vor avea: să-și caute: cu noi iar de vor fi: vânduți de ei: fără de ști-

1) Peste acest cuvânt s'a îndreptat cu o cerneală puțin mai neagră, și făcându-se cincizăci și cinci.

2) Nu să înțelege numărul fiind îndreptat, dar trebue să fie 245.

rea: noastră: să-ș caute: cu ei: și noi: să ne stăpânim
acei șaizăci de stâ(n)jâni cu bună pace de către mai sus
numiții și de către tot neamul: lor și noi să nu mai căutăm
nimic la dâșii și ce cărți i zapisă: să vor găsi de acum:
nainte: să nu să fie în seamă ori la ce judecat(ă) vom
merge și cine să va mai scula cu pricină de acum înainte
a mai căuta judecat(ă) să fim supt pedeapsa divanului și
gloabă: t(a)l(eri): 100: la cutie și pentru mai adevărat(ă)
credințe ne-am iscălit mai jos ca să să crează și am poftit:
amândoaș părțile ca să să întărească aceste zapise și de
către judecat(ă): și am pus și deașetile în loc de pecete:
iar de să va sparge hrisovul să împărțim pe ce va rămânea.

1787 Apr(ilie) 6

eu Sanda: soșiea lui Ion Bașcoveanu: ot Plenița adeverez.
eu Stanca Ioana: și Călina: featele lui Ion Bașcoveanu:
adevărăm.

Urmează numele a 12 martori.

Pe dos e scris:

DELA JUDECĂTORIA DE PATRU

Cu aceste zapise au eșit amândouă părțile înaintea noastră, și întrebându-se și o parte și alta răspunsă că cu
toții sânt odihniți și mulțumiți pă acești cincizăci și cinci de
stânjiei și pentru ca să le fie stăpânirea cu temei și ca să
lipsească toate pricinile dintră dâșii am întărit și noi cu is-
călitura.

1787: Apr. 19

Stan Păianu(?) biv l(o)g(ofăt) zavist.

Documentul e în păstrarea aceluiaș.

15. 1820 Aprilie 6 Plenița Județul Mehedinți

DELA DEPARTAMENT(U)L DE PATRU

Matei Jumolea, i Neagoe, i Dincă și cu cetașii lor ce să
trag din moșul lor Stănia ce i-au zis și Țigănelea dela Ple-
nița sud: Mehed(inți) au jăluit prea înălțatului nostru Domn
Alexandru Nicolae Șuțul V(oe)v(od): pentru Manolache Xi-
otul, i Marin Bașcoveanu, i popa Barbul, i Dincă Geamă,
nul cu cetașii lor ot tam, arătând că având ei moșie de la
moșii și părinții lor deavalma cu neamul pârâților în Horo-
delul de sus, și Strâmba, care moșie zic că ar fi stăpânit-o
până la o vreme în pace, apoi dela o vreme încoace, după
vicleșugul ce ar fi urmat neamul pârâților la facerea hotăr-
niciei din in ani trecuți, ear fi pus de ar fi scos pă moșul
lor Țigănelea. ne vrând ca să-l bage în cărțile ce s'ar fi fă-
cut cu partea lor pe dăplin, dintr'a căroră pricină zic că li
s'ar fi incutrupit partea de moșie ce au avut-o, pentru că ei
să trag dintr'acel Țigănelea care au fost avut parte de opo-
trivă, cu ceilalți moși și din pricină cum că, cărțile și hri-
soavele cele vechi au fost tănuite de dâșii nu ar fi avut
cu ce să-și caute, iar acum după dovada ce în scris ar fi
având, dela Pătrașco logof(ăt) Leoveanu, carele dă sânt trei
ani ar fi fost aleg(ător), atât la Orodelu de sus, cât și la cel
de jos, și ar fi văzut că fără de nici o dreptate li s'ar fi in-
cutrupit partea lor de moșie căci n[u] ar fi fost nici vân-
dută, nici zălogită, făcând cerere către măriă sa vodă ca
să ș afle dreptatea prin judecată, și ori să li să scoată hri-
soavele cele vechi împreună cu o carte de hotărnicie ce s'au
fost făcut mai nainte de răposășii adică logof(ătul) Glogov-
(ea)n(u) și clucer(ul) Ștefan Bibescu ce sânt acum la pârâți
sau să trimeată blestem, că nu sânt la dâșii și de către
măriă sa vodă în trecutul an l(ea)t: 819: mai: 14: să po-
runcește D-lor boerilor izprav(ni)ci ai jud(e)t(u)lui, să cerce-
teze pricina atât prin alte dovezi cât și prin carte de blestem
de va fi trebuință, și la dreptatea, ce vor avea jeluitorii să-ș
afle cuvincioasă indestulare, și să îndrepteze, iar ne odihnin-
du-să vre-o parte, cu cercetarea D-lor în scris, să fie soro-

ciți a merge aici la cinst(itul) divan, și după deosăbită jalbă ce au dat tot jăluitoii, și la D-lui cinst(itul) biv: vel: post-(elnic) Ioan Tepald?: caima(canul) Craiovei, s'au orânduit la noi spre cercetare, pentru care D-lui vătaf:(ul) de div(a)n au înfățișat pe amândouă părțile înaintea noastră, și mai întâi am cerut dela jăluitoii ca să ne arate cu ce sineturi doveditori caută a lua moșie dela pârâți și ne arătară un hrisov al răpdsatului Matei Vodă Basarabă cu l(ea)t: 7153: Oct: 28: de ani: 175: coprinzător că au dat partea Țigănelului ce i-au fost zis Stăniia cu frații și cu toată ceata lui stânj(en)i: 150: din hot(a)r(ul) Orodolu(l) de sus, pentru că avut-o dela moșii, și strămoșii lor încă de mai înainte vreme din zilele altor bătrâni domni ce s'au fost ales de către un Botoșarul, i de către Ursarii i de către Neagoe Coaeșul, i de către rumâni și de către toată ceata lor, care au fost hotărâtă de mai nainte, cu: 6: boeri hotarnici, al doilea ne mai arătară jăluitoii și o carte de hotărnicie iscălită de acel Pătrașco Leoveanul ce l(ea)t: 817: Octombr(ie): 20: de ani trei într'a căruia cuprindere să arată, că fiind orânduit din porunca cinstitei căimăcăanii, și a isprav(ni)cului dintr'acea vreme, fiind cerut de moșnenii Orodului de sus, și de jos, ca să le hotărască, și să le împietrească acele două hotare; și să aleagă părțile fieșcăruia deosăbit după coprinderea hrisoavelor, i altor cărți i zapise vechi și noi ce vor fi avut, care la sorocul ce și-au pus mergând în fața locului ar fi adus pă toți moșnenii dintr'amândouă hotarele, față, cari s'au fost mulțumit să le măsoare moșia și să le-o împartă pe moși, după a căroră mulțumire, zice, că trăgând amândouă hotarele pă câte trei locuri după obicei și urmând hotărniciei răposatului logo(făt)ului, Glogov(eanu), și a Bibescului, și a două hrisoave ale răp(osa)tului Ștefan Vodă Racoviță, ce s'au fost făcut pentru amândouă hotarele, prin care zice că ar fi văzut cum că leapadă pă moșul: Țigănelea și face moș pă popa Ion Bașsoveanul, adică tatăl lui Marin i Sandul Strâmbeanul căpit(anul) unchiul Hiotului, făcând pă un Dumitrul logofăt ce i-au fost frate, și pă un Tănase ce i-au fost cumnat, moși, pe care îi împărțise atât

partea lui Țigănelea, i a Țarfoilor, i a Izme(ne)știlor, cari acești doi moși, zice că prinzând de veste s'ar fi sculat cu judecată înaintea răposatului sârdar: Nicoli ce au fos ispravnic, și prin om domnesc, i-au făcut pă amândoi un moș, iar pe Țigănelea l'au lipsit de tot și după cercetarea ce au făcut și el ar fi dovedit că acel Dumitrul logofătul s'ar fi pus moș desebit cu vicleșug: cum și pă acel Tănase cumnatu-său, și că pă Dumitrul log(ofăt)ul l'ar fi împărțit toți moșnenii iar partea lui Tănase au rămas pă Cocorăștii ce ar fi tot diutr'un tată cu căpitanul Sandul Strâmbeanul, iar lui Țigănelea, nu i s'au dat partea, fiindcă nu l-au numit prin hrisoave nici prin cartea de hotărnicie de mai sus numită ne primindu-l nici ceilalți moșneni, cu cuvânt, că de ce nu s'au mai căutat, ci au lăsat de au trecut sorocul de protimisis, dar moșul Țigănelea arată că să coprindă prin toate zapisale cele vechi de mare și pentru de a-și căuta jăluitoii dreapta lor moștenire, le-ar fi dat cartea lui la mâna lor, [*loc liber*]. Inpotriiva sineturilor ce se arată mai sus deteră și pârâții de față spre dovadă mai întâi un hrisov al răposatului vodă Racoviță de hotaru Orodulu de sus cu l(ea)t: 1765: Mart(ie) 20 de ani: 55: într'a căruia cuprindere să arată că acel Dumitrul logofătul și Tănase cumnatu-său, i Țarfoi și Izmenești să dove(des)te curat că sânt trecuți în numitul hrisov, de Orodulu de jos i[a]r nu în Orodulu de sus și cum că acel Țigănelea având nume Stăniia îi zice și Țigănelea și având moșie i s'au dat și lui împreună cu acel Dănilă, i Coaeșul, și lui Stănilă stânj(en)i: 300: adică pă trei inși, ce să fac un moș mare, care stânj(in)i zic pârâții că-i stăpânesc și acum fără da nici o supărare, ne având nici un amestec la dâșii aflându-să și ei băgați în hrisovul măriei sale Ștefan: vodă: Racoviță al hotarului Orodulu de sus cât și prin altă deosebită carte a cinstitu-lui dîvan de mai nainte, când s'au judecat părinții jăluito-rilor, cu părinții pârâților, și mai multă moșie de cât ceia ce stăpânesc acum, nu li s'au dat, pentru care spre mai bună dovadă judecătii ne mai arătară pârâții și acea carte de judecată a divanului de mai înainte cu l(ea)t: 1779:

ghen(a)r: 14: de ani 41: când atunci au fost avut judecată Stoicea Oancea cu cetașii lui, ce s'au tras din moșul lor Danilă i Stroe cu cetașii lui ce s'au tras din moșul lor Stăniia ce i-au zis și Tigănelea, și cu alți cetași ai lor, tot dela Plenița, cu Sandul căpit(anul) i Popa Ioan Bașcoveanul tatăl lui Marin unul dintre pârâți, i cu Ion logofătul Botoșaru, și cu alți cetași ai lor când atunci au fost arătat că fiind și ei vechi moșneni în Orodellul de sus i Strâmba ar fi ținut cu toți părțile lor de moșie' până de curând iar mai dinainte vreme s'ar fi sculat un Ion sin Călin cu Sandul căpit(anul) fără știrea altor moșneni, și ei mergând la București de au luat hotarnici la fața locului care au fost scos pă Sandul Căpit(anul) i pă popa Ion Bașcoveanul fără da moșie, și cum că, la urmă unindu-să acel Sandul căpit(anul) cu ceilalți ar fi luat tot pă acei boeri hotarnici de le-au dat lor moșie prin mijlocul plaiului, rămăind ei fără de moșie și întrebându-să acel Sandul căpit(anul), i Popa Ioan și Ion logofătul ce am avut a răspunde, și ei au fost arătat un hrisov cu l(ea)t: 1765: Martie: 18: de ani: 55: al răposatului Ștefan vodă Racoviță, intru care arată și alege stânji(nii) fieș căruia moșnean care câtă moșie să stăpânească dintr'acel hotar Orodellu de sus și Strâmba și au dat Stoicăi Oancei cu vărul său Nicola Mihnea și alți veri ai lor despre Răsiți stânji(inii): 76: la mijloc: 106: și de(spre) Piatră: 96: ce s'au tras din moșul lor Danilă, asemenea au ales Mihalcei cu cetașii lui și lui Șarban, i brat ego cu cetașii lor, ce căutau atunci judecată, i Sandului căpit(anul) cu frații lui din care să trage acum Manolache Hiutul despre Răsiți stânj(en)i 72: i la mijloc: 100: despre Piatră: 92: asemenea și lui Lațco i brat ego Bașcoveni adică tatăl lui Marin Bașcoveanul despre Răsiți stânj(en)i: 108: la mijloc: 150: despre Piatră: 138: așisderea și tuturor celorlalți moșneni, și scrie că din porunca mării sale le-au fost orânduit hotarnici pă răp(osa)tul stol(ni)c: Ștefan: Bibescu, și pă sard(a)r(ul) Gloșo(vea)n(u): drept: 12: boeri urmând hrisovului răposatului Matei vodă Basarabă ot: l(ea)t: 1753: [?]

și hrisovului mării sale răp(osatu)lui Ștefan vodă: Cantacuzino ot l(ea)t: 7223: care au fost întărit și hotărnicia altor: 12: boeri și altă hotărnicie a: 6: boeri ce au fost una după alta nefiind hrisoavele mănăstirii Călușul, pentru moșia Plenița i Pastaia ce se hotărăște cu Orodellu de sus; față, dar ei nu s'au fost odihnit după alegerea acelor boeri hotarnici ce le-au fost făcut căci scosase pe acel Sandul căpit(anul) și pă Popa Ion Bașcoveanu, cu ceata lor fără de parte de moșie, și mergând cu toții la București și cercetând hrisoavele mănăstirii sfânt(u)lui Gheorghe, la care este mănăstirea Călușului Metoh și s'au ade(v)e(rit) și moșul Sandului Căpit(anului), i Ion Bașcoveanul buni moșneni într'acel hotar Orodellu de sus, unde cunoscându-și dreptățile unul altuia, s'au învoit și s'au împăciuit prin zapise ce au dat ca să stăpânească fieșcare dintr'ânșii partea de moșie în Orodellu de sus și Strâmba după cum li să cuprindă fieșcăruia, suma stăjuinilor într'acel hrisov, fiind în tot hotarul acesta cinci părți adică cinci moși mari, viinduli-să de fiecare moș mare, la capul moșiei de lângă Răsiți stânjini: 216: la mijloc: 300: la capul despre moșia Piatra Buzască: 277: împărțindu-și între dâșii stânjenii moșului lor fieșcare cu ceata lui, arătând fieștecăruia stânjenii ce li s'au cuvenit, la fieșcare trăsura, anume iar hrisovul mării sale Matei vodă și al mării sale Ștefan vodă Cantacuzino, numește să rămăe jos, precum și cartea de hotărnicie acelor: 12: boeri fiindcă dâșii au urmat acelor hrisoave, și nici acelea, nici alte scrisori ce vor urma acelor hrisoave, de le vor mai scoate vreunul dintr'ânșii să nu să ia în seamă, pentru că înmulținduli-să neamul, s'au tot stricat stăpânirea, ce să cuprindă într'ânșele și cum că, ori cari să vor mai scula dintr'ânșii să strice acel așezământ, să-i bată la scară cu toege: 100: globească cu t(a)l(eri): 60: plătind și cheltuelile celorlalte părți, și să fie lipsit și de toată partea lui de moșie, care acele zapise ale lor s'au fost întărit și D-lor veliții boeri ce să afla atnnci, și scrie într'acel hrisov că pentru mai bună înfărirea așezământului lor i-au fost chemat pe toți înaintea mării

sale de au răspuns că de a lor bună voe, nesiliți de ni-
meni, s'au așezat și pă acel așezământ au fost cu toții o-
dihniți și mulțumiți, și hotărăște măriia sa Ștefan vodă
Racoviță că după hrisovul răposatului Gavrilă Movilă vodă,
și după zapisile lor de așezământ să se păzească așeză-
mântul nestrămutat, în urmă au fost mai arătat Sandul
căpit(anul), i Popa Ion Bașcoveanul că după hotărârea ju-
decății dela București, ne rămăind odihniți, tot din porunca
mării sale Ștefan vodă Racoviță s'au fost orânduit de al
doilea iarăși mai sus numiții boeri drept: 12: de au mers
la fața locului și după cuprinderea hrisovului, câți stânjini
s'au dat Sundului căpit(anului) i popei lui Ion Bașcovea-
nul cu toată ceata lui, s'au deosebit și i-au împărțit de că-
tre toți ceilalți moșneni, și de atunci încoaci li s'au urmat
stăpânirea fără da nici o pricină, apoi un Ion Potârcă cu
îndemnarea acelu Stoica Oancea, ar fi mutat o piatră dela
hotarul lui, nesupunându-să aș plăti dijma pământului, și
otaștina din vin pă partea lui ce l'au ajuns, căruia la în-
trebarea ce li s'au făcut atunci de către cinst(itul) divan,
Stoicăi Oancei și celorlalți cetași ai lor, să arăte, fost-au
și ei cu toți de față, când s'au judecat la București, înain-
tea mării sale Ștefan: vodă: și așezatus-au printr'acele
zapise, precum să cuprinde în hrisov, și de s'au pitit(?)
Sandul căpit(anul) i popa Ion cu ceilalți, mai mult peste
suma stânjinilor, ce li s'au dat lor prin hrisov și sânt a-
leși și inpietriți, de către hotarnici sau nu, și cum că n'au
fost la București și cum că nu s'au învoit printr'acele za-
pise, nici un fel de tăgăduire n'au putut face nici Sandul
căpit(anul) cu ceilalți mai mult peste ceia ce i s'au dat,
prin hrisov nu s'au întins, numai atâta au fost găsit pri-
cină, că atunci când s'au dat hotărârea judecății, dela Bu-
curești, li s'ar fi făcut nedreptate cunoscându-se de divan
atunci că Stoica Oancea cu toți ceilalți, rău și fără cale
au fost căutat a strica acel așezământ, ce prin hrisov s'au
fost întărit. De aceia hotărăște ca fieștecare din moșneni
să stăpânească părțile lor de moșie, din Orodelu de sus i
Strâmba, după cum li să cuprinde suma stânjinilor în

OLTENIA

CULEGERI / CERCETĂRI DOCUMENTE

PRIVITOARE LA PĂMÂNTUL ȘI LOCUITORII
OLTENIEI, DIN TRECUT ȘI ASTĂZI

CARTEA I

FĂSCIOARA IV

DOCUMENTE

(Urmare la Făscioara III-a)

hrisovul mării sale Ștefan vodă cu bună pace uni(i) de către
alții și acel Stoica fiindcă cu îndemnarea lui au pornit și pă
alții prin judecăți, peste așezământ(tul) ce s'au învoit i s'au
făcut certare cu toege: 100: la talpe așijderea și lui Ion Po-
târcă pentru mutarea pietrei hotarului toege: 60: îndatorân-
du-să de au plătit și toată cheltueala celorlalte părți dând și
la cutie t(a)l(eri): 60: tot spre mai bună dovadă a judecății,
ne-au arătat iarăși pârâți și hrisovul răposatului Ștefan
vodă Racoviță cu l(eat): 1765: Martie: 18: de ani: 55:,
căruia luându-să seama cu deamăruntul, s'au dovedit că
precum s'au trecut în cartea divanului de mai sus numită
asemenea coprindere, mai probalisind părțile că tot nefin-
du le jăluitoilor în destul, judecățile, ce să vede că au căutat
cu părinții lor, i-au mai tras și acum la isprăvnicia județu-
lui unde judecându-se în trecute lună apr(ilie): 19: și vă-
zându-să sineturile ce să arată mai sus nici o ascultare jă-
luitoilor nu s'au dat, ci iarăș lor li s'au dat dreptate, după
cum să dovedește și în alegerea ispravnicului de unde s'au
cunoscut, că fără da nici un vrednic temei, este cererea jălu-
itoilor, de a lua moșie mai multă peste ceia ce li s'au dat
de boeri hotarnici în fața locului. Deci la cercetarea ce și
noi am făcut pricinii aceștia, din hrisovul răposatului Matei
vodă Basarabă ce l-au dat de bun jăluitoii la judecată do-

vadă să face că acel Stăniia ce i'au zis Țigănelea din care fără tăgăduire zic jăluitoii că să trag ei, n'au avut atunci mai multă moșie de cât stânjini: 150: din care sumă de stânjini, dela facerea hrisovului până la învoirea ce au făcut la București, prin zapise care s'au întărit de răposatul Ștefan vodă Racoviță, au trecut tiastimă de ani: 120: să vede că au vândut acei: 150: stânjini ce lipsește părinților, și de aceia la învoirea ce au făcut la București între dânșii, unde au fost față și pârâții jăluitoilor, alegându-să partea lor numai de stânjini: 100: vechi de ai lui Dănilă alți stânjini: 100: și Coaeșului asemenea ce-i stăpânesc cu toți și acum, după știința ce au avut și de aceia nu s'au mai arătat cu nici o pricinuire, rău dar și fără nici o dreptate au pornit pă jăluitoii acel Pătrașco Leoveanu (cu acea carte a lui ce este în chip de hotărnicie care nu este de nici un temei) să ceară a stăpâni stânjini de moșie deopotrivă cu moșii pârâților, făcându-i de i-au cheltuit prin judecăți de a lui proastă părere, pentru aceia găsim cu cale ca Manolache, i Ion Bașcoveanu, cu toți cetașii lor, să stăpânească părțile lor, de stânjini: 600: ce li s'au ales, prin hrisovul răposatului Ștefan vodă Racoviță, care tot atunci mai la urmă s'au și împietrit de către răposatul stol(ni)c Ștefan Bibescu și sârd(a)r(ul) Ion Glog(ovea)n(u):, cu bună pace de către jăluitoii, precum i-au stăpânit și până acum, iar pentru cheltuiala ce fi s'au pricinuit pârâților, prin judecăți din pricina Leoveanului toată dreptatea o au de a li să plăti chiar de către acel Leoveanu, ca unul ce n'au luat seama, atât la hrisovul răposatului Ștefan vodă Racoviță cum și la cartea divanului de mai nainte ce să arată mai sus, care este de ani: 41: ce le-au dat aceea carte la mână spre a să cheltui toate părțile în zadar fără a socoti că sorocu paragrefii a catigorisi hotărârea cinst(itulu)i divan după pravilă au fost trecut. Părerea noastră într'aceiaș chip este, iar hotărârea rămâne a să face de către cinst(itul) divan

Urmează cele patru iscălituri.

1820 Iolie: ? :

DELA DIVANUL CRAIOVEI

Matei Jumolea i Neagoe și Constandin cu cetași lor ce să trag din Stăniia moșul lor căruia i-au zis și Țigănele de la Plenița sud Mehedinți, rămâind nemulțumiți pe această anofară a judecății departamentului de patru, zapciul cel orânduit i'au înfățișat și înaintea noastră la divan cu Manolache Hiotul i Marin Bașcoveanu i popa Barbul și Cos(tan)-di(n): Geamănul cu cetașii lor tot de acolo, căriia anofarale cetindui-să coprinderea cu înțelegere, s'au întrebat jăluitoii la ce n'au rămas mulțumiți și ce au să mai răspundă înoptrivă, alt deosebit cuvânt de temei cu care să să poată ajutator nu avură a pune înainte fără numai pricinuiră tot cele ce să vede că au probalisit și la departament cum că moșul lor Țigănelea a avut parte de moșie în hotaru Orodelu de sus și Strâmba deopotrivă cu moșul pârâților, al căror moș dela o vreme încoace după vicleșugul ce ar fi urmat, n'au vrut: ca să bage și pe moșul lor Țigănelea în cărțile ce s'ar fi făcut cu partea lui de moșie pă deplin pre cum au avut și ei, și că din pricină cum că cărțile și hrisoavele cele vechi au fost tănuite de pârâți, nu ar fi avut cu ce să-și caute, iar acum după dovada ce în scris ar fi având de la acel Pătrașco Leoveanu logofeț(e)lu care le-ar fi fost alegătoru hotarului Orodelu de sus și de jos, cer a avea și ei parte deopotrivă cu pârâții, după ale căror pricinuii ca să nu le mai rămâe cuvânt, cetindu-să și de către noi hrisovul mării sale întru fericire Ștefan v(oe)v(o)d Racoviță care este de ani: 55: cum și cartea de judecată a divanului de ani: 41: când s'au mai judecat părinții lor cu părinții pârâților, văzurăm că este trecut în hrisov și moșul lor Țigănelea împreună cu Dănilă i Coaeșul și Stăniia cu stânjini: 300: făcându-i pă toți acești un moș mare, și judecata divanului de ani patruzeci și unu. Urmând coprinderii mai sus zisului hrisov, au hotărât ca să stăpânească părinții lor după moșul lor Țigănelea stânjini: 100: bez de ai lui Dănilă alți stânjini: 100: și Coaeșul asemenea, iar că zic ei că moșul lor Țigănelea după hrisovul mării sale răposatului Matei vodă

Basarabă au avut stânjini: 150: la aceasta zicem că va fi avut stânjini: 150:, dar dela facerea acelu hrisov și până la învoirea ce au făcut la București prin zapise părinții lor cu părinții pârâților care învoire s'au întărit prin hrisov, de răposatul Ștefan v(oe)v(o)d: Racoviță au trecut diastimă de ani: 120: în care diastimă, poate ori moșul lor cu părinții lor să fi vândut acei stânjini: 50: ori să fi făcut vre un schimb, sau să i fi dat zestre sau să i fi dăruit, și de aceea la învoirea ce au făcut la București părinții lor cu părinții pârâților, s'au ales partea lor stânjini: 100: și lui Dănilă Stânjini: 100: și Coașului stânjini: 100:, care stânjini ziseră că i stăpânesc fără supărare de către pârâți. Deci la cercetarea ce și noi am făcut pricinei aceștia, bine și pe dreptate fiind urmată judecata departamentului de patru asemenea găsim cu cale și hotărâm ca pârâții cu toți cetașii lor să stăpânească părțile lor: șasă sute, ce să coprind în hrisovul răposatului mării sale Ștefan vodă Racoviță, cu bună pace de către jeluitori, căci s'au cunoscut că această pornire de judecată au făcut-o jăluitorii din îndemnarea acelu Pătrașco Logofețului precum și însuși ei mărturisiră în divan că de nu li s'ar fi dat de dânsul acea carte a sa ei n'ar fi mai căutat nici o judecată, carele ar fi fost cu cuvînță să plătească toată cheltuiala pârâților ce au făcut în pricina aceștii judecăți dar fiind știut că este sărac și becisnic, am hotărât ca din t(a)l(eri): 400: ce arătară pârâții că au cheltuit să plătească jăluitorii pă jumătate: 200:, fiindcă au făcut urmare împotriva învoinii părinților lor, care este întărită și cu hrisov domnesc, și pentru ca să nu să mai tragă pârâții și de acum înainte prin judecăți, de către jăluitori, s'au luat de la mâinile lor aceia carte ce li s'au fost dat de acel Pătrașco Logofețului și s'au spart în divan fiind fără da nici un temei și împotriva hrisovului Domnesc.

Urmează șasă iscălituri.

1820 Ioli: 6:

Documentul în păstrarea aceluiași.

ARCHEOLOGIE PREISTORICĂ

UN IDOL NEOLITIC

16. Pentru a să vedea dela ce formă simplă a pornit idolul neolitic, înfățișez aici o figurină de os, găsită la *Hinova-Mehedinți*.

Fig. 1. Idol de os, Hinova-Mehedinți. Mărime 1/2. (Desen de d-na Lily Al. Giulea).

Noua așezare în care l-am găsit, se află la N. V. de sat între pichetul de grăniceri și un hududo adânc.

Asemenea forme nu s'au găsit numai la noi (v. p. aceasta *Joseph Déchelette*, Manuel d'archéologie préhistorique I Paris 1908, Les origines de l'idole néolitique p. 594 — 603).

Ceace este însă mai înșămnaț, e că idolașul nostru, șterge punctul de întrebare pus de Déchelette — dacă aceste figurine sunt sau nu idolași omenesți.

Scobitura rotundă, cu eșitura din mijloc, nu e altceva cred, decât înfățișarea nepricepută — de altfel ca a întregului idolaș — a părților genitale femești.

TURNĂTORIA DE BRONZ DELA PLENIȚA - DOLJ

17. Una din cele mai înșămnate descoperiri asupra vârstei de bronz în Oltenia, este fără îndoială găsirea unui mare număr de tipare la Plenița în jud. Dolj.

În anul școlar 1915 — 1916, când eream în cl. V. M. la Liceul Carol I din Craiova, dupe vacanța paștilor, unul din colegii mei, Mitică Ciurezu, dela Plenița a adus d-lui Ștefan Ciuceanu profesorul nostru de istorie, cinci jumătăți

1.

2.

3.

4.

Pl. I. Tipare de toporașe de bronz dela Plenija. Mărime $\frac{1}{2}$.

1.

2.

3.

4.

Pl. II. 1—2 Tipare de Toporașe de bronz (colecția autorului)
3, lipar de ciocan. Mărime $\frac{1}{2}$. 4, felul cum să așeze dopul de lemn 1, pentru a rămâne
loc gol la turnare. 2, arată pe unde se turna bronzul.

de tipare, pentru Muzeul Regional de Antichități și Etnografie ce luase ființă la Prefectura Județului prin stăruințele d-lui Ciuceanu.

Cine le-a găsit, cum și unde, n'am putut afla, fiindcă nici colegul meu nu știa bine. În vacanța mare, am făcut un drum până la Plenița, dar n'am putut afla nimic.

Tocmai acum dupe război, fiind numit profesor la noul gimnaziu înființat aici, am putut continua cercetarea și am aflat că în 1915, un om bătrân, moș *Ion Chivu*, scoțând piatră din cariera de lângă cimitir, în dealul *Bobului*, surupându-se malul, a găsit în dărămăturile malului „ca o târnă” de tipare, cu fel de fel de scobituri în ele „unele ca oțicu, altele ca țoghia,¹⁾ ca lancea” mări multe feluri.

Dupe ce le-a găsit, a adus vre-o câteva acasă de „probă” să le-arăte la oameni: „ce-or fi ăstea”? Celelalte au fost luate de alții, iar din cele pe care le-a adus acasă, baba lui a dat d-lui Marian Ciurezu, fratele colegului meu cinci bucăți în schimbul câtor-va creștări pentru țuică.

Intrebând pe moș Chivu, mi-a spus că a dat două bucăți și d-lui învățător Mărin Grănescu, iar altele le-a aruncat într-o groapă cu gunoi. Căutând pe-acasă a mai găsit o jumătate de tipar pe care mi-a dat-o. D-l Mărin Grănescu și alții care-au avut asemenea tipare nu le-au mai găsit. O altă jumătate am mai găsit la un cârciumar, d-nul Ion Cotea.

Cu toate, cunoaștem acum șapte jumătăți de tipare, dintre care șase de toporașe și unul de ciocan. Din cele șapte jumătăți, două sânt la fel (ale aceluiaș tipar) așa că tiparele noastre ne arată doar șase forme de lucruri ce se turnau aici.

Toate aceste tipare, sânt scobite în bucăți de micașist cu țăsătura mărunță. Privindu-le cu de-amăruntul ne putem da sama destul de bine asupra felului de turnare, destul de înăntat, la care ajunseseră preistoricii olteni.

Luându-se piatra se netezea bine pe o parte, formându-i fața, în care după ce desena forma lucrului, începea ușor să

¹⁾ Țoghie se zice în Dolj la săgețile cu urechi.

sape în adânc, întocmai o jumătate a obiectului pe care vroia să-l toarne, având neapărat înainte obiectul însăș, cu care controla dacă scobitura este întocmai. După ce săpa și jumătatea cealaltă, care era la fel cu cea dintâi, tiparul erea

Pl. III. Formele toporașelor și ciocanului ce se turnau în tiparele dela Plenița. Mărimă 1/2.

gata. Pentru a să închide bine, prevedeau tiparele cu niște găurele așezate una în dreptul alteia. În acestea bun înțăles se puneau două bețișoare sau două cuișoare care țineau jumătățile tiparului să nu să miște în nici o parte.

Având în vedere forma toporașelor turnate, care știm că ereau goale la mijloc, unde să băga coada ca o cârje în care să înțepenea ¹⁾ tiparelor noastre le lipsește o bucată măi mică ce astupa intrarea de sus și se prelungea în golul tiparului, spre a păstra astfel la turnare gaura pentru înțepenirea coadei, iar bronzul erea turnat prin jghebele pâlinate ce să văd lângă tortițe.

De altfel, dopul nu putea fi de piatră, fiindcă la răcire, bronzul contractându-să ar fi înțepenit sau chiar ar fi spart dopul, de aceea dopul nu putea fi de cât de lemn sau mai bine de lut, de oarece dupe tornarea toporașului, dopul nu mai putea rămâne întreg. v. fig. 4, pl. II.

Infățîșez aici toate aceste tipare micșorate la jumătate, iar pentru a să înțalege care a fost adevărata formă a obiectelor care se turnau în ele, am turnat în fiecare gips scoțând astfel întocmai jumătatea obiectelor pe care le infățîșez aici, fiind mai mult decât de ajuns pentru înțalegerea formelor turnate în ele.

Dupe cum vedem, ne aflăm în fața a cinci toporașe și un ciocan, în totul șease forme deosebite care în curând ne vor sluji la deslegarea problemei ce plutește cu atâtea puncte de nrebare asupra vârstei de bronz a Olteniei.

Făcând câteva săpături în malul de unde au căzut tiparele, n'am dat de nici o urmă a vechii turnătorii dar am găsit multe cioburi de vase care pentru întâia dată ne arată la noi în Oltenia cum să infățîșă ceramica în vremea bronzului.

Mulțumindu-mă deocamdată să arăt că Pleniță odinioară erea un centru metalurgic însemnat, din anumite pricini nu spui măi mult.

COMPASUL LA PREISTORICII OLTENI

18. Figura alăturată ne infățîșează o rotiță de os, ornamentată cu compasul. Se vede bine centrul circomferințelor concentrice și chiar greșeala de a fi schimbat centrul într'un loc.

¹⁾ v. *Forrer* Reallexikon Tafel 23, fig. 6, pag. 72.

O ușoară ochire, ne ajunge să nu mai încapă, măcar un pic de îndoială că rotița a fost ornamentată cu compasul.

Fig. 5. Rotiță de os ornamentată cu circomferințe concentrice. Fântâna lui Asan Vela-Dolj. Mărime $\frac{1}{11}$. (Desen de d-na Lily Al. Giulea).

Această rotiță, care putea servi ca podoabă vre-unei preistorice, sau chiar ca spânel de joacă copiilor, s'a găsit în malul stâng al Dăsnățuiului la Sud de com. Vela, la locul numit *Fântâna lui Asan*. Aici am găsit încă din 1915 multe cioburi de vase, dintre care se pot vedea și la Muzeul Regional de Antichități și Etnografie al Jud. Dolj, două planșe (în colecția autorului).

Finețea ornamentului lini ar depe cioburile din Pl. II-a, cât și două cioburi cu ornamentul în valuri, ¹⁾ ne arată că această așezare o putem pune fără îndoială în vremea bronzului.

Faptul că se găsește acolo și ceramică lucrată mai grosolan — la fel ca în neoliticul curat —, nu ne pune în nici o încurcătură, fiindcă o formă nouă, nu înlătură pe cea veche. Apoi un ciob lucrat cu roata, precum și punctul destul de fin al centrului, cum și răcăitura adâncă în os, nu puteau fi făcute decât prin ajutorul unui obiect de metal. Cu cremene, ar fi fost peste putință a lucra un asemenea ornament.

Avem așa dar în vremea bronzului — la preistoricii Olteni — meșteșugul de a croi circomferințe în mod mecanic,

¹⁾ v. *Ploșșor*, Ornamentul în valuri în vârsta bronzului, Arhivele Olteniei, An. II No. p.

cu un instrument simplu de tot, a cărui formă n'o ştim, dar nu e greu s'o lămurim.

Ornamentul în circonferinţe, ne apare acum cu o precizie matematică, nu ca simplele încercări de mai nainte făcute pe oase.

FOLKLOR

Contribuţie la obârşia cântecilor poporane.

19. Bătrânul şi neobositul nostru [folklorist D-nul *Ştefan St. Tuţescu* îmi trimite o variantă a cântecului lui *Radu dela Giubega* publicat în fascioara I la No. 3. Iată-l:

RĂSCOALELE DIN 1907 ÎN ROMÂNIA

Cobori Doamne pe pământ!
Vezi, Românii ce au făcut!
Dar nu ştiu ce le-a venit,
Ei toţi par 'că a nebunit!
Ţara toată şi-a pârlit!
Răscoale s'a început
După iarnă s'a clocit;
C'a fost nişte ispioni
Toţi trimeşi de nişte domni.
În ţara ei spionează
Ca toţi ţăranii să-i crează
Opinca şi-o înviorează.
Liga 'n oraş cu jurnale
Lovea 'n ovrei de-i doare;
Zdrâncu'n ţară umbla tare
El cu icre de vânzare
Punea ţăranii la cale
Unul pe altul să omoare
Să ardă numai vâlvare!
Doamne, parcă ni-ereja jale.
Unu Zdrâncu şi altu Liga
Ne bagă 'n ţară intriga

De se 'ntărâtă opinca
Zicea că nu ştie de frică
Veni armata cu flintă
Trage 'n baica, trage' n tica
Făcu ţara de nimica.
Bate-l Doamne şi-l omoară
Care-a pus picioru 'n scară
De-a pornit întâi în ţară
De-a vrut să facă răscoală,
Că ne-a făcut de ocară.
Multă lume se 'npuşcară
Şi pe multă o arestară.
Arză-te focu Moldova
Din tine se 'ncepu vorba
Par'că ne sunaşi cu toba
De se 'ntărâtă revolta
Ne-a aflat toată Europa
Moldovenii pentru ovrei
Muntenii pentru ciocoi
Arendaşii prea sânt răi
La noi una, la ei trei
Deaia s'a chitit pe ei.

Deci să m'ascultaţi măi frate
Să vă spui de-o noutate
Dar sunt timpuri îndelungate
'N Ţară n'am avut revoalte
Acum eream în potoape.
De la patruzeci şi opt
'N ţară n'am avut revolt
Acum eream în potop
Că ardeam de vii în toc.
Acum la nouă sute şapte
S'au făcut mare revoalte
S'au făcut urâte fapte
S'au făcut grele păcate.
Câte sate 'n împrejurate
Aveau conace departe
Şi le punea toc la toate.
Case nalte ca palate
Azi se află dărâmate
Distruse şi surupate
Jefuite şi furate
Şi magazii cu bucate
Dar pătule încărcate
Mori cu aburi ferecate
Le stropea cu gaz şi arde
Nu s'ar vedea din păcate
Care-a făcut aste fapte.
Dar la noi care-o 'ncepea?
De cu toamnă, Giubega
Primăvara, Galicea
Şi de aciea se chitea:
Rudarii şi Galicea
Vârtopu, Caraula
Orodelu Pleniţa,
Oprişoru, Izâmşa
Teiul şi Gubaucea
Căciulatu şi Mosna
Carpenul şi Brabova

Vela şi Terpeziţa
Plopşorul şi Sălcuţa
Mare foc că se făcea
Multă lume se'npuşca.
Dar pe la Poiana 'n vale
Nu se prea făcea răscoale
Nu vrea oamenii să scoale
Singuri să-şi facă scandale
Ca lumea să se omoare.
Da 'n Dumbrava pe păduri
Sunt oameni comendurii
Umblă ca nişte panduri
Şi i împuşcă pe epuri.
Că şi-a făcut-o singuri.
În Sălcuţa de pădure
S'a omorât multă lume
Împuşcă omu ca pe câine
'N Sălcuţa 'ntr'un obor
'N faţa unor negustori
Căpitani şi ofiţeri
S'a făcut mare omor!
Curgea sângele isvor
Par' c'a fost la abator.
Armata noastră, armată
Tot un sânge şi o soartă,
Are lege proiectată
Trage 'n frate trage 'n tată
Să stea ţara stămpărată
Soldatul are dreptate
Că-i şede şeful la apate
Dacă n'o trage îl bate
Ba-l comandă şi la moarte
Trage 'n tată, trage 'n frate
Să stea ţara'n libertate
Dacă nu făcea 'mpuşcarea
Venea peste noi Ungarea
Dacă nu făcea asediu

Nu se contena incendiu
Nu s'astâmpăra norodul.
Ți văzui curajul țărene

Că fugiai făr' de ismene
Și te împușcă făr' de vreme.

Făcută de RADU POETU din Giubega.

CRONICĂ

NADOL

20. În *Dacoromania*, buletinul »Muzeului limbei române«, Anul II 1921 — 1922 la p. 415 No. 13, D-nul prof. V. Bogrea, identifică Nadolia cu Anatolia, spunându-ne:

„De *Nadolia* adevă: Anatolia, e vorba, în special, în bal. „Voica din Nadolia“ a col. Păsculescu:

Dedeși pe Voica
Să se prăpădească
În Țara Nadoleasaă,
Tocma 'n *Nadolie*,
Cea țară pustie!

Peste *Nadolie*,
Cele țări pustie

din bal. „Domnul Chișor Craiu“ a aceleiași culegeri a devenit aproape o formulă, întrebuințată în descântece și cimilituri“.

La aceasta bag de samă că în Oltenia numele Nadol, să dă de obicei în derâdere, Bulgarilor. Ex: (*Bulgari, Nadoli, tot una e*) și oaminilor mari și proști.

De altfel, în chiar versurile citate de D-sa „Tătărimea Crimului, *Nadoli* pământului“ p. 420, găsim cuvântul Nadol, dat Tătarilor, poate că tot în înțelesul de mari și proști.

LA E, BUCĂ LA E

21. Cine nu cunoaște versurile din *Miorița* lui Alexandri:

Mioriță lae,
Lae bucălae?

Ei bine, versurile ăstea nu sunt ale poporului. Și de ce? Poporul, care cunoaște marea deosebire între oaea lae și cea bucălae, nu putea da aceste două nume unei miorițe. *Lae* să numește oaea neagră de tot și bucălae, cea albă care are numai botul negru.

Când am auzât pentru întâia dată deosebirea asta, la stâna *Dumitra* din Gorj, m'am gândit că una din adăogirile lui Alexandri, poate fi și asta.

CUMANII

22. Domnul G. Poboran în *Arhivele Olteniei* An. II No. 5, ne dă un articol asupra Cumanilor, un articolăș, care ertat să ne fie, dar nu spune nimic nou. Hajdeu și dupe el Xenopol, ne dă foarte știrile ce s'au putut culege asupra Cumanilor din părțile noastre, așa că cele spuse de D-l G. P. nu sunt decât o repetare fără nici un rost a unor fapte prea cunoscute.

Cât despre părerea că ar fi trecut Cumanii în Oltenia prin satul Comanii din Olt și ar fi eșit din Oltenia prin Vadul Cumanilor din Dolj, noi o știam că e a lui Hașdeu, iar nu a cronicarilor Alberich și Joinville cum încurcă lucrurile D-l G. P. Iată ce ne spune „Ei scriu: (*e vorba de Alberich și Joniville*) că în partea sudică a jud. Dolj locuiau, în secol XIII, Cumanii, popor de rasă mongolică, cari intraseră în Oltenia prin Teleorman pe la Cumanii din Olt și au eșit din acest stat pe la Comani pe Dunăre, în intervalul de timp de la 1230 la 1235„. O măi mare neînțelegere, nici că să putea!

Știau acești cronicari de satele cu nume cumane dela noi și de numele județelor? Să vede bine că nu! Atunci?

Apoi pentru a-și aminti. „Istoria orașului Slatina“, ne adaogă părerea unui anume V. Cocuz care zice că Cumanii și Pecenegii sunt „coloni romani. Cei diniași din Cumania (Italia centrală vestică, azi Campania), iar cei d'al doilea din Picenum (Italia centrală estică).

Dacă într'adevăr a citit pe Hașdeu, atunci nu pot pricepe cum măi poate fi pomeneală de asemenea păreri năstrujnice.

La sfârșit ne dă — pentru istoria satului Comani din jud. Olt — nește frânturile din două documente publicate măi de mult în alte părți.

Destul de însămnate — oare cum — aceste documente, și ar fi avut însă rostul măi de grabă într'o monografie a acestui sat, sau trebuiau amintite într'o istorie măi pe larg, a Cumanilor, nu într'o neîndemânică înșirare a unor fapte cunoscute.

Isprăvind cu d. G. P. nu înțelegem de loc cele câteva rânduri dela început, în care ne spune că ne arată „*ceva și din istoria satului Comani din jud. Olt, care se va pune în legătură (când se va face) cu monografia satului Comani, din județul Dolj*“ Cum, când se va face? când însăși după zisa d-sale Alberich și Joinville o facuseră această legătură cu atâta vreme!

Ne pare rău că d. G. P. n'a cunoscut și studiul d-lui St. Georgescu *Gagauzii și origina lor* apărut în *Viața Românească*, Iunie 1913 — de altfel un plagiat după C. Jrecéc (vezi P. Cancel în *Drum Drept*, Anul I, n-1 6. 1913 — căci ar fi văzut atunci că din Cumanii se trag Gagauzii sau Găgăuții, cum le zicem noi, și ne prindem că prin Slatina ar fi putut găsi și ceva urmași de-ai Cumanilor, dacă nu mai mulți, măcar unul, a cărui obârșie sânt încredințat că n'ar putea-o nimeni tăgădăi.

REDACTIA: SĂ NU SĂ UIȚE CĂ LA SFÂRȘITUL CĂRȚEI VA FI ȘI O ERATĂ

OLTENIA

CULEGERI / CERCETĂRI DOCUMENTE

PRIVITOARE LA PĂMÂNTUL ȘI LOCUITORII
OLTENIEI, DIN TRECUȚ ȘI ASTĂZI

CARTEA I FĂSCIOARA V

DOCUMENTE

7107 Cornăfel - Mehedinți.

23. Adec(ă) eu Tudor spăt(arul) sină Vlăduțul o tBibesti scriu și mărturises(c) co a cu acest zapis al mieu ca să fie de bună credințe la mâna lu Mihart log(ofătul) sină Cioanei com(isul) ot Emărdeșteț cum se 's știe că i-am fost vândut satul Cornățelul preste tot hotarul și cu toți rumânii și câț ban(i) și ne-au făcut partea noastră ni i-au dat tot numai ce nu ne-au fost dat din partea mâinii mea ug. 50 și ceialalți ban(i) partea noastră ni i-au fost dat pân' au fost Cioană com(isul) viiu iar dup(ă) ce au murit Cioan(ă) com(isul) mie mi-au fost lipse de ban(i), ce am apucat pre Mihart log(ofătul) de mi-au dat și acești ug. 50 partea măn(i) mea de m'am plătit de unde mi-au fost nevoia iar eu să aib ai daria mănimea acești ug. 50 că-i este part(ea) ei că ce au fost partea noastră am luat mai înainte vrem(e) tot deci să-ș ție Mihart log(ofătul) acest sat ce scrie mai sus cu bun(ă) pace tot cu toț(i) rumânii iar de nu voi da acești ug. 50 mănime ci-i voi ținea și mumă-mea va apuca pe Mihart log(ofătul) pentru acești ban(i) să aib(ă) vre-un ban eu să aib mare gloab(ă) să fiu închinat să dau gloab(ă) domn(ea)scă ug. 100 și să dau și acești ug. 50 cu mare rușine și să aib a dar(e) lu Mihart log(ofătul) cărțil(e) de moșie ale

acestui sat fără nici un cuvânt și la acesta tocmeală a noastră fost-au boiari măturie pn Buliga vel căp(itanul) Barbul căp(itanul) vel Tecul Stamat(ie) păh și alți boeri cari vor iscăli mai jos și pentru credință mi-am pus pecetia, i pis semen log,

Ion(i)e

lt 7107

Tudor spăt
Buliga vel
Barbul căp vel Tecul
Stamatie păh
Hamza spăt ot Belecîn
Udre post ot Bircin măturie
eu Vladul Ion Brăstăcul.

7150 Martie 23 Cornățel - Mehedinți.

24. Adecă eu Udre post(elnic) cu frați(i) mei anume Para(s)-chivul post(elnic) i Tudor post(elnic) scriem și măturisim cu zapisul nostru ca să fie de mare credință la mâna Cionei comisul cum să știe că iamămă vânădut jumătate de sat din sat den Cornățal de prăste tot hotarul și den tot venitul și den rumâni ce să vor alege jumătate(e) dere(p)t as pri gata 30000 și am vâ(n)dut noi de a no(a)stră bun(ă) voe fără nici o sil(ă) ca să-i fie lui această moșie ce e mai sus scris(ă) moșie lui și feciorilor lui și nepoților lui și în vacă și am pus și boiar(i) măturie anum(e) ot Ogrumi Nicola păh(arnic) ot Fărcășiști Drăghici post(elnic) ot Crasna Lupul post(elnic) brat Ion ot Prigorie Dumitrașco pah(arnic) ot Trăgu Vlăduțul post(elnicul) și alți mulți boiari cari n'am scris și pentru mai mar(e) credință pusune(a)m și pecetile.

pis meșta mar(t) 23
vălet 7150

eu Udre post. eu Paraschivul post. eu Tudoră post.

7199 Iunie 14 Cornățel - Mehedinți.

25. Mlstieiu bjiu io Costandin voevod i gpdră zemli Vlahiscoe davat gvmid sie povlenie gvmid aceștii cocoane anum(e) Chiajna fata lui Mihart păh(arnicul) Cioan(ă) ot Imărdășteț ot sud Meh(edinți) și ficiorilor ei căț Dumnezeu îi va da ca să fie volnică cu această carte a Domniei mele de să-ș fie satul Cornățalul ot sud Meh(edinți) tot satul cu tot hotarul și cu toț rumânii căț să vor afla dintr'acel sat și cu viile și neșt(e) Țigani anum(e) Preda Țiganul cu Țiganca lui Voica și cu un fecior și 2 feate și Gruea Țiganul cu un ficior și o fat(ă) de Țigan anume Stana, fata lui Ionic(ă) Țiganul pentru că acest sat Cornățalul și Țiganii ce scriu mai sus fost-au al lu Nigoit(ă) feciorul lui Mihart păh. făcut cu o altă jupâneas(ă) anume [loc liber]¹⁾ iar Chiajna au fost făcută de Mihart păh. cu jupâneasa Stanca ce scrie mai sus deci dup(ă) moartea lu(i) Mihart păh. iar jup(ă)neasa Stanca căutat-au zestril(e) cocoanei Chiajnei ce i s'ar cădea din partea tăt(ă)ni-său lu Mihart păh(arnicul) la frate-său Nigoit(ă) și au fost venit de s'au pârât de faț(ă) în divan naintea răposatului Șarban vod(ă) cu Negoit(ă) într'aceia dumnealui Șarban vod(ă) datu-l-au 4 boiari pre răvașă domnești ca să aleagă dintr'ale lu Mihart păh(arnicul) ce ar fi partea de zestre ale coconii Chiajnei de căt(r)ă frate-său Negoit(ă) deci acei boiari ei s'au strâns cu toț la un loc de l-au luat sea-ma și au soc(o)tit fiind ei de faț(ă) și ne aflând dup(ă) moartea lu(i) Mihart păh(arnicul) nici bucate nici scule nici haine nici altceva nimic fără(ă) cât numai ce s'au aflat neșt(e) moșii și neșt(e) Țigani deci Negoit(ă) așa s'au tocmît cu jupâneasa Stanca denaintea acelor boiari de au dat surori-sa Chiajnei zestre acest sat Cornățalul cu Țiganii ce scriu mai sus cu zapisul lui întărit și cu boiari măturii iscăliț(i) în zapis anum(e) Dumitrașco cap Poenariul i Pătru Milescul i Vasilie Tatomirescul i Pătru căp ot Obeadin i Dumitrașco Hărgitoianul i Radul cup [?] precum văzui Domniea mea și zapisul lu Negoit(ă) la mâna jupânesi(i) Stancăi muma Chiajnei

¹⁾ Nu s'a scris numele jupânesii.

de s'au cetit înaintea domniei mele în divan dreptu aceia
și domniea mea încă am dat această carte a domniei mele
Chiajnei ea să-ș fie satul Cornățul cu rumânii și cu Ți-
gonii ce scriu mai sus cu bun(ă) pace să-i fie ei moșie o-
habnic(ă) stăt(ă)toare ei și ficiilor în veaci nacod nneas i
sam rici gvmd.

Iun(ie) 14 vl 7199.

Io Costandin Voevod Milostiu bjio gdr.

Pecetie rotundă acoperită cu hârtie cu diametrul dedestul
de bine păstrată cu legenda: † IO COSTANDIN BASARAB
VOIVODA BI IO MATIO GDRĂ ZEMLI UGRVLXIH.

7202 Iunie 20 Cornăfel - Mehedinți.

26. Alixandru vel vornic, i Diicu Rudeanu vel log(ofă)t, i
Cornea Brăiloiu vel pah(arnic) dat-am cartea noastră de ju-
decată jup(ă)neassii Stancăi ce au fost a doua jup(ă)neasă
a lui Mihartu păh(arnicul) Cioană și fii-sa Chiajnei fata lui
Mihart păh(arnicul) pentru că au avut întreb(ă)ciune de faț(ă)
înaintea noastră cu fijastră-său Negoită feciorul lui Mihart
păh(arnicul) și așa părăia Negoită zicând cum că jup(ă)neasa
Stanca fiindu-i mumă vitregă au fost luat den casa tătâne-său
niște bani tl. 400 și i-au fost dat la Vasilie Cioroboreanul încă
până au fost tată-său viu și după moartea tătâne-său au tăgă-
duit jup(ă)neasa Stanca de acești bani și n'au vrut să-i pue
până acum, iar jup(ă)neasa Stanca ia așazice în naintea noas-
tră cum când au dat acești bani la Vasilie Cioroboreanul ca
să-i fie au fost cu știrea boiarului ei lui Mihart păh(arnicul)
și după moartea lui o au scos flestriei ei Mihai și Negoit,
den casă numai așa cu trupul nu i-au dat nimic nici ei nici
fii-sa Chiajnei și văzându eale cum că nu le-au făcut parte
den cas(ă) nimic nici au ales zăstre fiisa Chiajnei den casa
tătâne-său n'au vrut să-i pue acești bani socotind ca să gri-
jască pe fiisa Chiajna cu acești bani dă ce i-ar trebui ne a-
vând dă la tată-său nimic și întâmplându-se și lui Vasilie

Cioroboreanu moarte, și rămându acești bani pre seama ju-
pâneasii lui Maricăi, și ne vrându sa-i dea fost-au venit ju-
pâneasa Stanca aici la divan înaintea domnului nostru io
Costandin Băs(ă)rab voevod de s'au jăluit și au spus pentru
fii-sa Chiajna cum că iaste fata lui Mihart păh(arnicul) și
i-au venit vreamea de a să căpui la casa ei iar frații ei o
au scos den casă fără de zeastre și au rămas toată casa lui
Mihart păh(arnicul) pre seama lui Mihai și a lui Negoit cu
bani cu scule cu haine cu moșii cu 'dobitoace și cu altu cu
tot mult puțin ce au rămas și lor parte den nici unile nu
le-au făcut și acești bani t(a)l(eri) 400 jupâneasa Marica a
lui Vasilie Cioroboreanu nu va să-i dea ca să grijască pre
fii-sa dă ce i-ar trebui, deci măriia (sa) după jalba ei fost-au
poruncit lui Vintil(ă) biv vel ban pre vreamea ce era acolo
la scaunul Craiovei ca să apuce pre jupâneasa Marica a lui
Vasilie Cioroboreanu să dea acești bani t(a)l(eri) 400 jupâ-
nesii Stancăi să grijască pe fii-sa Chiajna și după porunca
mării sale au fost dat jupâneasa Marica la Vintilă banul
dentr'acești bani t(a)l(eri) 300 și Vintilă banul au fost dat
jupânesii Stancăi dentr'acești bani t(a)l(eri) 250 iar t(a)l(eri)
50 i-au fost opritu pentru zeciuiala lui. Deci când au fost a-
cum sculatu-se-au Negoit(ă) cu pără zicând cum să-i dea
jupâneasa Stanca acești bani că sânt dela tată-său pentru că
surori-sa Chiajnei, i-au fost ales Șerban vod(ă) de i-au dat
den moșiile lor zeastre satul Cornățul ot sud. Meh(edinți)
cu toți rumânii și cu 9. suflete de Țigani anume Preda Ți-
ganul cu țigancă lui Voica și cu feciorii lor anum(e) Cră-
ciun și Ion cu soru-sa Stana [loc liber] și cu Gruia Țiga-
nul cu un fecior anume Radul și Crina. fata lui Ionică Ți-
ganul, i [loc liber] Țiganul și pre aceasta neputându-să e(i)
așaza noi le-am luat seama pre amăruntul, și i-am judecat
cum den t(a)l(eri) 250. ce au fost dat Vintilă banul la jupâ-
nea(sa) Stanca care i-au fost scos de la jupâneasa Marica
Cio(ro)boreanca să-i împartă acești bani Negoit(ă) feciorul lui
Mih[a]rt [pă]h(arnicul) [cu so]r(u)sa Chiajna pren doao să ia
Negoit(ă) dentr'acești ba[ni t(a)l(eri)] 125 și sor(u)sa Chiajna
iar t(a)l(eri) 125 și spuse jupâneasa Stanc[a ?...] că dentr'acești

bani au fost dat lui Negoit(ă) de înaintea [lui D]umitrașco Poenariul t(a)l(eri) 100 și a rămas să-i mai dea t(a)l(eri) 25 l[ui] Negoit(ă) iar pentru t(a)l(eri) 100 ce au fost rămas la jupâneasa Marica Cioreboreanca ne dați i-au ertat Negoit(ă) den naintea noa[st]ră: iar pentru un rumân anum(e) Pârvul Cârceag cu un frate al lui și cu 3 feciori și un cal care i-au fost luat Negoit(ă) dela satul Cornățalul fără de treab(ă), noi am judecat cum să aib(ă) ai darea Negoit(ă) rumânii și calul surori-sa Chiajnei în napoi și după cum au ajunsu judecata dat-am această carte a noastră jupâneasii Stancăi și fiisa Chiajnei. ca să fie de acum înainte în paci de cătră fiiastră-său Negoit(ă) pentru banii ce scriu mai sus și să aib(ă) aș ținearea jupâneasa Chiajna fata lui Mihart păh(arnicul) satul Cornățalul cu toț rumânii și cu tot venitul dă preste tot hotarul, după cum i l-au dat răposatul Șerban vod(ă) și după cum scrie și zapisul frăține-său lui Negoit(ă) și precum am văzut și cinstita cartea mării sal(e) domnului nostru Io Costandin Bas(a)rab voevod. întărită după zapisul lui Negoit(ă) feciorul lui Mihart păh(arnicul) și să aib(ă) voe aș lua rumânii și Țiganii care au rămas ne dați, și calul ce i-au luat Negoit(ă) pentru că noi așa am judecat această scriem:

Iun(ie) 20 dne l(ea)t 7202

Alexandru v(e)l vor(nic) Diicu v(e)l log(ofăt) Cornea v(e)l păh(arnic).

7252. 10 Februarie Cornățel - Mehedinți.

27. Adecă eu Chiajna Mighejdeanca împreună cu fiu-meu Mihai și cu noră-mea Oprița care au fost soție fie-mieu Nicolcii dat-am acesta al nostru încredințat zapis la mâna dumnealui Radului Brăiloiu Peștenariul precum să 's știe că întâmplându-să de au căzut fiu-mieu Nicolcea în gâlceavă cu un Turc anume Ghiurți Ali și acel Turcu mergând la Diiu la măriia sa paš(a) sarascheriul și jeluindu-i-să că-i s'au făcut pag(u)bă la ace gâlceavă și măriia sa paš(a) au trimis doi ciohodari și cu alți Turci ca să prinză pă fie-mieu Nicolcea

să-l ducă în Diiu să îplinească paguba Turcului ce i s'au făcut deci viind acei ciohodari împreună cu acei Turci și ne găsiind pă fie-mieu Nicolcea au luat pe noră-mea Oprița împreună cu trei copii zicând că cu treapădulu ciohodarilor și de pag(u)ba ce s'au făcut lui Ghiurți Ali că are să-i dea tl. șas sute doao zăci și cinci și luând pe noră-mea cu copii să o ducă în țara turcească dând pe la Târgul Jăiului și noră-mea văzând că au căzut într'ace întâmplarea împreună și cu alți oameni au căzut cu mare rugăciune la dumnealui Radul Brăiloiul ca să nu o lase în mâna Turcilor roabă ci să de acești t(a)l(eri): 625: și până în trei zile își va vinde ce va ave și va împlini banii deci dumnealui Radul Brăiloiul văzând-o într'acel necaz de robie au dat acești t(a)l(eri) 625: cu zapisul ei care bani i-au dat dăplin în mâna nororă-mea Opriții și e i-au dat dă s'au răscumpărat dentr'ace robiea deci fiu-meu Nicolcea împreună cu noră-mea den multa lipsă neputând ca să de banii la zioa ce au pus au trecut vreme la mijloc până unde dumnealui Radul Brăiloiul neputând mai mult aștepta după un an și jumătate jăluind la măriia sa Costandin Nicolae voevod și în doauă trei rânduri porunci domnești au adus la fiu-meu să plătească acești bani care mai în urmă au adus altă luminată poruncă de la măriia sa Costandin vodă la dumnealui Manolache Lambrino vel ban al scaunului Craiovii ca să apuce cu strânsoarea pe fiu-meu Nicolce să plătească acei bani și dumnealui vel ban au trimis de au adus pe fiul-mieu Nicolce și pre noră-mea de au stătit faț(ă) cu dum(nealui) Radul Brăiloiul și den multă lipsă adăogând fiu-mieu și noră-mea vorbe de judecată care dum(nealui) vel ban l-au dat datoriul cu carte de judecată să plătească și ne având bani atunci să-i de au dat zapis fiu-mieu Nicolce până într'o lună să de bani(i) și când au fost lah neputând da bani(i) și întâmplându-i-să moarte au lăsat în diia lui cu ce s'ar pute să îplinească acei bani și când au fost acuma dumnealui Radul Brăiloiul iar au mai dat jalbă la măriia sa Mihai Racoviță voevod tot pentru această datorie și măriia sa au trimis copil den casă cu carte de volnicie să vânză ce aă găsi de ale fiu-meu Nicolcii să

împlinescă acei bani și negăsindu-să mai mult decât puține moșie Baloteștii și Plîșova de sus moșii dela tată-său soțul meu Vasile Midvijdeanul și având numai fiu-mieu Nicolcea și Mihai căutându-să să scoată parte(a) fiu-mieu Nicolcii pentru ca să nu să înstrăineze aceste moșii dela fecior(ii) miei având eu o moșie de zestre dela părinții miei anume Corlățul de pe valea Aninului ot sud. Meh. care acea moșie este prețul de t(a)l(eri) opt sute și fiind zălogită de fiu-mieu Nicolcea și Mihai la dum(nealui) Barbu Zătreanu biv vel pit(ar) drept t(a)l(eri) 300 și văzând că cu alt cu nimică nu să poate plăti această datorie de bună voe noastră ne-am tocmît cu dum(nealui) Radul Brăiloiul Peștenariul de i-am dat moșăe Cor(lă)țul ce scrie mai sus în rupt drept t(a)l(eri) 775 de s'au ptătit această datorie a fiu-mieu Nicolci de t(a)l(eri) 625 și ne-au mai dat și dum(nealui) și bani gata acu t(a)l(eri) o sut(ă) și cincizeci de s'au împlinit tl. 775: pe cum am tocmît și noi să avem a da dum(nealui) pit(ar) Barbului bani în cât am zălojât-o și de acum înainte această zisă moșăe de mai sus să aibă dum(nealui) Radul Brăiloiul a o stăpâni cu bună pace de cătră mine și de cătră feciorii mei și de cătră tot neamul meu pentru că de bună voe me o am dat dum(nealui) și eu pentru această moșie am primit parte(a) fiu-mieu Nicolci ce i s'au venit den casă fiindcă pentru dânsul am dat această moșie. Ci pe cum am zis mai sus dum(nea)lui să stăpânească această moșie [cu] tot hotarul precum scriu zapisile cele vechi și să aibă ai da dum(nealui) și zapisurile cele vechi ca să stăpânească dă pe cum scriu și când am făcut acest zapis fost-au mulți boiari dă m(are) cinste mărturii care să vor iscăli mai jos și noi însă ne ne-am iscălit mai jos punându-ne și pe(ce)țile ca să crează.

Feb. 10 l(ea)t 7252.

eu Chiajna Mighejdeanca
eu Oprița soția Neculci Midvijdean
Mihai Midvijdeanu

și alte 7 iscălituri.

FOLKLOR

VORBE LĂMURITOARE

28. În „*Oltenia*” cu vremea o să dea la iveală multe culegeri folkloristice, care vor sluji pe cât vor putea de mult la cunoașterea vieții și traiului Oltenilor din toate colțurile Olteniei, și chiar din afară de Oltenia.

Un lucru însă: cititorii, și mai ales cei pricepuți în ale poporului, sânt rugați a țane socoteală de sumedenia culegerilor de soiul ăsta izădite prin fel de fel de tipărituri, sau rămase, scrise și netipărite, și să nu ne ia în nume de rău, dacă ni s'o întâmplă să dăm la iveală câte-odată lucruri cunoscute.

Culegerile fiind multe și măi întotdeauna tipărite fără nici o rânduială — rânduială pe care nici Oltenia nu pretinde s'o aibă — e aproape peste putință să răsfoești mii și mii de foi, pentru a vedea dacă nimicul ce l-ai cules, a măi fost tipărit altundeva.

Dealtfel, pentru răspândirea geografică, a credințelor, obiceiurilor și altele, darea la iveală, pentru a doua sau a mai multa oară, a aceloraș lucruri, nu face decât să aducă un mare ajutor.

INCURCĂTURI DE LIMBĂ

29. Am dat un ou de bodeaproste
Și de trei zăle mă căznesc,
Ca să-l debodeaprostesc.

Plenița-Dolj

30. Am dat un colăcel de bodeaproste
Și vreau să-l debodeaprostesc.

Plenița-Dolj

31. Făcui un bocdeaproste de trei zile
Și mă căznesc să mi-l debodeaprostesc.

Crușețu-Dolj

32. Bou breaz, bârlobreaz,
Din vacile Bârlobrezenilor.

Nu e anevoe a zâce, bou breaz bârlobreaz, din vacile Bârlobrezenilor, ci măi anevoe, a dezbârlobrezâ, bârlobrezătura boului breaz, bârlobreaz, din vacile Bârlobrezenilor.

Plopșor-Dolj

33. Bou breaz bârlobreaz.

E lezne a zâce bou breaz bârlobreaz, dar e măi anevoe a dezbrezâ, brezătura boului breaz, din vacile Bârlobrezenilor.

Plenița-Dolj

34. Am un bou breaz,
Din boii Bârlobrezenilor.
Cine poate să dezbârlobrezeze
Boul ăsta breaz bârlobreaz,
Din boii Bârlobrezenilor?

Pleșoiu-Dolj

35. Capră 'ntortoră.

Bâlteni-Gorj

36. Capră neagră, calcă 'n piatră.
Piatra 'n trei patru pleznește.
In opt să crăpe capu capri,
Cum a crăpat piatra 'n patru.

Pleșoiu-Dolj

37. Calcă capra 'n piatră,
Piatra crăpă 'n patru,
Crăpar-ar ochii capri 'n patru,
Cum a crăpat piatra 'n patru.

Plopșor-Dolj

38. Capră albă calcă 'n piatră,
Crăpe-i capu capri 'n patru.
Capră neagră calcă 'n crinci,
Crăpe-i capu capri 'n cinci.

Bâlteni-Gorj

39. Capră neagră 'n piatră calcă,
Piatra 'n patru să crapă.
Crăparar și capu capri 'n patru,
Cum a crăpat piatra 'n patru.

Plenița-Dolj

40. Păsărică cinteză,
Cine te-a cintenezat?

Cintenezatoru meu, m'a cintenezat, că n'a venit alt cintezoi din țara nemțească să mă cintenezească.

Plenița-Dolj

41. Cintenitejoara mea,
Cine mi te-a cintenitezit?

Cintenitezoiu meu a venit din țara nemțească, să mă cintenitezască.

Mierca Birnici-Dolj

42. Colo 'n vale pi-un pietroi
Șadi-un codobăturoi.

Codobăturoiu poate să codobătorească pe codobăturiță, da codobăturița, nu poate să codobătorească pe codobăturoi.

Plopșor-Dolj

43. Căramidă, căramidicioară,
Cine mi te-a căramidărit?

Căramidaru, m'a căramidărit, că nu erea să vie căramidar din țara nemțască să mă căramidărească.

Plopșor-Dolj

44. Ceapă albă 'ncepătoare,
Putină pitrocitoare,
Pui de piconicitoare.

Plopșor-Dolj

45. La noi în gunoi,
O coroplejniță și-un coroplejnițoi.
Când coroplejnița pe coroplejnițoi,
Când coroplejnițoiu pe coroplejniță.

Vârtopu-Dolj

46. Veniră niște oameni asară,
Nu asară, alalteri sară,
Nu știu caii cum îi legară;
De coame, de coade,
De cuele podului popii.
Plopșor-Dolj
47. Șapte dovleț turcești verzi
Toț înșiraț pi-un vrej.
Pleșoiu-Dolj
48. Flutur pe punte,
Flutur su punte.
Plopșor-Dolj
49. Flutur pe casă,
Flutur pe masă,
Flutur pe toți ai noștrii din casă.
Plopșor-Dolj
50. De gospodărit,
M'am gospodărit, cum m'am gospodărit,
Da de desgospodărit
Cum m'oi desgospodări.
Pleșoiu-Dolj
51. Hastă mică mătă, mătă fu,
Da hăl măt mic, măt fu ,
Plopșor-Dolj
52. Napi iț dă prin gard.
Plopșor-Dolj
53. Napi iț dă popa printră gard.
Plopșor-Dolj
54. Păsărică sură pură,
Pe su burtă pură,
C'o mână de păr în gură,
Să sui pura 'n copaci,
Taci tu puro, taci.
Crușețul-Dolj

55. Colo 'n vale pe-o petriță,
Găsâi o prepeliță,
Cu unsprezece oo pistriță.
Loai noo,
Rămasără doo,
Prepelița nu măi oo.
Mierea Birnici-Dolj
56. Pusăi pila pe poliță,
Căzu pila 'n pöstăviță.
Plenița-Dolj
57. Pui pila pe poliță,
Iau pila dupe poliță.
Plopșor-Dolj
58. Pusăi pila pe poliță,
Piști pila 'n piuliță.
Plopșor-Dolj
59. Găsâi o pilă și o pungă,
Când pila 'n pungă,
Când punga 'n pilă.
Plopșor-Dolj
60. Pe câmpu lu Pungă-Lungă,
Pilipi cu pila 'n pungă.
Când pila 'n pungă,
Când punga 'n pilă.
Plopșor-Dolj
61. Pe valea lu Hălălungă,
Treci-un om cu pila lungă.
Hălălungă pungă lungă,
Tiripli cu pila 'n pungă.
Plopșor-Dolj

62. Pe poteca de pe luncă
Treci-un om cu punga lungă,
Pilipi cu pila'n pungă,
Pilipi cu pila 'n pungă.

Pleșoiu-Dolj

63. Pila lungă, punga lungă,
Telelei cu pila 'n pungă.

Plenița-Dolj

64. Vânturări sara mălai,
Vânturungă pungă lungă,
Tiripli cu pila 'n pungă.

Plopșor-Dolj

65. Vânturări sara mălai,
Vânturări din pungă 'n pungă,
Vânturungă pungă lungă.

Plopșor-Dolj

66. Pe-o punte alunecoasă,
Mă 'ntâlnii c'o fată frumoasă.
O pupai în mildă
In pildă
In mijlocu mildi,
Pildi.
In mildă,
In pildă,
In mijlocu mildi
Pildi.

Pleșoi-Dolj

67. Eu pup poala popii,
Popa pupă poala mea.

Pleșoi-Dolj

68. Prune roșii 'n poala mării.

Plopșor-Dolj

69. Trecui puntea Stani,
Mâncăi pita Ioani,

Plopșor-Dolj

70. Trecui pe puntică,
O pupai în pitică.

Pleșoiu-Dolj

71. Am o purcea, cu noo purcei suri,
Când sug, put, fug în tufă.

Plopșor-Dolj

72. Ratavei de tei,
Pe miriște de mei.

Plopșor-Dolj

73. Șapte sape late,
Puse pe-alte șapte sape late.

Plopșor-Dolj

74. Șapte sape late,
Peste alte șapte sape late
Și alte șapte sape late,
Peste alte șapte sape late.

Plenița-Dolj

75. La tâmplar în tâmplărie,
S'a 'ntâmpat o întâmplare:
Tâmplaru din întâmplare,
A lovit pe tâmplăriță,
Cu o tâmplă drept în tâmplă.

Pleșoiu-Dolj

76. Țapu trece puntea,
Puntea putea-a țăp,
Țapu putea-a punte.

Plopșor-Dolj

77. Trecu un țăp șut pe punte.
Puntea putea-a țăp șut,
Țapu putea-a punte.

Crușeșul-Dolj

78. Ulcelușe
Răzbuzățulușe,
La gură caracapaicheș.

Plenița-Dolj

79. Ce-a zâs ăla c'am zâs eu?
Eu de zâs, n'am zâs nimic,
Dac'oi zâce, i-ar oi zâce,
Ca să zâc, c'am zâs c'oi zâce.

Ploșor-Dolj

80. Zâco, zâco, zâcova,
Eu i-oi zâce dac'o vrea
Eu i-oi zâce, iar oi zâce
Ca să zâc c'am zâs c'oi zâce.

Crușețu-Dolj

81. Unilica,
Titilica,
Titi pana
Gogolana
Diea, diea,
Vulpiea.
Până țicăi țicăi na,
Bobârnete
Țap
In sac.

Plenița-Dolj

82. Ricota, nicota,
Cocoricotacota,

Plenița-Dolj

83. Velinivă să vareglijo.

Plenița-Dolj

84. Icota, coricota,
Mătălângă flețata.

Plenița-Dolj

OLTENIA

CULEGERI / CERCETĂRI DOCUMENTE

PRIVITOARE LA PĂMÂNTUL ȘI LOCUITORII
OLTENIEI, DIN TRECUT ȘI ASTĂZI

CARTEA I / FĂSCIOARA VI

ARCHEOLOGIE

MĂGURA MARE DIN PĂDUREA POENII. Plenița - Dolj.

22 Martie 1923. Plenița - Dolj

85. Fac un drum spre pădurea Poenii așezată spre Apus de sat. De alungul drumului prin vii, în dreapta și în stânga se 'nșiră mări multe mături „*măgurile înșirate*” cum le zăc plenicienii. Unele sânt mări mari, altele sânt mări mici, așezate fără nici o rânduială în ceea ce privește depărtarea între ele și mărimea.

Șirul care nu merge, nici în linie dreaptă, să prelungește și în tot lungul pădurii până în partea de scăpătat, unde să află „*măgura mare*”; într'adevăr mare, cu o înălțime de 3.60 m. și o rază de 20 m.

Ceea ce este înșămnat, e că măgurile sânt înșirate pe coama dealului, ce formează aici cea din urmă treaptă a dealurilor. De aici în vale începe câmpul, peste care poți privi din vârful măgurilor, pe vreme sănină, până la Dunăre și până în munții Balcani.

Măgura mare, e un uriaș de pământ, care a atras oaminiilor luarea aminte încă de mult. Ca 'n multe mături și aici au jucat bani, așa că nu mă prinde de loc mirarea că văd, la poale, în creștet și în coastele măgurii, numai scobituri făcute de neadormiții căutători de comori.

Fel de fel de legende, care măi de care măi întortochiate, plutesc asupra acestei măguri.

Unii spun că ar fi aici îngropate arme, alții bani, alții arată chiar felul cum s'au îngropat aici de către nește hoți sumedenie de bani de aur.

Ce rost va fi avut acest șir de măguri, nu s'ar pute afla decât smulgând câtorva, taina ce de-atâta amar de vreme o ascund. Săpându-să măi multe din ele, cred că ar da răspunsuri netăgăduite.

24 Martie 1923.

Azi, am pornit-o cu noaptea 'n cap la *măgură* însoțit de o ceată de elevi, cu casmale și lopeți. Pentru a o cerceta măi lesne, am croit dinspre miază-zi la miază-noapte spre mijlocul măgurii un șanț larg de 1.50 și am început săpatul.

Merge încet. Până acum n'am găsit decât la vârf cam la 30 — 40 cm. câteva urme de focuri, făcute pe semne mult măi în urmă, de către cei care au trecut și s'au odihnit pe-aici.

25 Martie 1923.

Să continuă săpătura. Am ajuns la 1.80 m. în dreptul vârfului.

29 Martie 1923.

Cu 24 de inși, rânduiți în cete de câte 8, lucrând cu schimbul, am ajuns la nivelul pământului. Săpând de aici încolo cu cea măi mare băgare de seamă la încă 10 cm. adâncime am dat de oasele unui schelet omenesc.

Descoperindu-l încetul cu încetul am văzut că oasele erau putrede de tot și sfărâmate de greutatea pământului. Prea puține oase au măi rămas oare cum întregi.

E îngropat într'un fel curios dupe cum arată schița alăturată. (Fig. 1).

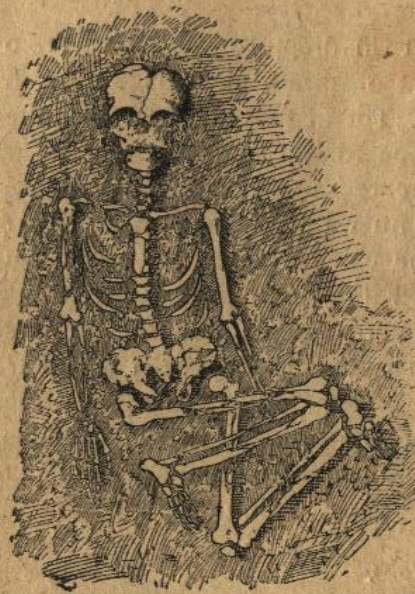

Fig. 1. Scheletul din MĂGURA MARE. Plenja-Dolj.

Cu capul spre apus și cu picioarele spre răsărit, răsfrânte spre stânga, având mâinile dealungul trupului, scheletul ne vorbește lămurit despre felul cum a fost îngropat. Până la oasele iliace, — afară de faptul că oasele au fost stâlcite de greutatea pământului — scheletul își păstrează poziția îngropării, dar picioarele sunt cu totul în altă poziție de cum au fost în clipa îngropării. Felul cum e sucit piciorul drept, e natural, dar sucirea deandoasele a piciorului stâng, mă face să cred — și cred că cu drept cuvânt — că a fost îngropat cu genunchii ridicați drept în sus.

Trupul mortului a fost pus în cosciug de scândură ale cărei urme au rămas intipărite jos sub schelet și puțin pe margini în peretele gropii. Peste cosciug s'a aruncat pământ formând la început o movilă de vre-o 0.75 m. de-asupra căreia trebuie să s'a fi făcut nescăia sacrificii, căci s'a cunoscut bine o pătură de cenușă groasă uneori măi mult de

un deget, Putrezând cosciugul, pământul s'a lăsat apăsând picioarele celui îngropat, turtindu-le în felul în care le-am găsat.

Lângă schelet în dreptul gâtului la vre-o 10 cm. spre dreapta am găsat o spirală mică de argint cu capetele petrecute, coclită rău. Tot în partea dreaptă în dreptul umărului, este vărsată jos pe fundul mormântului o culoare roșie, pe semne ocru, cu care să măscueau pe vremea aea. De altfel și oasăle hârcii, nu numai fruntea, dar chiar și creștetul sânt roșii, arătându-ne că 'n vremea cea să roșeau nu numai pe față dar și pe frunte, căci putrezând carnea după hârcă, văpseaua sa 'ntipărit pe frunte preligându-să spre creștet.

Am făcut un desen dupe schelet și am trimis să mi să aducă un cosciug fără fund în care să-l ridic.

Munca pentru punerea fundului pe didijos, spre a nu să clinti oasăle, țânând cam mult ne-a apucat noaptea așa că am lăsat lucrul pentru a doua ză.

30 Martie 1923,

Peste noapte săpătura a fost cercetată de nu știu cine care la lumina unei lumânări a nțăpat malul gropii jur împrejur cu un fier ascuțat, să vadă nu cumva să măi găsaște ceva împrejurul scheletului.

De-abea am măi putut înțalege ceva din ceace lăsasăm acolo. Oasăle scheletului au fost călcate în picioare și sfărâmate. Afară de clavicula și humerusul stâng aproape tot e sfărâmat. Am adunat oasăle așa sfărâmate cum ereau și și le-am dus acasă.

Oricât de sfărâmate sânt, cred că unui antropolog care le-ar cerceta cu deamăruntul, i-ar spune ceva.

Din ce vreme sn fie această măgură? De ocamdată răspunsul îl lăsăm pentru măi târzău, când săpându-să și alte măguri s'ar putea spune măi mult. Să să știe însă de acum că pentru aceasta ne va veni mult în ajutor spirala de argint.

(Din înșămnrile mele zălnice)

MĂGURA DIN VIEA LUI ION ST. BÂRȚAN. Plenița Dolj.

25 Aprilie 1923.

86. Atrăgându-mi-să luarea aminte de către d-l Mitu Julea că alături de via sa spre S. - E. de Plenița în via lui Ion St. Bârțan e o măgură mărișoară, m'am hotărât a o săpa.

Din răsăritul soarelui sânt aici cu destui oameni buni de lucru.

Măgura are cam vr'un metru jumătate înălțime și o rază de vre-o douăzeci. Față cu înălțimea, e prea mare raza, dar ne-o putem ușor lămuri țânând socoteală de atâtea arături ce au risipit-o mereu în lături.

Fiindcă pe măgură este vie, cu toată bună voința stăpânului, nu pot face săpătura ca la *măgura mare* ci aflându-i mijlocul am pornit să sap un șanț lung de 4 m. și lat de doi. Pământul în parte năsăpos să sapă lezne; e măi greu de scos.

Când să întări puțin soarele, începu să bâzăe roiuri de *muscă ra* (*simulia golubacensis*), care a fost adusă încă de alalteeri, de o hală mare de vânt care bătea din spre apus, de unde vine ea.

Neputând săpa de răul ei, trebuirăm să facem și noi foc de pae în partea dincotro bătea vântul, ca să le sgornească fumul.

La vre-o 20 cm. adâncime în partea despre apus a gropii găsarăm câteva oscioare omenești.

Și la al doilea și la al treilea rând de casma, iarăș am găsat. Oasăle sânt cu totul sfărâmate. La 60 cm. adâncime să găsaște iarăș o spirală de argint de data asta măi mare ca cea din *măgura mare*.

Risipirea oscioarălor, precum și această spirală, găsaște fără nici o rânduială în pământ, ne arată fără îndoială că ne aflăm în fața unui mormânt profanat.

Asupra acestei profanări, un plenițean îmi spune că Ion St. Bârțan — stăpânul locului, — când a desfumat viea, crezând că sânt bani îngropați în măgură, a luat doo rânduri

de cazma și a dat în vârf de un schelet lângă care a găsit încă o spirală de argint la fel cu cea găsită de mine.

Săpând mai jos, am descoperit la nivelul pământului, un schelet întreg, bine păstrat.

Desvelindu-l cu încetul, am văzut un schelet culcat pe dreapta cu capul spre răsărit având genunchii strânși.

Alături de schelet, în dreptul umărului, ca și la cel din *măgura mare*, am găsit iarăș culoare roșie având și acesta fruntea înroșită. E un obicei asemănător și faptul că țineau să aibă după moarte dichisuri pentru a și zugrăvi fața, ne arată că acești oameni aveau neapărat, o credință în viața viitoare. (Fig. II).

Fig. 2. Scheletul din MĂGURA LUI BĂRTAN. Plența-Dolj.

Afară de aceasta, în dreapta îngropatului, am găsit și o grămadă de oscioare mărunte, pe semne de pasăre.

Dupe masă neavând de făcut decât doo ceasuri la școală am venit după ceasul patru, cu un cosciug și fotograficul, dar după toată casna, n'am putut să-l ridic până sa 'noptat.

Dupe toate pregătirile ce am făcut să nu mi să măi în-

tâmples peste noapte ceace mi sa 'ntâmplat la *măgura mare* am plecat în sat.

26 Aprilie 1923.

Cu doi inși până 'n prânz am izbutit să pun pe didijosul cosciugului un fund de lănteți înguști.

Odată fundul pus, l-am scos afară cu funii și l-am dus acasă cu o căruță.

Pe drum o femeie a aruncat apă înăntea căruți, fiindcă „așa e bine să să arunce la mori”. Este apoi însămnată și altă credință: toată lumea ferece pe cel desgropat prin faptul că „măi văzusă odată lumina zălii”. Intrebând de ce e bine, mi-au spus că un om desgropat e ca și când l-ar măi sluji popa odată.

Uitasăm să spun că acelaș strat de cenușe s'a găsit și aici de-asupra mortului, ceace arată că peste îngropat să făcea o moviliță de pământ iar pe ea să aduceau poate sacrificii și numai după aceasta începea îngrămadirea pământului pentru a ridica tumulusul.

P. S. Acest schelet va fi adus la Muzeul Regional când mi să va înlesni cheltuiala drumului.

(Din însămnările mele zălnice)

FOLKLOR

Contribuție la obârșia cântecilor populare

Deloc dupe război, dupe moartea lui Radu dela Giubega, căutând a mai afla ceva din cântecile lui, am scris la Giubega în dreapta și 'n stânga rugând pe toți a-mi trimete ceva lămuriri asupra lui și câteva din cântecile făcute de el.

Dintre toți nu mi-a răspuns decât d-l proprietar — Mihai Ștefan — un vechi prieten al meu care între altele îmi scriea: „..... M'ai rugat să-ți trimet câteva poezii de cele făcute de Radu. Cu mare greutate am putut culege câteva pe care ți le trimet. Radu s'a născut la 1854 și a murit în 1918.

A început să facă poezii la vârsta de 24 ani. Nu a știut carte. Mai toată viața lui a fost vătășel la primărie, slujbă care-i renta prea puțin. Ca să mai câștige ceva spunea poezii pe la nunți, bălciuri, orașe, la alegeri făcea propagandă în versuri.

N'ași putea spune mai mult căci l-am cunoscut pe Radu tot așa de mult ca și tine..."

Iată cele câteva cântece trimise:

87. V L A I C U

Foae verde sălcioară
Intr'o zi de primăvară
Bună veste intră 'n țară
C'a venit de peste munți
Din frumosul sat Bișnița,
Făt frumos și tinerel
Numit Vlaicu Aurel.
Și-a venit cu'n tainic dor
Să cuprindă lumea 'n sbor,
Ca un șoim vestit pe plai
De pe vremea lui Mihai,
Și se-așează 'n București
Lângă curțile domnești.
Fermecând o lume 'ntreagă
Cu a lui pasăre pribeagă.
Ce sbura tot spre Carpați
Către frații înstrăinați.
Dar nu trecu 2—3 ani
S'aprinde focu 'n Balcani.
Când Românii au sărit
Ei pe loc i'au potolit.
In frunte cu Vlăicușor
Ce făcea minuni în sbor.
Frunză verde trei tufani
Vlaicu 'mi trece spre Balcani
Făcând recunoașteri mari
Cu a lui pasăre măească

Drept în Sofia să iasă,
Suindu-se tot mai sus
Ca să nu fie ajuns
De tunul Bulgarului
Pe munții Balcanului.
Vlaicule, Vlăicuțul mamii
Când ai trecut tu Balcanii
S'au înspăimântat Bulgarii.
Iar Danef când te-a văzut,
Te-a văzut s'a înspăimântat
Repede pacea 'ncheiat
In oraș la București,
Fala țării românești.
Vlaicule, Vlăicuțul mamii
Așa ți-au voit dușmanii.
Când ai dat să treci Carpații
Să dai mâna cu toți frații,
Norocu te-a părăsit
Pasărea s'a prăbușit
Și pe tine te-a zdrobit.
Cu salvarea te-a luat
In Câmpina te-a băgat,
Doctorii te-a 'mbălsămat
Și la tren te-a așezat,
In București te-au adus
La Sf-tu Gheorghe te-au pus,
Te-au ținut 2—3 zile

Ca să vie toți la tine;
Prietenii și-ai tăi frați
De dincolo de Carpați,
Cu flori te-au încoronat
Decorație ți-au dat,
C'ai fost brav și devotat.
La groapă când te-au pornit
Pe la palat te-au oprit,
Rege, Regină te plâng
Cu toți miniștrii la rând.
Până când te-au băgat în
mormânt

Armata ți-a defilat
De toți fiind regretat.
Poporu 'ntreg te-a jelit

88. RĂSBOIUL EUROPEAN

Foae verde foi ciçoare,
Cât e pământul de mare,
Numai foc, potop și jale.
S'a oprit luna din cale
Și-a 'ntrebat pe sfântul soare:
Ce ne facem frățioare?
Căci războiul se 'ntețește
Și nu se mai isprăvește.
Și-altă foae trei tufani,
Arză-i focul de Balcani,
Nimeni nu-i poate stinge,
Să se sature de sânge,
De sânge spurcat turcesc
Și de sânge bulgăresc,
Căci turcii și cu bulgarii
Au aprins focu 'n Balcanii.
Noi, românii am sărit
Și pe loc i'am potolit.
Pierzând ai noștri soldați
De holeră secerați.

Dela mare până la mic.
Iar de-asupra pe pământ
Trei fete plâng la rând.
Plânge sora mare, frate,
Cu păr auriu pe spate.
Jelește cea mijlocie
Cu păr până 'n călcăie.
Iar când plânge cea mai mică
Frunza 'n codru se despică.
Te-au plâns trați,
Te-au plâns surori
Și-ai Ardealului feciori.
Te a plâns mamă,
Te-a plâns tată,
Te-a plâns România toată.

Cu a noastră vitejie
Am făcut pace, frăție.
In Balcanii înfierbântați
De bulgari și de ceilalți.
Frunzuliță 'măr roșcat,
Tot omul s'a bucurat,
De pace că s'a încheiat,
Dar vai amar s'au înșelat,
Căci războiul blestemat
Din Balcani dor s'a mutat,
La apus peste Carpați
Din apus la răsărit,
Șapte țări s'au pregătit
Și războiul a 'nceput,
Mai grozav și mai cumplit.
Foae verde foi ca macu,
Sări întâi austriacu,
Să 'nghită pe sârb săracu,
Cu țărișoară cu tot,
Să-i scoată limba de-un cot

Când să-l ia la duminică,
 Ungurul s'a înecat,
 Crezând că sânt chiar cârnați
 Plocon dela tata Franț.
 Și sbătându-se de moarte,
 Strigă Neamțului cât poate:
 „Scapă-mă de Sârb fârtate.
 Neamțu sbiară'n gura mare:
 „N'am ce-ți face frățioare
 Că-mi stă Rusul în spinare
 Ne-a intrat muscalu 'n țară
 Hai și tu să-l dăm atară.
 Foae verde matostat,
 Germanul mai blestemat
 Și 'naromat până în dinți,
 Parcă și-a eșit din minți,
 A pornit ca vijelia
 Ca să 'nghită pe Rusia
 Și cu restul de armată
 Ocupă Belgia toată
 Vrând să meargă la Paris,
 Dar cu Franța a dat chiks,
 Pe Marna li sa 'nfundat
 Trănteală bună-au luat.
 Și de-atunci mereu se bat
 Fără nici-un rezultat.
 Răsboiul iute sa 'ntins,
 Europa a cuprins.
 Invrăjbind frate cu frate,
 Au luat foc țările toate.
 Talianu cu Englezu,
 Au dat mâna cu Francezu,
 Iar Turcu și cu Bulgaru,
 Poartă neamțului samaru,
 Până 'ntr'o bună zi,
 Când șalvarii le-o plesni,
 Atunci vere să te ții.

Dar vai de Muntenegrean,
 Și de bietul sârb sărman,
 C'cu luptat iarna și vara
 Și le-a luat dușmanu țara.
 Foae verde lăcrămioare,
 Așteptăm în nerăbdare,
 Să vedem ce stârșit are,
 Acest sângeros război,
 Ori ne-așteaptă și pe noi?
 Caci și noi ne-am pregătit
 Și multe-am mai suferit.
 Cam de vre o doi ani de zile,
 Numa 'n concentrări ne ține
 Câte-o lună și mai bine.
 Când te 'ntorci pe-acasă iară,
 Să ți mai vezi de trebușoară.
 Nu trece 5-6 zile
 Iată ordinul că-ți vine.
 Ia-ți potecuța și pleacă
 Că nu e lucru de șagă.
 Ne-a strâns tot ce-a fost bărbat
 Și scutit și dispensat.
 Ba chiar și pe reformat,
 Instrucție la 'nvățat
 Ca să fie bun soldat.
 Și-altă foae busuioc,
 Noi când vom intra în foc,
 Nu vom ține hora 'n loc.
 Vom întinde hora mare,
 Până 'n vechile hotare,
 Desrobind ai noștri trați,
 Ce's de veacuri subjugăți.
 Și vom face să dispară
 Granița dinspre Carpați,
 Să vedeți atuncia joc;
 Cu toți trații la un loc.
 De-o vrea bunul Dumnezeu,

Să fie pe gândul meu,
 Să sfârșim al nostru joc
 Cu bine și cu noroc;
 Să se 'nchee între popoare,

89. OCUPAREA SERBIEI

Iauzi mândră Românie
 Tunurile cum bubue
 Calafatul să dărdăe
 Și Cetatea se sgudue,
 Dunărea geme a pustie
 Precum are să rămăe
 Că-i o mare bătălie.
 S'a pus pe biata Serbie
 Ca s'o distrugă de vie
 Ca țară să nu mai fie.
 Germania și Austria,
 Bulgaru și Turcia
 Ei s'au pus pe Serbia
 Ca să-i distrugă țara.
 Ia să vezi și Serbia
 Și-a mutat capitala
 Tocmai sub Albania.
 Acum e 'n Italia
 Cu toată popularea.
 Serbia noastră cea bună
 Cât e de mică și jună
 Ea n'a fost sub nici o mână,
 Singură și-a fost stăpână
 Și-i țara cea mai bătrână
 La multe țări l-este mumă.
 Și ce zic țările acuma
 Văzând c'a bătut-n bruma;
 „Haideți s'ajutăm pe muma

90. LUPTA DELA VERDUN

Ascultați la mine acum,

Pacea veșnică și tare
 Și să făurim sub soare
 România noastră mare.

Să batem moartea și ciuma".
 Cine-i ciumă și holeră?
 Bulgaru cu vorbe rele,
 Unguru cu fapte grele,
 Și turcu din Dardanele,
 Și Germanu în paipanele,
 Aeroplanu și flotile,
 Cu tunuri și cu ghiulele
 Incins cu mitraliere,
 E minunat de răsbele
 An, pe vară într'o vreme
 A făcut Rusului rele
 Luase Rusul la perghel.
 Dar pe toamnă s'a 'ntors
 Rusu

Și s'a pus pe el ca ursu,
 Germanu îmbrăcat ca fusu.
 Germanii subțiri se poartă
 Dar nu țin bine la toartă
 La vreme rea și la sloată.
 Că a căzut o zăpadă
 Și stau germanii grămadă
 Inghețați, făcuți scovardă,
 Și ducea Rusu pe stradă
 Sute, mii, germani soldați
 Toți în Rusia băgați
 Inghețați și degerați
 Ca de prizonieri luați.

După jurnale vă spun

La creștini și la Români
De lupta dela Verdun
Intre Francezi și Germani.
Au fost lupte pe deplin,
Moarte multă cu venin.
Le cetești și să te 'nchini
Și să ții să nu suspini.
Că Germanul cam nebun,
Trăgea ca orbi 'n Verdun
Ca să fie el stăpân.
Și Francezul soldat bun,
Imbrăcat bine 'n costum,
Îi trăgea tun peste tun,
De făcea prin Germani drum
C'avea loc să meargă un trin.
Of! Ce moarte ce sudom!
Pe ceas cădea un milion,
In grămadă om pe om.

91. GUVERNELOR

Guverne, guvernator,
Bine-ai ținut de surori
Armata ca niște flori
Mândră ca niște bujori
Intre frați și 'ntre surori.
Din guvern ese o parte
Ne-a făcut acum o pată
Guvern cu inima lată
Sărea cuțitu din teacă
Să vadă a noastră armată
Mai întâi mobilizată
Și țara 'n război băgată,
Pentru o arsită de bucată
De sute de ani neluată,
De noi erea cam uitată,
Am sluit armata toată,
Ba și multă este moartă,

Și ce moarte cu sudoare,
N'aveau loc nici să răstoarne,
Stau morții ca snopi 'n pi-
cioare.

Și francezi cădeau din ei,
Mii și sute de mii
De Germani a fost sudoame,
Au fost cam 3 milioane.
De când lumea și pământul
De când Marea și cu Prutul,
Și Machedon împăratul
Au fost lupte multe, multe,
Nu s'a înspăimântat pă-
mântul.

Dar acumă cât trăim,
Cât om fi să pomenim,
La copii să povestim,
De lupta dela Verdun.

S'a împutinat din armată.
România noastră mândră
Țară mică și rotundă,
Cu populație multă
Foarte bine pricepută
Și de război ne 'ntrecută.
Și avem și noi armată
De nu e 'n Europa toată
Dar este un colț peste apă,
Aia nu este curată,
Dobrogea țară 'ncurcată,
Turci, bulgari, amestecată
De se țin numai de ceartă
Dar ar trebui schimbată,
Dar dincoace mult e mândră
De trei ani ea stă neutră
Dor cetește și ascultă

La Europa cum se luptă
Și de război e gătită
Muncește și face muncă
Și Europa o ajută
Și pe vrăjmași îi împrumută.
Le-am dat grâu le-am dat
porumb
Acum îl mai cinstim și cu
plumb

România a răbdat,
Intr'o zi s'a dat pe lat,
Nu pe apă, ...pe uscat
Și cu tren accelerat
Ca o șoavă a sburat,
In Austria a intrat,
Fără a fi mobilizat.
Generalul Averescu

92. SUB OCUPAȚIE

România îți făceai placu
Incurcași pe vară olacu
Nu știai cum va merge veacu
Pe urmă te luă dracu
Porniși îndărăt ca racu.
Păzea Române păzește
Iauzi tunul cum trăznește,
Germanul te urmărește.
Ungurul te ocolește
Și bulgaru te oprește.
Nu mai e nici o nădejde.
Fugiți Români, fugiți frați,
Care sunteți inarmați
Și sunteți buni soldați,
Pășiți iute și 'ndemnați
Să treceți Oltul la frați.
De Germani sunteți scurtați
Și vă seacă la ficați.

Singur face interesu
Mari oameni îi face prețu
Poate și domnul cu soțu
Sâmbătă pe la o vreme
Cu două batalioane
S'a înarmat de ziceai Doamne
Și le-arunca 'n vagoane.
Ungurii speriați de foame
Ei alergau la vagoane
La merinde la bucate
Și-au fost sume de armate
Și i-a luat pela spate.
N'a fost luptă nici omor
Ocupați prizonieri.
Acum afară de toate
Vedem că se luptă 'n parte
Multă rănire și moarte.

Fugiți iute treceți oltu
Că v'ajunge idiotu.
Sau stați în loc și vă predați
Armele jos le lăsați
C'acum sunteți ocupați.
Când oi zice de-o secară,
Ne-a intrat Germanu 'n țară
Frică n-e că ne omoară.
Dar nu împușcă nu omoară
Dor ne-a făcut de ocară.
Ne-a lăsat în pielea goală
Fără haine, fără țoală
De nu putem eși atară.
In casă nu ne-a lăsat nici
chioară
Ne-a lăsat și făr' de oară.
Ne-a luat găinile
Și ne-a mâncat rațele.

Ne-a împuşcat şi câinele
Nu mai vedem binele.
Ne învăţăm cu relele.
Raţă, găscă, porc ce ai
Cată toate lui să-i dai
Bă-ţi ia sacul cu mălai.
Aici nu mai e de trai
Ne învăţăm cu chiu cu vai.
Ne-a lăsat ţara săracă
Ţi-a viţelu dela vacă,
Te pungăşeşte prin lacră,
Nu-ţi lasă nici sare'n troacă.
Romănu ce-o să se facă?
Să sae de viu în apă.
Căci rău ne-a făcut în ţară,
Pagubă şi jefuială
Ruşine şi sbântuială.
Fetiţe de 10 ani
Sunt supuse la germani
Căci sunt viţă de jidani.
Ţi-a soţia de lângă tine
Fără frică nici ruşine
Pleacă cu ea prin grădine.
Ca să zici mâna a pune
Fără frică te răpune
Nu mai este nici un bine
Ne-a băgat ţara 'n ruşine.

93. D O R

Foae verde flori de nalbă
Nu-i nici fân nu e nici iarbă
Numai sânge până 'n barbă
Sânge de-al muscalului
Până 'n coama calului.
Sânge de-l românului
Pe talpa piciorului.
Cântă cucu 'n poeniţă

Săriţi Americi bogate,
Săriţi Europe 'nbinate
Care sunteţi mai bogate
Şi de mărfuri încărcate
Săriţi faceţi o dreptate
Şi porniţi încoa pe ape
La ţările blestemate.
Pe noi se află păcate
De trei ani şi jumătate
Numai în sânge şi moarte,
Doamne ce-o fi vinovate.
Săriţi faceţi o dreptate
Să rămăe împăcate.
Săriţi, bine judecaţi,
Pedepsiţi pe vinovaţi
Ca să rămăe 'npăcaţi
Şi voi să fiţi deslegaţi.
Impăcaţi răsboale,
Să deschideţi scheiele,
Să porniţi mărfurile,
Căci le doresc ţările.
Căci sunt patru ani în cap
De când noi n'am cumpărat
Stambă mândră şi bumbac.
Am rămas şi despoiat
Mătuşi fără cârpă'n cap.

Mândruţa-i la fântâniţă
Scoate apă şi sughiţă.
De-ar fi mândra peste drum
N'aşi putea să vād de fum.
Aşi gândi că-i păsărea
Şi între gloanţe ar cădea.
Aşi gândi că-i albă floare
Şi-aşi călcao în picioare.

Ard oraşe, ard şi sate
Plâng neveste împovorate.
Foae verde trei granate
Trimeasă împăratu carte
La fetele de prin sate.
Să poarte părul pe spate,
Să nu mai poarte mărgel
Că 'n Ardeal e mare jale.
Să nu mai poarte plantice
Că 'noată soldaţii 'n sânge.
Ştii tu mândră cum ziceai
Către mine şi plângeai,
Că nu este om pe lume
Pe noi să ne despreune.
Iacă omul s'a aflat
'I blestematu de 'mpărat.
Bate Doamne neamtu 'n
drum
C'a 'nconcentrat ce-a fost
bun
Şi rămasă el stăpân.
Bate Doamne neamtu 'n cale
C'a lăsat dor chin şi jale.

94. SCRISOARE

*Frunză verde matostat,
E păcat, puică, păcat,
De toate ce s'a 'ntâmplat.
Că noi cât timp ne-am iubit,
Soarele a stat răsărit,
Iar de când ne-am des-
părţit,
Soarele a stat asfinţit.
Cum să facem mândră dar,
Să vie soarele iar?*

Bate Doamne neamtu 'n dos
C'a luat ce-a fost frumos
Şi-a rămas dor păcătoşi
Să iubească ce-i frumos.
Aceasta nu e viaţă
Ce-i frumoşi să cătănească
Cei urâţi să 'nveselească.
Cei frumoşi se duc în lume
Cei proşti pun la fete nume.
Cei frumoşi pe zor de foc,
Cei proşti cu fete la joc.
Cei frumoşi se duc în ţară,
Cei urâţi la fete 'n poală.
Mult bine mi-ar fi părut,
Maică de m-ai fi făcut
Un strugure dulce 'n vie
Stăpân neamtu să nu 'mi fie.
Nu fi maică supărată,
C'asa mi-a fost mie dată
Să port puşca încărcată
Prin Austria spurcată,
Numai în sânge udată
Bat-o Dumnezeu s'o bată.

*Puică dacă nu voeşti,
Dragoste să mai primeşti,
Dă răspuns scrisorei mele,
Voia inimioarei tele.
Spunem să ştiu ce să fac,
Cu sufletu să mă 'npac.
Că nu-i lumea ca aldată,
Şapte flăcăi la o fată,
Şi-i lumea plină de dor,
Şapte fete p'un fciior.*

Copiată după o scrisoare a unui soldat din Reg. 18 Gorj.

SNOAVE

Zoru măritişului

95. Una măi avea o săptămână pâ'n s'a mărita şi'ş făcea socoteala câte zăle măi sânt până Duminecă:

Luni Marţ una, Miercuri Joi doo, Vineri Sâmbătă trei, Duminecă mă mărit şi eu.

Măi avea trei zăle săraca, pâ'n' să nu-i măi ducă doru.

Ploşor-Dolj.

Omu la casa lui e stăpân şi su pat

96. Pe unu-l bătusă muerea până să băgasă su pat de frică şi l-a găsat unu acolo.

— Ce e cu tine mă supat?

— Ce mă? Omu la casa lui e stăpân şi su pat.

Ploşor-Dolj

CRONICĂ

MÂNĂSTIREA TISMANA din Jud. Gorj.

97. In „*Arhivele Olteniei*“ An. II No. 5, Economul P. Drăghici dă la iveală nişte „*Note şi impresiuni*“, despre *Mănăstirea Tismana*, care nu fac altceva decât să rezume schilod, opera neuitatului Alexandru Ştefulescu.

Cu lucrarea lui Ştefulescu în mână, mă întreb: ce-a adus nou părintele? Nimic! Ba a adus ceva. A dat inscripţiilor o transcriere deosebit de a lui Ştefulescu. Să le fi citit chiar părintele? Nu prea îmi vine a crede. Atunci n'ar avea nici un rost cam aceiaş rânduială a obiectelor descrise.

Dar cât ştie părintele să citească — sau să transcrie din fuga condeiului dupe Ştefulescu — e de ajuns să să așeze una lângă alta transcrierile. Deosebirile, — câte odată prea mari — n'o să ne facă nici când să învinuim pe marele Ştefulescu, ci mai de grabă pe părintele, căruia lipsindu-i cinstea cercetărilor, nici nu pomeneste pe acel care a isprăvit de mult cercetarea acestei mănăstiri.

OLTENIA

CULEGERI / CERCETĂRI
DOCUMENTE

PRIVITOARE LA PĂMÂNTUL ŞI LOCUITORII
OLTENIEI, DIN TRECÛT ŞI ASTĂZI

CARTEA I / FĂSCIOARA VII

ARCHEOLOGIE PREISTORICĂ

O SĂCURE NEOLITICĂ

98. D-nul *Jacques de Morgan* în a sa *L'Humanité préhistorique* (Paris 1921) pe planşa dela p. 101 care înfăţişează diterite forme de săcure neolitice, are la No. 17 o formă asemănătoare cu cea dată de noi, spunând despre ea şi alta: „Le type no. 17 semble être spécial à l'Elymaïde et celui no. 19 à l'Egypte, on connaît des instruments métalliques présentant ces formes; mais l'outil de métal a-t-il été copié sur celui de silex ou bien est-ce l'inverse qui a eu lieu? Nous ne saurions en décider“ p. 102.

Lăsând la o parte tipul dela No. 19 ne mulţumim să arătăm că tipul 17 l-am aflat şi în Oltenia la Giuleşti-Vâlcea.

Felul primitiv în care e lucrată, ne face să credem că această săcure e curat neolitică, înlăturându-să dar punctul de întrebare al D-lui Jaques de Morgan, dacă sculele de metal au fost făcute dupe cele de piatră sau deandoaselea. Ne fiind nici bine lustruită, având şi un fel prea simplu de îm-

bucare în coadă, cred că vârsta acestei săcuri de apărare

Secure neolitică găsită la Giulești-Vâlcea. Muzeul Regional al Doljului.
Desen de D-na Lily Al. Giulea. Mărimea 1/2.

nu de taiat, — căci nu tae — este cam dela începutul neoliticului.

INSCRIȚII

BISERICA DIN CIUTURA - DOLJ

99. *Pisania*: Această sf. bise(ri)că fiind dărapănată sau prefăcut și sau jugrăvit cu celtuelile și ostenelile prea cuviosului arhimandrit D: darotei egumenu sf: mănăstiri jitieanu la anul 1851 iar din temelie de Ioan Costandin V: V: basarab la anul 1548.

1852 Mai: 20

Petru jugravu

K. Petrescu.

În dreapta cum intri e jugrăvit: *ioan kostandin V V basarab*, având în dreapta sa pe *bălașa*.

În stânga cum intri e jugrăvit: D. doroftei egumenu mănăstiri(i) jitieanu(u).

Fiind în vremea slujbei nu am putut căpăta nici o lămurire dela preot, în cece privește cărțile, odoarele vechi și altele.

Ori cum, biserica e destul de nsămnată și i s'ar cuveni o cercetare mai cu deamăruntul.

DOCUMENTE

1824 Septembrie 2, Râșipiți.

100. Ad(că) noi care mai josu ne vomu iscăli moșneni de la Râșipiți ce sântem din trei moși care anume Ion Filip și cu nepotu său Dumitru Roșu și cu nepotu său Enaiche sânt Onute i cu nepotu meu Vasăle sânt Gheorghe și cu Iordache Gheorghe brat și cu toți cetașii noștrii ce ne tragem din moșu nostru Preda Roșu de a noastră bună voe și de nimeni săliți am vândut trei stânjâni și jumătate de moșie cu bună tocmeală, stânjenu cu lei doisprezece noi asemenea și noi supt iscăliți, eu Florea Pătruț și cu Radu sânt Pătru Pătruț și cu Barbu brat și Iacov brat i Ion Ruican și cumătru Bejan și cu Stan nepotu lui (A)rete și cu toți cetașii noștrii ce nă tragem din moșul nostru Cornea, dăm acest zapis al nostru la mâna lui Ilie Manea precum să (să) știe că i-am vândut trei stânjâni de moșie și jumătate însă stân(je)nu câte lei doisprezece. Adecă eu Mărin împreună cu neamul meu Stan Găman și cu Stan Piskanu și cu Florea fecioru lui Stan Găman și cu toți frații și cu cetașii noștrii am dat acest zapis la mâna d-lui Ilie Manea, precum să să știe că i-am vândut și noi trei stânjâni de moșie stânjânu câte lei doisprezece tot din moșia Râșăpiți.

Noi moșneani din Râșăpiți ce mai susă ne am legat dăm acest zapis al nostru la mâna dumnealui Ilie sânt Nicola Manea precum să să știe că de a noastră bună voe și ne săliți de nima am vândut zece stânjâni de moșie din trei moși mari și cu bună tocmeală în bani gata lei 120 adecă lei o sut și douăzeci să aibă a stăpâni în pace și nesupărat el

și copii lui și nepoții lui cu toți strenepoții lui câți Dumnezeu le va dăruia în veci să stăpânească din câmp din Sălești cu apa din Livezi și din tot hotaru Răsărișului este slobod de către noi și de către toți frații și răzașii..... fiindcă i-am vândut cu știrea tuturor și când am făcut..... au fost mulți oameni de față și neștiind carte am rugat..... nte popa Anghel scriitorul zapisului de ne-au iscălit și am pus degetele noastre în loc de pecete.

824 Septembrie 2.

eu Ion Filip	vânzători
eu Florea Pătruț	"
eu Dumitru Roșu	"
eu Radu Pătruț	"
eu Dumitru Bejan	"
eu Barbu Pătruț	"
eu Enaiche Bejan	"
eu Stancu sânu Dincă Cocor	"

1847 Septembrie 15, Plenița - Dolj.

101. Eu sub iscălitu dat-am acest bun și adevărat zapisul meu la mână vărui-meu lui Ion Ion sin Ion Bercea să știe de a mea bună voie și ne silit de nimeni am vândut un loc pământ sterp, care se află la spatele pământului numitului spre miază-noapte până în viaa Nicolii Grămescului, adecă optzeci de pași peste picior lungul și latul patruzeci asemenea pași adecă din viaa unchiu-meu Ion Bercea spre răsărit până în drum adecă acest loc înfundat cu moșie din partea mea, pe care să-l stăpânească în vecii vecilor fără a avea și nesupărat de către nimeni din neamul meu, fiindcă după cădere i-am vândut aflându-ne tot dintr'un moș, și pentru care loc am primit în mână lei trei sute cincisprezece, adecă trei sute și cincisprezece și spre pașnica numitului stăpânire am dat acesta față cu dumnealor aleșii satului Plenița, pe care i-am rugat de s'au iscălit și au pus și pecetia pre-

cum și pe scriitor de m'au iscălit neștiind eu carte și am pus degetul în loc de pecetie.

1847 Septembrie 15.

eu Gheorghe sin Gheorghe Bercea vânzător.	
eu Mită Tudosie	martor
eu Dumitru Coaje	"
eu Ion Dinu Berci	"
eu Radu Ion Berci	"
eu Dumitru Grănescu	"
eu Radu și Stan fii lui Radu Grănescu	martori.

eu Stan Vedeia	{	jurații Pleniței rugați fiind de vânzători ne-am iscălit de martori.
eu Dumitru Tomii		
eu Dincă Năvârlie		

Și am scris eu Dincă Nicola Julea cu zisa vânzătorului Gheorghe și sânt și martor.
Pecetea satului Plenița

VECHILET

1856 Iulie 3, Plenița.

102. Printr'acest adevărat al nostru vechilet din partea a toată obștea moșnenilor Orodului de sus ce-i zice și Plenița înputernicim din parte-ne pe Mihai Giurcă prieteasa și Simion sin Ion Simion a fi primiți și cunoscuți de vechili a să judeca la București pentru moșia sfintei mănăstiri Călușu ce-i zice Poiana Pleniței(i) de care umblă să ne răpească două sute noă No. 209: stânjeni moșie care acești vechili să orânduiesc din partea la cinci moși ce să cuprind în numitul hrisev și ca să fie crezut la orice cinstită judecată le-am dat acest vechilet la mână cu cheltuelile noastre rugând și pe cinstita suptcârmuire de le-au adevărit.

7856 Iulie 3.

Urmează peste 75 de iscălituri.

Apoi Radu Țapelea	} depotați
Mirea Curălea	
Puchin Bașcoveanu	
Stancu Ion Simion	

Pecetia satului.

Pe foaia cealaltă adevărea sub-ocârmuirei plășii Câmpului.
Pecetea sub-ocârmuirii.

Cinstitei supt cârmuiri plășii Câmpului

PLECATĂ JALBĂ

103. Supt iscălitul aflându-mă petrecut în vârsta bătrânețelor am avut un ficior în slujba miliții rumânești i s'au împlinit sorocu în anul 1848 și nici n'au ajuns să vie acasă și au încetat din viață și pe mine de loc m'au apucat pârălabu satului de bani capitații și eu fiind neputincios și ne mai având stare de a plăti capitație m'am dus la aleși și epitropi cutii; și m'am rugat ca să-și facă milă cu mine; să să roage de cinstita supt cârmuire ca să mă scadă de capitații adăogându-mă în socotelile cutii de o potrivă cu ceilalți ne platnici; ei de loc și-au dat părerea că trebuie să mă scadă numai să le dau un galbin ca să-i dea cinstitei supt cârmuiri, spre a putea protimisi a mea apărare pe care galbin de loc l'am și dat în mâna lui Mihai al Voini locuitori din acest sat și de atunci și până acum la trimistrul lui Genarie anul următor, schimbându-să pârălabul satului m'au apucat cel de acum în fință ca să plătesc biru dupe doi ani și ducându-mă la aleșii satului m'au închis în casă și m'au strâmtorat și i-am dat înscris de lei 72 bani capitații după doi ani mă rog plecat cinstitei supt cârmuiri a chibzui cele de cuvință atât pentru despăgubirea galbinului ce l'am dat pomenitului din față epitrop, cât și înscrisul ce l'am de la închi-soare va rămânea ca o hârtie albă.

prea plecat

Mărin Bărbiță din Plenița

FOLKLOR

Contribuție la obârșia cântecilor poporane

104. LUPTA DELA MĂRĂȘEȘTI

Foaie verde meri domnești,
Lupte ca la Mărășești,
Pământul n'a mai văzut,
Chiar Nemți-au recunoscut,
Că așa iad de foc și fum,
Nu fu decât la Verdun.
Plânge soarele pe cer,
Căci potopul cel de fier
Crud lovește 'n firul vieții.
Pier Nemții și pier băeții,
României mult iubită
Și în veci nebiruită.
Vin ei nemții, vin turbați,
De trei zile nemâncați.
Makensen cel îngâmfat,
I'a oprit și n'au mâncat
El le zise: „Dacă vreți“
Hrană multă să aveți,
Bateți Românii îndată,
Cuceriti Moldova toată.
Acolo v'aștept destule
Magazii mari și pătule,
Cu grâu mult cu păpușoi,
Cirezi mari de porci și boi,
Pivniți pline cu vin,
Veți păți voi puțin chin
Prin a gloanțelor ploi,
Dar ferice o fi de voi.
De-ți bate Românii-acum
N'am să vă uit nici de cum
În toată viața mea“
Nemții auzind așa
Sboară 'n ploaea de oțel,

Ei visează un purcel,
Gras ca ei pus la frigare
Mai visează-o oală mare
Cu vin negru dela Iași,
Nu se zăresc ai lor pași,
Așa de năprasnic vin
Parcă 's unși cu terpentin
Se 'nțelege sigur unde.
Vai în câteva secunde
Le pieri pofta de tot
Răcnesc, strigă 'ntr'una: Gott
Căci fără milă Românii
Le străpung acum plămânii,
Cu 'ndrăcite baionete,
De știau, din parapete
Nu eșeau de loc nici morți,
Iși blestemau cruzii sorți.
Apoi cei ce au putere,
La tunuri, mitraliere,
Înapoi ei fug de zor,
Ele sunt viața lor.
Makensen cum a văzut
Zise: „Am să-i execut“
Apoi su fața 'ncruntată
Le ordonă să se bată,
Să atace furioși,
Până-or fi victorioși.
El le zise: „Un glonte rece“
Cine peste ordin trece,
Va primi atunci pe loc,
Ei de frică aleargă 'n foc
Luptă, atacă disperați,
Vai românii 'nfuriați

Lasă tranșei, lasă măști,
 Asvârl haine, asvârl și căști
 Și 'n ismene și 'n cămașe
 Ca furtuna uriașe
 In dușman se năpustesc,
 Un blestem Dumnezeesc
 Par acum pe capul lor,
 Unii fug și alții mor,
 Pățind bătae zi cu zi
 Nemții încep a se trezi
 Fiecare își grăește
 Că de-acum nu mai voește
 Pe Moldova a fi stăpâni.
 După două săptămâni,
 De atâta luptă grea
 Makensen învins scia:
 „Prea mărite împărate,
 Prin lupte nenumărate
 Ce mereu am încercat
 Cu valahul blestemat,
 S'a dus toți soldații mei,
 Împărate fă ce vrei,
 Ordinul ți-l împlinesc,
 Eu însă te sfătuesc
 Lasă frontul românesc.
 Să nu crezi că-mi este frică
 Moldova 'i săracă, mică
 Nu face cât bravii noștri
 Până când luptăm ca proștii?
 Să pierdem armata toată?

Comunicată de d-l MIHAI ȘTEFAN din Giubega-Dolj.

AMINTIRI, LEGENDE, TRADIȚII

Comoara dela Rudari

105. Peste tot jur în prejur până sub poala muntelui, în Oltenia umblă o legendă că la Rudari în Dolj ar fi o comoară.

Hotărârea-i idioată
 Și împărate să n'o ei
 Aștept ordin, „fă ce vrei“?
 Pe câmpul roș de bătae
 Coasa morții nu mai tae
 Cu a ei poște nesătule
 Căci tăe vieți destule.
 Mii de răniți, mii de morți
 Ce-au bătut la a morții porți.
 Este plină acum câmpia
 Iar, ferice, România
 In cartea vieții scrie
 Cea mai mare bătalie
 Ce arată la întreaga lume
 Gloriosul ei renume.
 Râd morții, plâng răniții,
 Ce în culmea suferinții,
 Roagă moartea cu suspine
 Chinul vieții să le-aline.
 Prin morminte de nemți grași
 Zărești câte-un copilaș
 Al României iubite,
 Al mamelor crud lovite.
 Ce așteaptă acas cu dor
 Să vie copilul lor.
 Ele bieteile nu știu
 Că sârmanul nu e viu,
 Și-a pierit cu vitejie
 Pentru dulcea Românie.

Despre această comoară mi-au vorbit mulți, dar între toți care cunosc mai bine legenda, este bătrânul veteran Ion Mihalache Toma din Plenița. L'am rugat să mi o scrie și o dau întocmai.

Lăsând la o parte legătura ce o face el cu istoria, legenda în sine, e destul de înșămnată. Iată-o:

Memoriu de Slusitori

Asupra Minelor de aurii și de argintu ce sa ghasitu și sa scosu din pământu In timpu geților la Rudari Doljiu.

In timpul Inpăratului Dromisetu alu geților anul In nainte de Cristosu 292 până se Nască Cristosu.

La anul 1872 a Cristosu Avundu trebuință să cumpăru un pământu, de, la *Gerghe Cocurlă* din comuna Rudari Doljiu și casa, se scrie Actele de Vunzare am Mersu cu Dascalu Revizoru (Revizoru) școlar *Costandin Nicola Julea* din comuna Plnița pe cundu am mersu pe drum până la Rudarii Mea spusu Julea că aici la Rudr este In pământu O Vistiee Inpărătească de la Inpăși din Vecime și că astăzi se caută de Suprectu la Plenița In dealu lu Burțan.

Atunci Eu la Intrebatu *Dascăle* Dumneata o știi. Da.

Cundu am ajuns la Rudar In Viii am Mersu de la o funtină Drptu In dealu spre Meazz Nôpte pe un Drum Distanță ca de 100 Stunzi la un Micu Bordei foarte Vecii și Ruinat, Rămăsese ca o movilă Vece Intre hotare zise Yulo aici este.

Deaci am Plecatu la Satu la Rudari la *Gheorghe Cocurla* omu Bătrân cu mare Deșteptăciune și Magurari alu Moșie Statului la Rudari Doljiu.

Au Intrat In vorbă *Julea* din Plenița cu *Gheorghe Cocurlă* au zisu *Gheorghe* dicia la Rudari sau găsitu cloșcă de, *auru* și de argintu da Dascale sa ghasitu cloșca de auru *Julea* cum mă cloșcă cu pui și cu cocoși *Cocurlă*. Nu Dascole Vună de Auru și de Argintu și la lucrat In vistirie aici.

Julea care Intrebă cum a găsitu au tăcutu ghopă In pământu ca de 50 stunjini lărgimea au scosu steiuri de peatră

ca ușa Bordeiului meu și au ghăsit Vună de aur și de argint și l-au scos de acolo cundu sa furșitu au făcutu alte 2 gropi totu așa.

Julea Intrebă de Multu este dētunca *Gorghe* Răspunde. Rădă Rădăcino de copacii In pamuntu ca Butia de mare. Subtu ea Tronu de om Morfu găsim și fluerile picioarelor mai lungi de cutu ale Noste.

Julea Intrebă *gorghe* Vistiea sa vudutu Nu Dascale pe timpul căpitanulu de poteri aicee fostu un cupitanu de poteră Dudă au scos pădurea sa facă Vie și cundu au aratu cu plugu pământu au găsit un Lanțu eșindu din pământu au căutatu ce să fie so găsit table de peatră Sub lanțu ridicundu Tablele Niște uși de fereu au făcutu un Bordei pe ele *Jula* Intrebă Nu Pote Nimi să umble acolo *gorghe Iovan* Țiganu au tăeatu cu daltă de oțel zidu făcundu o mică fe-reotă *Julea* Intrebă *gorghe* ce se vede acolo Dascole o grămadă de bani ca de porumbu In cumpu O masă ca un sloi de geța un Bărbatu și o femeie pe masa un Bălaure cu o floare In gură tot pe masă.

Astăzi Banca Populară Rudari i sa [datu Numirea de Cloșca de Auru ca semnu că din Rudari In Vecime sau scosu Mina de Auru și Argint.

Vorbire despre Vistirea dela Rudari

După 22 de ani cetescu la Înțâplările Memorabile dupe pamuntu și găsescu scrisu să la 292 de ani până la nașterea *Isusu Hristosu*, Lisimachu se robește de către Dromisetu—Împăratul getiloru In pustiile pamutulu getiloru care acumu se numește Romunia și îi rămunu Multe și scumpe Bogății ascunse în acestu pământu.

Subsemnatul Ion Mihalache Toma Văzundu aceste scrieri din Istoria Veciului trecutu și fiindu tată la Vorbierea Das-călului *Julea* cu *gheorghe* Cocurlă la Rudari aducundum aminte de atunci că acele Multe Bogății ascunsă In pământu acela așa fiie. Plecă în căutarea Bordeiului arătat de *Julea* la Rudari și l-am găsit In ființă acel Bordei.

Amu întrebatu cine stăpunește acestu micu și Veci Bordei și Misa spusu de publicu ca este al lui Stan ghaliceanu ginere lui Iovanu Bongiu din Rudari.

Bongiu din Rudari am stăruițu foarte Multu să vadu și eu această vistirie împărătească Nam pututu. Am vorbitu cu Stan Solcuceanu Din Rudari că poate să-m facă Mijlocu să Vădu și eu aceasta Înprejurare mea promis Mamu Dusu la pimnița lui *Iovan* Bongiu. Lam gaitu acolo pe Stan Salculu cu Sotea sa fica lui Iovanu Bongiu facundumi concesie sam arate In pimnița lui Iovan Bongiu In partea despre ră-săritu In Pimnița prăvălește o puțină mare Intr'o parte Sub puțină se văzu o săpătură femeea lui Stan Sălcuceanu se opuse zicundu să nu facă așa Nevoindu atunci strigă la noi că scapă calu meu deafară eu am eșitu afară săm prindu calu lam prinsu și cundu mam Inapoiatu In Pimnița la Ței au Inceputu să zică că să viu alta dată ca acum Nu voește Nevasta lui Nu sa putut Vede.

In urma acestora am Înțelesu ca acea Pimnița este stă-punită de Iomcelu Marincu dela Poeana Mare am mersu la Ioncel Marincu cu cartea cese Vorbea Vistiree și lui mea promis Vederea Insă lam cerutu eu că fața cu Dlui Voi să sa vadu eară pe alte persoane Nu mă voi Încredunța Ioan-ce! Marincu au destunatu să vie la Plenița să ea Înțelesu de Vedere cu Mine au Venitu și la Înfațurare cu mine sa temututu de lume de se dovedește.

Eară Introa Vorbire cu un om dela Satul Drincea din Județul Mehedinți anume Dtru Cruceriu zisu silimban mea Istorisitu că au Văzutu Vistirea din Rudari Înăuntru spune ca și *ghorghe* Cocurla din Rudari la felu Insă Nevoindu să declare locul Neam Înțelesu amundoi ca Dimineața In văr-satu zoriloru să fimu față amundoi la locul știutu.

In zori de zi ne-am afluțu la micul Bordei al lui Stan Ghaliceanu și pimnița lui Iovan Bongiu In Plaiul Rudari Dolj.

Dupe toate Stăruințele dea vede cele vorbite de Dascalu *Constandin Nicola Julea* Revizoru Scolaru din Plenița Doljiu cu *Gheorghe* Cocurla Magurari desteptu din Rudari despre

Minele de aur și Vistiea Vorbito mai susu. Nam pututu Reuși vederea.

Sub Semnatu am fostu Neevoitu a arăta afacere Majis-
trăție Sale Regelui Carol I toată astă Inprejurare Înscrisă.
Nam primitu Razulta Nu mai din zvon publicu am Înțelesu
că Marele Nostru Rege ar fi comunicați la Primăriu comuni
Nicolae Poturcă casa ma comform Regulamentului Monu-
mentelor antice.

Am Maii Reclamatu D-lui Prefectu Nae Guranu la Pre-
fectura Doljiu. Următoare de mai susu aratundu-i și cartea
Domnu Prefectu guranu a sunatu pe masă au venitu un
Domnu funcționar ea poruncit Regulamentu Monumentelor
antice au venitu cu Regulant a zisu citește au cetitu ceice
voescu să caute anticități In pământu să aibăo In Voire cu
prietariu aiu de pământu ca ce e pe pământ și subu pământu
este al lui cu pământu.

Ion Mihalache Toma.

CĂȚCĂUNI

106. „Am auzit și eu, da nu știu de-o fi așa. Venea căt-
căunii și robea copii, fete. A robu odată și bălcu di la
Poiana Ciorii.

Ei venea amestecat cu Turcii. Tăea pe ai bătrâni și
loa pe copii. Ii ducea și-i îngrășea cu miez de nucă și-i
mâncă.

TURCII

107. Când erea Turcii stăpâni aici, dor trimetea vorbă
dela Dii să le gătească in cutare vreme, unt, oao, mniere,
mâncare cu toată indestularea lor. Când venea trăgea la
bordeiu lu Oprea Oprea Vilă că erea măi avut. Fugea to-
meile și fetele; să pitula prin argele, că le batjocoreau.

Ai noștrii le zăce „aga și stăpâne“.

108. „Când cu laudele, pe vremea Turcilor, loa din zece,
una. Asta era beglicu“.

CĂLIN CURCĂ

109. „Spunea tata că pila 815, 820 a fost unu Călin
Curcă ala de-l cântă lăutarii acu. Tănea Poiana și Plenita.

L'a omorât Ion al Mare la Pisc. A fost lucru adevărat
cum spune cântecu. Ai noștrii ai bătrâni îi știea bine pe
amândoi“.

48

110. „La patruzăci și opt și înainte de patruzăci și opt
umbla Turcii să scoată boerii din țară și-a apucat aci pe-un
boer, unu Pătru Pătru Totoroată. El s'a nbrăcat fomeește
și-a scăpat. Până'n zău a fost tomite la păduri la Grecești.

A venit îndărăt la Risipiți, dupe ce s'a liniștit iucrurile“.

111. „La patruzăci și opt când cu revoluția a fost Turci la
tata bătrânu 'n bordei. Ședea aci, pleca la fântână cu cai,
cânta, nu tăcea rău. Mă loa'n brață și eu îi trăgeam de
moțul fesului.

A stat unii și la moș Nicola. Cât o fi șezut aci nu știu
Dar cerea oao și unt“.

1853. LUPTA DE LA CETATE

112. „La Cinzăstre, venea Turcu 'și loa orz, fân; da'l
plătea. Trăgea carăle, îi loa omului fân tot și i-l plătea.
Turcii erea la Maglavit și Golent și Muscalii 'n Moțătai.

A venit câțva Muscali in Cetate, tot inpotriva Turcului
ca să nu coprindă în coa și in noaptea Crăciunului a venit
doi oameni cu iscoadă: Scurtulescu din Pristol și Briceag
din Maglavit. A venit cu Turcii pe su vale noaptea și-a'n-
conjurat Cetatea, dimineața așa cam pe negură și i-a bătut
de i-a sturât săracii. A dat poruncă atunci la Moțătai să
trimeată oștire în grabă și generalu dila Moțătai, n'a trimis.

A trimes mai amănat „dupe ce s'a sucit Muscalii și pe
ăștea de i-a tocat. Și-a loat pedeapsă, zăce, generalu ala;
cică cu moartea. Așa s'auza atunci.

Eșisă toată lumea afar din sat și privea într'acolo. Ma uitam și eu dupe mägura lu Iacov Vică. Toată lumea loa sama 'ntr'acolo. Să vedea curând fum. Unii s'a dus de-a jefuit pe-ai mort.

Stând așa pe mägură, văzurăm că venea doi călari pe piteală cu căciuli mari în cap și su curelușe pe su gât. Căii săracii nădușit, numa spumă. Parcă erea zănatici, zăpăciț.

Intreba:

— Moldovean, Turca este?

— Nu e jupâne.

— Prăpal Muscal, prăpal Muscal, zăcea că i-a prăpadit pe Muscali.

La vre-o trei zile, ne pomenim:

— Vin Turcii, vin Turcii! Când ne uităm ce să fie? Venea oștire, erea drumu 'nțasat. Fugirăm la muma 'nbordei să ne pitulăm; când colo erea Muscali. Noi le zăceam olănari. Un unchi al meu să pusă pe fugă, dar un Muscal să lo cu calu dupe el:

— De ce fuge? De ce fuge?

*A cerut doi oameni să-i ducă la Moțatei da:

— Să nu fie fie Turca?

S'a dus unu din sat cu ei. Erea bătut, amărât, a trecut așa posomorât, n'a cerut nimic.

Auzite dela bătrânul NIȚĂ LĂPĂDAT SÂRBU

7 Ian. 1923.

Risipiți Doljiu

PĂSTORITUL

INSEMNĂRI

113. *Hrana Ciobanilor.* — Fac câte-o mămăligă; au jintiță, brânză, zmântână, urdă.

Aduc din sat făsui verde, varză, de-ale gurii.

114. *Mioarele la muls.* — La urmă, la muls rămân câteva mioare fătate de anu ăsta. Ele nu-s învățate ca să vie lezne la ușea strungi.

115. *Mulsoarea.* — Oile se mulg de 3 ori pe zi: dimineața, la amiaz și seara.

116. *Păscutul mănărilor.* — Mănărilor întotdeauna pasc dimineața până la amiaz în pădure, că găsesc burueni și iarbă crudă. Altfel n'ar avea lapte.

117. *Păstrarea urdii.* — Urda să păstrează a sală pe vară, se incintă și se iuțăște că e cald, zăpuc. Mai spre toamnă pe la Sf-ta Maria Mare, o așează în brădoaică și o'ndeasă bine îi pune un pietroi și ține până primăvara. Se bagă și în burduf. O sarează.

BOLI ȘI LEACURI LA OI

118. *Albeață.* — Oaia care are albeață puțină; să n'o cuprindă în lumină, îi trage păr. Să ea un fir de păr negru de la un câine, sau din capu unui cioban cu păr mai vițos. Îi bagi pe urechile acului și cauți vana din mijlocu urechii. Apoi înțepi în vână până străpungi și înapoi. Îi lași părul acolo. Câte odată să inoadă. Dacă a pridudit albeața nu-i mai trece.

119. *Căpiat.* — Oaea căpiată e năroadă de cap. Leacu e cutătu, altfel nu mai făcuși oae din ea.

Intre coarne e o bășică plină cu lindini. Dacă o tai și o scoți îi trece. Să nu rămăe lindini. Pielea o coasă la loc. Beșica e su os la creier. Tae și osu ca un căpăcel și scoate bășica. Pune și osu la loc. Merge cam pe broadă.

120. *Copt.* — Să coace la plămân, din lovituri. Îi arde urechea. Fierbe apă într'o ulcea și-i bagă urechea acolo. Îi pică urechea pe jumătate.

121. *Gâlbează.* — Pentru gâlbează cutătu, nu mai are leac.

122. *Gâlbinare.* — De gâlbinare, îi dai un floc de lână neagră cu suc de la povoială, (piețița de la uger unde nu crește lână) sau îi tae de gâlbinare de la coada ochiului. Îi dă să bea gâlbinare; o buruiănă galbină pisată și mestecată cu apă.

123. *Gură.* — De gură le trece singure.

124. *Sângerat.* — De Sângerat ii dai sânge cu acu din vâna nasului, or cu cutătu din vâna capului.

La țară le tae urechile, le bate cu nuiăua peste ureche ca să cure sângele și-i trece. Noo ne e urât cu ele ciule.

125. *Schiop.* — Le spală cu apă și sare la picioare între copite. Ii scoate scala. (E între copite un bob de sânge rău ca o alună).

Culese la stâna TENIA în Gorj.

CÂNTECE

126. DIIU

F.....-ți morță tăi de Dii,
Toată iarna te păzai,
Cu ghiata fără călcăi,
Cu ranița căpătai
Și cu ochii puși pe pușcă,
Să vad Turcu unde mișcă.
S'asez pușca binișor,
Să-l Lovesc unde mi-e dor.

La retezu fesului
Unde-i pasă Turcului.
Hai la luptă măi ciutac,
Să te trântesc ca pi-un sac.
Și mai hai Turcule hai,
Cu Rumănu cum mai stai?
Cu Rumănu eu stau rău,
Să păzească Dumnezeu.

127. MÂNDRA 'N CALE MIA EȘIT

Mândra'n cale mi-a eșit,
Doru'n mine a răsădit
Și de-o lună pân'acum
Răsădit mă țane'n drum.
Puică scumpă de viteaz,
Nu m'aduce la năcaz,
Că'ntr'o ză mă dau prin foc
Și te-oi prinde la mijloc.
Tot așa măre-am făcut,

Intr'o ză m'am repezât
Și-am pus mâna pe colan
Și pe fata lui Osman.
Grivița poart'un colan,
Un colan tot de oțal
Joacă fulgere pe el.
Grivița noi am bătut
Și pe ea am stăpanit.

Auzite dela Ștefan Gh. Dușcă, veteran dela 77
Vrața-Mehedinți

OLTENIA

CULEGERI / CERCETĂRI DOCUMENTE

PRIVITOARE LA PĂMÂNTUL ȘI LOCUITORII
OLTENIEI, DIN TRECUT ȘI ASTĂZI

CARTEA I / FĂSCIOARA VIII

NUMISMATICĂ

Monete dace

128. Monetă dacă de argint.

Găsită în Oltenia. Nu să știe în ce loc. Se află în colecția autorului.

129. Monetă dacă de argint.

Găsită în Oltenia. Nu să știe în ce loc. Se află în colecția autorului.

ȚIGANII

GAĞIORO

130. O Gagiorò, e diminutivul dela O Gagiò sau o Gajò. ¹⁾ Acest nume să dă copiilor de Rumân crescuți de Țăgani. Țăganul care n'are copii, crește copii de Rumân dați de suflet sau chiar îi cumpără. Să'ntâmplă de face vr'o fată mare un copil și ca să nu fie de răsul lumii îl dă de suflet la Țăganci. Dacă Țăganului nu-i trebuie îl vinde altuia care n'are copii.

Iată o dovadă :

DOVADA

Femeia Zuza Toma Mihai a avut un copil în etate de 2 ani și la dat de bună voie țiganului Harampie Pătru din comuna Sălcuța.

Martori : Gheorghe Radu și Toma Mihai
6 Noembrie 1921

Stampila
primăriei
Sălcuța

Martori: † G-ghe Radu
† Toma Mihai
† Alecu Matei

Notar, N. Mirescu.

Zuga, e țăgancă de lae și a spus că are copilul luat de suflet dela Baia de Aramă din Mehedinți. În dovadă însă nu să spune că e cumpărat ci numai că e dat „de bună-voe”, dar Țăganul Harampie Pătru, mi-a spus că a dat pe el „doozăci și unu de poli” și cu adălmaș cu tot îl țâne aproape 24 de poli.

PAPARUDELE

131. Când e secetă, o Țăgancă mai în vârstă, ea cu ea trei patru țăgancușe mici și să duc să joace în sat chemând ploaea. Înainte de a pleca se găsesc cu un rând de boji la cap, ca o coroană și cu un rând de boji mai lungi la mijloc care formează împrejurul țigăncilor un fel de fustuliță scurtă

¹⁾ Vezi Fâscioara No. 1.

Afară de cele două rânduri de boji, nu mai au nimic pe ele: sânt cum le-a făcut mumă-sa. Merg așa gătite, în sat și de cum ajung la capu satului încep să strige cât pot: ha Mário, ha. Asta e semnul că au ajuns în sat și oamenii auzindu-le că au venit le cheamă să joace și să cânte pentru a înbuni pe Dumnezeu să deschidă cerul, să cadă ploaea binefăcătoare pe pământ.

Cum sunt chemate, ele încep să joace: bat din picioare sar în sus, se'nvârtesc și tot timpul bat din palme strigând din când în când: ha Mário, ha. În timpul jocului Țăganca a bătrână cântă mereu niște versuri anume făcute pentru a chema ploaea, care va crește bucatele și va aduce belșug mare în casa muncitorilor.

Se cântă pe o melodie foarte ușoară și după fiecare vers zic: paparudele. Iată aceste versuri:

Să ne vie binele,	Să crească porumbile,
Paparudele	Cât prăjinile.
Să pornim cu ploile,	Dară grânele,
Paparudele	Cât pătulele.
Cu urcioru cioru	Unde dai cu sapa,
Să deschidem ceru.	Să cure ca apa.
Cu găleata leata	Unde dai cu plugu,
Peste munca toată	Să cure ca vântu.
Să ne vie binele,	Câte cue sânt pe casă,
Să pornim cu ploile.	Atâtea galbini pe masă.
Venirăm cu cheile	Paparudele.
Să deschidem Ploile.	

În timpul jocului muerile vin cu o vadră de apă și toarnă pe ele. Când toarnă apă pe ele, sar mai sus și joacă zdravăn strigând cât le ia gura: ha Mário, ha. Dacă e vremea rece, fug de frica api, dar femeia tot le ajunge și le udă ca pe niște paparude.

Dupe ce s'a terminat jocul, Țiganca o bătrână care e cu traista îș ea plata și pleacă înainte să joace la alții strigând pe linii și pe uliți: ha Mario, ha.

(Sălașul ursarilor lui Ion Sandu Gubauea-Dolj)

MEDICINĂ

Intre Țagânci sunt multe cunoscătoare de leacuri și descântece.

Am cules câteva de la o ursăreasă bătrână și le dau mai la vale.

132. *Țipirigu*, e bun pentru *dor la inimă*. Se pune în Țuică oțară țepirig și cu răcăitură dupe toarta căldărei de aramă. Mai freacă în Țuică aea și pietrele roșii și-i dă bolnavului să bea.

133. *Capul de cuc*, e bun de dragoste. Cum ascultă lumea la cuc așa ascultă și la al de-l poartă. Cine impușcă cuc, moare și deacea trebuie să găsești un pușcaș mai curagios să impuște cucul și să-l impuște în Martie când începe el să cânte întâi. Dacă vrea cineva să-și facă de dragoste, să fie văzut și auzit de toată lumea, vine la baba și-i descântă o fărâmiță din capu cucului și-o pune într'un bob de ceară. Bobul trebuie ținut la pălărie, sau or unde. Numai să-l aibă omu cu el și sânge să facă și tot el e bun.

Descântecu e ușor.

Cum ascultă lumea la cuc,
Așea s'asculte la *cutare*
La vorba lui,
La cuvântu lui,
Ce-o spune dumnealui să fie spus
Și dușmanu să fie supus,
Pe sub talpa lui pus.

134. *Ruen Albu*, o rădăcină de buruiană, e bună de dor de inimă. Să plămădește c'o picătură de rachiu și-l bea.

135. *Iarba ciuti*, e bună pentru doru de inimă ce-l capătă femeile după naștere. Trebuie pusă în vin într'o ulcică și să fie ulcica astupată cu cocă de pâine la gură.

Să bea vinu din ulcică cu țeava,

136. *Buruiana de hoț*, se găsește în pădure. E bună de sale și de bube. Mai ales pentru tăeturi. Să pișează și să presară la tăetură.

137. *Muma păduroaica*, sau zburătoreasa. E bună pentru speriat, când zăletesc copii din somn și plâng de spaimă. Li dă foc și afumă copilul și îi pune pisat în lingură cu apă și îi dă să bea.

138. *Inchegătoarea*, e bună de inimă când trece sângele prin el. O bate bine și-o bea plămădită în rachiu și cu zeamă de porumbar.

139. *Spân*, e bun când să spânează vitele. Ingăurește cu sula în ureche or la arm și bagă un firicel. Dupe ce triage umflătura, îl scoate.

140. *Brâncă*, tot buruiană. Cine are brâncă să pue buruiană deasta în apă și să se lae în trei Miercuri. Parcă'i ea cu mâna.

141. *Năvalnic*. E bun să poarte omu cu el că are noroc. Luând pe mătușe din scurt am mai rupt și două descântece unu de deochi și unu de spurcat.

142. *Cel de deochi*.

Păsărică albă
Păsărică neagră
Pică ici
Pică colea
Rămna cu deochetura
Cu zburătoru
Cu colțata
Cu despletita
Nu'l fărâma
Nu'l detura
Nu'l ameti
Nu'l tulbura

Ca eu cu limba am descântat
 Noo hotare am depărtat
 Zburătoreasa
 Cu muma păduroaica
 Nu'l ciupa
 Nu'l mușca
 Că e creștinat
 Și e botezat
 În legea sfântului dat.
 Eși din zgârciu nasului
 Din fața obrazului
 Din creerile capului
 Rămna cu deochetura
 Cu muma păduroaica

Să descântă de trei ori la ori și cine e deochiat; om sau vită.

Dacă e copil mic să descântă în ciobu cu untură cu care îl unge dupe scaldă. Care e mai mărișor îi descântă într'o ceașcă cu răsături dupe postavă. La ai mari le descântă și îi freacă cu mâinile pe cap.

143. *Descântecul de spurcat.*

Tu spurcu spurcat
 Cu mălcavița împreunat
 Pe căpățină de cal ai încălecat
 Eși din zgârciu nasului
 Din fața obrazului
 Din creerile capului
 Din inimă
 De subț inimă.
 Din ficat
 De su ficat.
 Din măță
 De su măță
 Din rărunchi
 De su rărunchi.
 Nu junghia

Nu cuțita
 Nu'l fărâma
 Că eu cu limba te-am descântat
 Noo hotare te-am depărtat
 Pe trupu cutăruia nu te-am mai lăsat
 Din creeri
 De su creri.
 Din limbă
 De su limbă
 Din gogoșile ochilor
 Din fața obrazului

Se descântă de trei ori; de două ori în ză de post și odată în ză de dulce adică Marțea, Miercurea și Vinerea.

(Sălașul Țiganilor ursari ai vătăfului
Ion Sandu — Gubaucea-Dolj).

Țiganii ursari, sunt angajați la munca câmpului pe la multe moșii. Iată un contract de angajament:

Contract de Angajament

144. Între subsemnații Ștefan St. Nicolăescu domiciliat în comuna Vela județul Dolju, și vătăfii Sandu Ion, Ghiorghe Sandu, Stoican Mihai și Ghiorghe Stoican, împreună cu Țiganii lor formați în sălaș domiciliați actualmente pe moșia Seglețu comuna Vela Dolju, a intervenit următorul contract de angajament:

Noi vătăfii Sandu Ion, Ghiorghe Sandu, Stoican Mihai și Ghiorghe Stoica, împreună cu toți oamenii și femeile noastre dela vârsta de 15 ani în sus, ne obligăm a munci pe moșiile Suharu, Seglețu și Gubaucea în decursul anului viitor 1919 la D-l Ștefan St. Nicolăescu.

Ne obligăm a eși la lucru din răsăritul soarelui până la apus și așa se va considera ziua întreagă.

Ne mai obligăm a fi supuși vătăfilor noștrii, stăpănu-

lui și logofeților moșiei și nu vom fi liberi a ne duce la lucru în altă parte fără consimțământul stăpânului.

Ziua de lucru va fi plătită cu un leu în toate lunile afară de lunile Mai, Iunie, Iulie, August și Septembrie, când se va plăti cu un leu bani cinci zeci fiecare zi lucrată iar zilele făcute la plug în orice lună vor fi ele, se vor plăti cu un leu. Osebit de aceasta, pentru fiecare zi lucrată proprietarul va plăti 50 (cinci zeci) bani vâtafilor ca numiții să scoată și să execute la muncă oamenii lor și ai scoate pe cât va fi posibil pe toți în număr de 34 lucrători câți sunt legați în acest contract.

Drept hrană fiecare lucrător va primi 1500 grame mălai și 250 grame legume pe fiecare zi, iar vâtafii care vor fi în aceia zi la lucru vor primi hrana dublă.

În timpul seceratului și al treeratului stăpânul va da rachiu la lucrători.

La facerea acestui contract fiecare cap de familie am primit suma arătată în dreptul numelui fiecăruia și am semnat prin punere de deget pe alăturata coală de hârtie în total suma de lei 4747 bani 60 (patru mii șapte sute patruzeci și șapte bani 60) atât noi vâtafii cât și lucrătorii, pentru care rămânem solidar răspunzători unul pentru altul până la definitivă achitare, iar banii ne obligăm ai restitui pe cât se poate în munci, nu ai restitui bănește.

Dupe terminarea treeratului stăpânul va face o răfuială a tutulora, spre a se vedea care rămâne dator și se va face noul contract pentru viitorul an.

Eu Ștefan St. Nicolăescu stăpân, declar că accept condițiile acestui act și am numărat sumele notate în dreptul fiecăruia semnați pe alăturata pagină.

Semnătura proprietarului

Ștef. St. Nicolăescu

Semnătura capilor de familie,

Angajați:

Sandu Ion

Stoican Mihai

Ghiorghe Stoica
Serdar Sandu
Ghiorghe Sandu
Mihai Sandu
Alexandru Ion
Dincă Radu Mic
Nicolae Dincă
Dincă Radu Mare
Ion Morariu
Ghiorghe Mihai
Alexandru Stoican
Sava Aurel Dumitru
Iancu Stoica
Vasile Gheorghe
Stoieana Ion Manolea
Sanda Iancu

Dupe aceasta urmează un tablou de numele și pronumele și sumele primite de capii de familie angajați în acest act. La două familii sunt câte trei inși buni de muncă, la douăsprezece câte doi și la patru câte unu, adică chiar acela care s'a angajat la contract.

Dupe acest tablou urmează procesul verbal încheiat la 27 Noembrie 1918, la judecătoria ocolului rural Vela).

F O L K L O R. S N O A V E

Șoarecile și boaba de strugure

145. Un șoarec a găsat o boabă de strugure arsă de soare și a supt și el de acolo.

A prins curaj:

Unii mâța acu s'o fac praf.

Turcinești-Gorj

Răzbelu Rumânilor cu Țăganii

146. De mult a făcut răzbel Rumânii cu Țăganii. Rumânii erau cu lănci și Țăganii și-au făcut:

Suliț de boj, lemn frumos,
Când o da, să pice Rumânu jos.

Și-a încălecat patruzăci de Țăgani pe douăzeci de cai.

S'a pus spate la spate
Coate la coate
Ca să poată bine bate...

Și-a început răzbelu... Da Țăganii cu sulițele de boj:

Sfâr în vânt
Cioc în pământ...

Pe dracu să nemerească? Da și Rumânii cu niște fiară'n dungi:

Pe oare cum îl lovea,
Pe loc îl doboră.

S'a bătut pân' la namiaz. La namiaz s'a oprit bătaia, să se socotească câț a rămas. Din Țăgani măi rămăsesă unu și ala măi mult mort decât viu. Din Rumâni lipsa unu și ala dus cu fedeleșu la apă.

Tantoi
Pe pantoi
Nici noi pe ei
Nici ei pe noi
Di la noi unu
Di la ei unu.

A zâs Țăganii atunci.

Auzită dela ILIE MIRESCU Ploșor-Dolj

Fă 'm hatâru

147. Un Rumân s'a dus la un popă să să spovedească și el. Ca măi tot omu nu prea avea păcate grele. Popa ca să-i ese și lui ceva s'a rugat de el:

— Ia zâ mă c'ai furat un cal.

— Păi cum să zâc părinte dacă n'am furat?

— Iac'asa, fă-mi mie hatâru.

— Bine părinte, în hatârul sfinției tale, uite am furat un cal.

— Ei, păi acuma trebuie să plătești un sărindar, să te erte Dumnezeu de păcat!

— Bine părinte.

Trec două trei zâle și 'ntâlnește omu pe popă și-l întreabă:

— Mi-ai făcut părinte sărindaru?

— Ță l-am făcut taică, da ai grije că mi-ai rămas dator o rublă pentru el.

— N'avea grije părinte, că oameni sântem, ne-om mai întâlnești noi. Omu șiret al dracului să pune și face o tuturigă de lemn și-o duce popii. Popa di colo:

— Bine mă omule asta e rublă?

— Păi de părinte, zâ și dumneata că e rublă, că și eu am zâs c'am furat și n'am furat. Fă'm hatâru cu rubla cum ți'am făăut și eu cu calu.

Auzită dela ILIE MIRESCU, Ploșor-Dolj

N ă r o d u

148. Unuia însurat, îi facușă muerea un copilaș dupe trei luni. Acum să lo de gânduri cum, de muerea lui face la trei luni și altele la nouă și întreabă pe moașe-sa.

Moașesa, ca să nu le strice casa, îi spusă: trei luni de când sânteti loști, cu trei luni de zâle și de nopți nu fac nouă!

— Aa! bodeaproste moașe că de, erea să stric vatra.

Ploșor-Dolj

149. Tot așa a născut una după trei uni și ca să-l scoată din bănuială i-a făcut socoteala: trei luni de când m'ai luat tu pe mine, cu trei de când te-am luat eu pe tine fac șasă și cu trei de când ne-am luat amândoi, nu fac noo?

Vela-Dolj

Fata la călugărie

150. Și una, odată, îi venisă vremea și nu să măi măritasă...
 Acu ce să facă ea? Să-i spuie lu tat-său că s'ar hăla, mă
 'nțelegeți 'mneavoastră, nu-i venea, că de...

Să gânde ea, să răzgânde și-ș făcu un plan:

— Mă tată, eu m'aș călugări.

— Bine taică.

O lo tat-su 'n căruță s'o ducă la mănăstire și pe drum
 încep fata să vorbească:

Da bine mă tată, eu merg la călugărie, da să te 'ntreb
 și eu un lucru: di ce să tot freacă bivolu de gard?

— Păi cum să nu să frece dacă s'a trântit în năroi.

Să freacă și el să să curățe.

— Eee mă tată, așa zăci tu, eu numa un petecel negru
 am și mă mănâncă de 'm sār ochii, da el că e tot negru?

— De 'ștea mi-ai fost afurisit-o? Hai tu cu tata 'ndărăt
 dacă Ță de-ai, să te mărte taica și nu te-o măi mânca pe-
 tecelu atâta.

Plopșor-Dolj

Vaci noastre nu-i e bine că vine tata cu pielea 'n spinare

151. Unuia-i murisă vaca pe câmp și-a jupuit-o și venea
 acasă cu pielea 'n spinare. Un copilaș de-al lui, măi mic, l-a
 văzut de departe cu pielea 'n spinare și-a dat fuga de-a
 spus mâni-sa:

— Mumă, vacii noastre nu-i e bine, că vine tata cu pie-
 lea 'n spinare.

Auzită în Plopșor-Dolj

Noti coti

152. Un Sârb, s'apucasă de-o iapă și l-a văzut un Rumân.

— Da ce faci Sârbule aci?

— Noti, coti, adică 'i înoadă coada.

— Păi cum îi inoz mă Sârbule coada cu cioarecii pe vine?

— Păi cu cioarecii pe vine!

Să noti coti bine.

Auzită în Plopșor-Dolj

S u r d u

153. Trecea unu pe drum și 'ntâlnește un surd.

— Bună zăua nene Stane

— Viu di la porumbi din vale

— Ce măi faci, ești sănătos?

— Nu știu cine drac a fost

C'a mâncat porumbii tot

Și-a loat-o pe vale 'n jos

— F...-te 'n c... surdule

— Uite-atât sânt drugile.

De! Să măi zăcă funu că surdu dacă n'aude, nu le po-
 trivește!

Auzită Vasile Ciuciulete* Plopșor-Dolj

Ploconu Țăganului

154. S'a duș odată Țăganu la naș; cu un pui fript și-ala
 de furat. Când a stat la masă, Țăganu pentru că nu pusasă
 mâna pe pui, fără caznă zăsă nașului:

— Nașule, eu venii cu ploconu la tine, da să 'm dai din
 pasărea de-o adusăi eu:

Cotoiu și pieptu

Că mi-să cuvine dreptu.

Incolo:

Di la genunchi 'n jos,

Ce-o fi măi cărnos

Și ălelante, le-ați măi mânca și dumneavoastră.

Auzită în Palilula-Dolj

Departa griva de iepure

155. Zăce c'ar fi fost niște vânători în vânat după iepuri c'o
 căta de-o chema griva și cât fugea ea de tare, dă tot măi
 tare fugea iepurile și-o lăsasă în urmă, bine.

Atuncea a zăs unu din ei: ehe, departe griva de iepure
 și de atunci a rămas vorba.

Plopșor-Dolj

Dupe valea lui Suflă

156. Să dusasă unu la nașu-său.

Nașu-său, boer, i-a dat și lui o cafea. El nu măi beusă cafea și dă noroc cu nașu-său și-o dă peste cap. S'a julit rău, da ca să nu să bage de samă s'a uitat la niște grinz în tavan:

— Aa, nașule, da ce grinz groase!

— De fine, dacă sânt dupe valea lu suflă.

Auzită dela Stănică Ciuciulete Ploșor-Dolj

Contribuție la obârșia cântecilor poporane

Pentru a începe să cunoaștem mai bine pe Radu dela Giubega, iată o scrisoare a mea pe care o retipăresc din rev. *Analele Dobrogei* An II No. 2 p. 308—309.

157. Din partea d-lui C. S. Nicolăescu-Ploșor, primim următoarea interesantă întâmpinare:

Citind în *Analele Dobrogei* An. I No. 2 niște tolklor dobrogean, am găsit la pag. 274—275 un cântec: „*Cântecul lui Vlaicu*” pe care-l cunoșteam destul de bine chiar din gura autorului.

În satul *Giubega* din județul *Dolju* trăia un poet popular foarte cunoscut, numit *Radu dela Giubega*, vătășel la primărie fără să știe un pic de carte, dar fiind în curent cu toate ce se întâmplau în lume și în țară. Radu, ce noutăți auzia, le punea în cântec și le spunea la toată lumea. La alegeri făcea propagandă în versuri; la bălciuri îl gășiai spunându-și cântecile în schimbul unui bacșiș sau unei țuici; în sfârșit, numele lui a răsbătut destul de departe, dar nu atâta cât au răsbătut cântecile lui.

Nu era eveniment mare sau mic pe care să nu-l fi cântat Radu: *Trinu dela Balota*, *Regina Draga* etc. iar în vremea războiului acesta, cânteculele lui se cântau pe toate cărările: *Răsbelu European*, *Lupta dela Verdun*, *Ocuparea Serbiei*, *Mobilizarea*, *Sub ocupație*, *Lupta de la Mărășești*, etc. toate frumoase.

Din nenorocire a murit în 1918, în vârstă de 64 de ani și dela el nu avem nici o culegere de poezii tipărite. Două cântece numai am văzut publicate și acelea, unul, „*Lupta dela Mărășești*” publicat de un sergent invalid sub numele lui și „*Cântecul lui Vlaicu*” publicat de d-voastră¹⁾. Cântecul acesta îl știu precis că e al lui Radu și mă mir cum s'a putut auzi în Dobrogea, fără să aibă decât prea puține schimbări. Așa la versul cinci, în poezia dobrogeană figurează ca sat natal al lui Vlaicu, satul *Fierbinți*, pe câtă vreme la Radu e satul *Biținți*; la versul 24 Radu zicea: „*Frunză verde trei tufani*” care se potrivea mai bine cu versul următor: „*Arză-i focu de Balcani*” și nu zicea „*Frunză verde trei stejari*”, ca în cea culeasă din Dobrogea. Între versurile 31—32 Radu mai avea trei versuri:

Vlaicule, Vlăicuțu mamii,
Când ai trecut tu Balcanii
S'au înspăimântat Bulgarii.

Afară de aceste mici schimbări, cântecul cules în Dobrogea este în totul tot asemănător cu al lui Radu. Deci, putem afirma că e opera lui care, făcută în gustul poporului, rătăcește departe de *Giubega*, unde a fost făcută, unde e păstrată de toți cari au simțit la fel pentru Vlaicu și singurul merit al lui Radu e că a cântat cel dintâi pe Vlaicu, așa cum l-ar fi cântat tot poporul la un loc, și dovada o avem înaintea ochilor.

Singur numele lui s'a despărțit de cântece...

El s'a dus și răul cel mare e că încă nu s'au adunat cântecele lui, care ar forma un număr mare de pagini; dar dacă nu le-au cules cărturarii le ține minte poporul, căci la drept vorbind, pentru el erau făcute, nu pentru cărturari.

Ca un exemplu de poezie al lui Radu, dau mai la vale sfârșitul unui cântec „*Războiul European*” pe care-l spunea înainte de a intra și noi în luptă:

¹⁾ Sub numele lui Ștefan Andrei, normalist, care l-a cules dela Pricopia M. Pricop din satul Abdulah, Constanța, N. R.

Și-altă foaie busuioc
 Noi când vom intra în joc,
 Nu vom ține hora 'n loc.
 Vom întinde hora mare,
 Până 'n vechile hotare,
 Desrobind ai noștri frați,
 Ce-s de veacuri subjugăți
 Și vom face să dispară
 Granița dinspre Carpați:
 Să vedeți atuncea joc,

Cu toți frații la un loc!
 De-o vrea bunul Dumnezeu
 Să fie pe gândul meu,
 Să sfârșim al nostru joc
 Cu bine și cu noroc.
 Să se 'nchee 'ntre popoare
 Pacea veșnică și tare
 Și să făurim sub soare
 România noastră mare.

Giubega, 22 Ianuarie 1920.

Comunicată de d-l Mihai Ștefan.

Ce-am scris, m'am simțit dator să scriu și vă rog pri-
 miți salutările mele.

C. S. Nicolăescu-Plopșor.

158. Chipul lui Radu dela Giubega să poate vedea în Ca-
 lendarul Revistei *Ion Creangă* pe 1911 p. 147 unde i s'a ti-
 părit și un cântec: *Combaterea între partizi, sau venirea*
D-lui Sturza la putere.

Pe semne atunci a făcut el versurile ăstea pe care le-am
 găsit scrise la părintele Coveianu din Giubega:

Astăzi mie mi s'a dat,
 O carte, de primul grad,
 De mă văd în ea pozat
 Cu un cântec alăturat,
 Trimeasă de un om înalt,
 De Iorga ca Deputat,
 Din Moldova din Bârlad.
 Ce bine m'am bucurat,
 Că mă văd în ea pozat.

RADU POETU din Giubega-Dolj